

ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษามัธยมศึกษาเขต 6

นายพงศกร โมงขุนทด

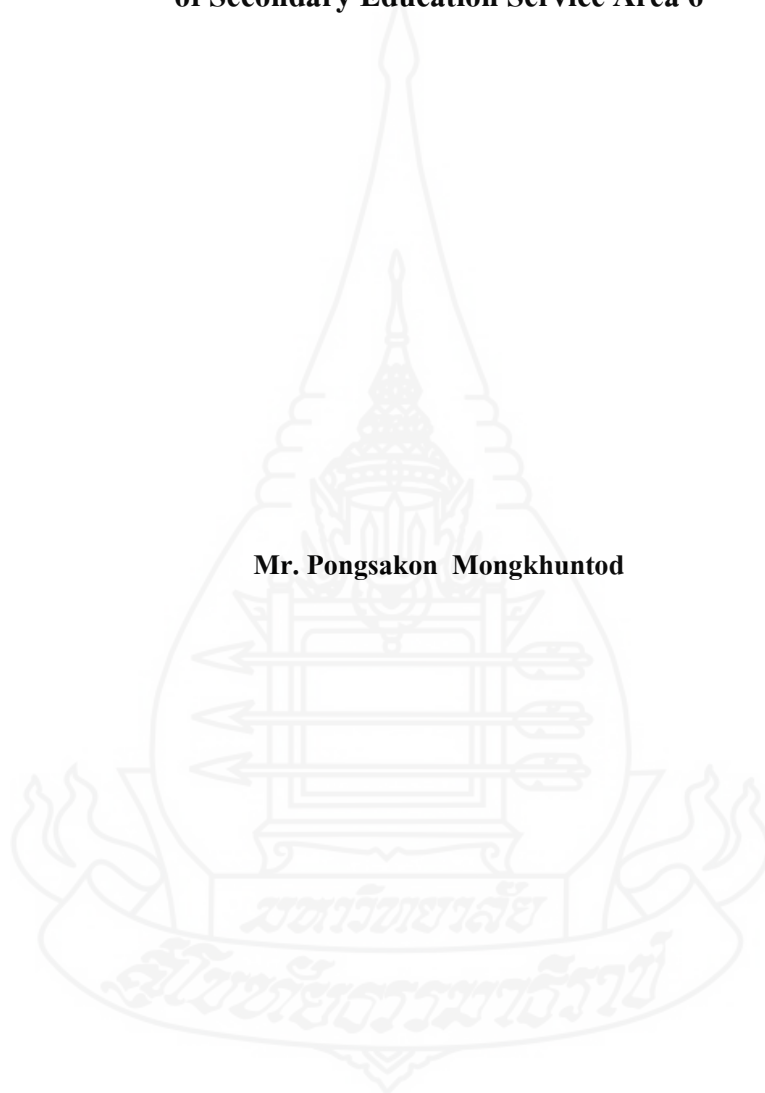

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
แขนงวิชาบริหารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

พ.ศ. 2560

**Factors Affecting Student Quality in Schools under the Office
of Secondary Education Service Area 6**

Mr. Pongsakon Mongkhuntod

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
the Degree of Master of Education in Educational Administration

School of Educational Studies

Sukhothai Thammathirat Open University

2017

หัวข้อวิทยานิพนธ์ ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษามัธยมศึกษาเขต 6

ชื่อและนามสกุล นายพงศกร โมงขุนทด

แขนงวิชา บริหารการศึกษา

สาขาวิชา ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

อาจารย์ที่ปรึกษา 1. รองศาสตราจารย์ ดร.สุทธิวรรณ ตันตริจนาวงศ์
2. อาจารย์ ดร.ศศิธร บัวทอง

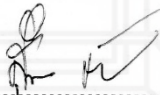
วิทยานิพนธ์นี้ ได้รับความเห็นชอบให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรระดับปริญญาโท เมื่อวันที่ 27 สิงหาคม 2561

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

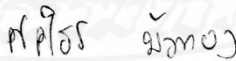
ประธานกรรมการ

(อาจารย์ ดร.บุญลือ ทองอยู่)

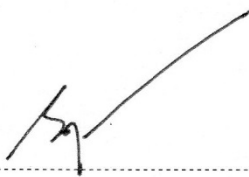
กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุทธิวรรณ ตันตริจนาวงศ์)

กรรมการ

(อาจารย์ ดร.ศศิธร บัวทอง)

ประธานกรรมการบัณฑิตศึกษา

(รองศาสตราจารย์ ดร.กฤษณา รุ่งโรจน์วณิชย์)

ชื่อวิทยานิพนธ์ ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

มัธยมศึกษา เขต 6

ผู้วิจัย นายพงศกร โมงขุนทด รหัสนักศึกษ 2582300543 ปริญญา ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต

(บริหารการศึกษา) อาจารย์ที่ปรึกษา (1) รองศาสตราจารย์ ดร.สุทธิวรรณ ตันศิริจนาวงศ์

(2) อาจารย์ ดร.ศศิธร บัวทอง ปีการศึกษา 2560

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 (2) ศึกษาระดับคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 (3) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพผู้เรียนกับระดับคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 และ (4) ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 6 ในสถานศึกษาเขต จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 ประจำปีการศึกษา 2560 จำนวน 363 คน โดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบสอบถามแบบมาตราประมาณค่า มีค่าความเที่ยง เท่ากับ .95 และแบบบันทึกข้อมูล สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน และการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน

ผลการวิจัยปรากฏว่า (1) ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพผู้เรียนในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับ ดังนี้ ปัจจัยด้านความพร้อมของผู้เรียน ปัจจัยด้านการสนับสนุนจากผู้ปกครอง ปัจจัยด้านการจัดการเรียนการสอน ปัจจัยด้านนโยบายส่งเสริมผู้เรียน และปัจจัยด้านการสนับสนุนสื่อและแหล่งเรียนรู้ (2) ระดับคุณภาพของผู้เรียนในสถานศึกษาในภาพรวมอยู่ในระดับพอใช้ เรียงตามลำดับ ดังนี้ ภาษาไทย สังคมศึกษา วิทยาศาสตร์ ภาษาอังกฤษ และคณิตศาสตร์ (3) ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพผู้เรียนทุกด้านมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับคุณภาพผู้เรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ (4) ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนเรียงตามลำดับ ดังนี้ ปัจจัยด้านการสนับสนุนจากผู้ปกครอง ปัจจัยด้านการสนับสนุนสื่อและแหล่งเรียนรู้ และปัจจัยด้านการจัดการเรียนการสอน ดังสมการพยากรณ์ต่อไปนี้ $Z'_y = 0.270Z_{x5} + 0.253Z_{x4} + 0.190Z_{x1}$

คำสำคัญ ปัจจัย คุณภาพผู้เรียน มัธยมศึกษา

Thesis title: Factors Affecting Student Quality in Schools under the Office of Secondary Education Service Area 6

Researcher: Mr. Pongsakon Mongkhuntod; **ID:** 2582300543;

Degree: Master of Education (Educational Administration);

Thesis advisors: (1) Dr. Suttiwan Tuntirojanawong, Associate Professor; (2) Dr. Sasiton Buatong; **Academic year:** 2017

Abstract

The purposes of this research were (1) to study factors related to quality of students in schools under the Office of Secondary Education Service Area 6; (2) to study quality level of students in schools under the Office of Secondary Education Service Area 6; (3) to study the relationship between factors related to student quality and quality level of students in schools under the Office of Secondary Education Service Area 6; and (4) to study factors affecting student quality in schools under the Office of Secondary Education Service Area 6.

The research sample consisted of 363 Mathayom Suksa VI students of schools in Samut Prakan province under the Office of Secondary Education Service Area 6 in the academic year 2017, obtained by stratified random sampling based on school size. The employed research instruments were a rating scale questionnaire with .95 reliability coefficient and a data recording form. Statistics employed for data analysis were the mean, standard deviation, Pearson's correlation coefficient, and stepwise multiple regression analysis.

The findings indicated that (1) both the overall factor and specific factors related to quality of students were rated at the high level and could be ranked based on their rating means as follows: the readiness of learners factor, the parental support factor, the learning management factor, the student promotion policy factor, and the support on instructional media and learning sources factor; (2) the overall quality of students in schools was rated at the fair level; quality of students in specific subjects could be ranked based on the rating means as follows: Thai language, social studies, science, English language, and mathematics; (3) every factor related to student quality correlated positively and significantly at the .01 level with student quality; and (4) factors affecting student quality could be ranked as follows: the parental support factor, the support on instructional media and learning sources factor, and the learning management factor; and the predicting equation could be constructed as shown below:

$$Z'_Y = 0.270Z_{X5} + 0.253Z_{X4} + 0.190Z_{X1}$$

Keywords: Factors, Student Quality, Mathayom Suksa

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์เล่มนี้สำเร็จได้ด้วยดี โดยได้รับความกรุณาและอนุเคราะห์อย่างดียิ่งจาก รองศาสตราจารย์ ดร. สุทธิวรรณ ตันตริจนาวงศ์ อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก และอาจารย์ ดร. ศศิธร บัวทอง อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ซึ่งได้กรุณาให้คำแนะนำตั้งแต่เริ่มต้นจนเสร็จสิ้นอย่างสมบูรณ์ ผู้วิจัยมีความซาบซึ้งในความกรุณาของท่านและขอขอบพระคุณทำทั้งสองไว้เป็นอย่างสูง

ขอขอบพระคุณ อาจารย์ ดร. บุญลือ ทองอยู่ ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาให้คำแนะนำในการปรับปรุงแก้ไขวิทยานิพนธ์ให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณ ดร. ชูชาติ แก้วนอก ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา สมุทรปราการ เขต นายกิตติศักดิ์ ชาญอักษร ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 6 ดร.ธีรศักดิ์ นรดี ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดห้องคู้ นางรัชดา ดิจะมาลา ผู้อำนวยการโรงเรียนสิริเบญญาลัย และนายสมชาย แสงถนอม ผู้อำนวยการโรงเรียนสาขลา สุทธิราษฎร์ ที่กรุณาตรวจเครื่องมือวิจัยและให้ข้อเสนอแนะซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนา เครื่องมือการวิจัยเป็นอย่างยิ่ง

ขอขอบคุณ นักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 6 ที่ได้ให้ความร่วมมือกรุณาตอบแบบสอบถามทำให้ได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ สำหรับการวิจัยเป็นอย่างมาก

ขอขอบคุณ ครอบครัว บิดา มารดา และเพื่อนทุกคนที่สนับสนุนการทำวิทยานิพนธ์ และให้กำลังใจด้วยดีเสมอมา

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราชที่ให้โอกาสได้มาเรียนรู้ และขอขอบพระคุณทุกท่านที่มีส่วนช่วยเหลือ สนับสนุน ให้การทำวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้สำเร็จ ลุล่วงไปด้วยดี

พงศกร โมงขุนทด

สิงหาคม 2561

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ฅ
สารบัญภาพ	ฉ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	4
กรอบแนวคิดในการวิจัย	4
สมมุติฐานการวิจัย	5
ขอบเขตการวิจัย	5
นิยามศัพท์	6
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	8
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	9
แนวคิดและหลักการเกี่ยวกับการบริหารการศึกษา	10
แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพผู้เรียน	18
คุณภาพผู้เรียน	63
สภาพการจัดการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 6	72
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	73
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	79
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	79
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	80
การเก็บรวบรวมข้อมูล	81
การวิเคราะห์ข้อมูล	82
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	84
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	85

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 6	86
ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพผู้เรียน กับระดับคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 6	95
ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 6	97
บทที่ 5 สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	99
สรุปการวิจัย	99
อภิปรายผล	103
ข้อเสนอแนะ	112
บรรณานุกรม	114
ภาคผนวก	123
ก ราชานามผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือวิจัย	124
ข เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	126
ค หนังสือประสานงาน	134
ง ค่าสถิติต่างๆ ที่ใช้ในการวิจัย	141
ประวัติผู้วิจัย	149

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 2.1	แสดงการบริหารการศึกษาตามทฤษฎีเชิงระบบแบบเปิด ตามทัศนะ ของลูเนินเบอร์กและออร์นสไตน์ 20
ตารางที่ 2.2	แสดงกรอบและตัวชี้วัดการศึกษาที่สะท้อนถึงคุณภาพผู้เรียนตามแนวคิด ของยูเนสโก 22
ตารางที่ 2.3	แสดงการสังเคราะห์แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่ส่งผลต่อ การคุณภาพผู้เรียน 32
ตารางที่ 2.4	ผลการประเมินการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O-Net) ของ นักเรียนที่ศึกษาอยู่ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 6 พื้นที่จังหวัดสมุทรปราการ 73
ตารางที่ 3.1	จำแนกจำนวนกลุ่มตัวอย่างตามขนาดของสถานศึกษา (จำนวนนักเรียน ในสถานศึกษา) 79
ตารางที่ 4.1	ข้อมูลทั่วไปของนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่ตอบแบบสอบถาม 85
ตารางที่ 4.2	ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 6 87
ตารางที่ 4.3	ระดับปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 6 ด้านการจัดการเรียนการสอน 87
ตารางที่ 4.4	ระดับปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 6 ด้านความพร้อมของผู้เรียน 89
ตารางที่ 4.5	ระดับปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 6 ด้านนโยบายส่งเสริมผู้เรียน 90
ตารางที่ 4.6	ระดับปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 6 ด้านการสนับสนุนสื่อ และแหล่งเรียนรู้ 91
ตารางที่ 4.7	ระดับปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 6 ด้านการสนับสนุนจากผู้ปกครอง 93
ตารางที่ 4.8	คุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 6 94

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ 4.9 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่าง ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพผู้เรียน ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 6 โดยหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ แบบ Pearson	95
ตารางที่ 4.10 สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพผู้เรียน กับคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 6	96
ตารางที่ 4.11 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงทำนายของปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 6 โดยหา ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression)	97
ตารางที่ 4.12 ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาเขต 6	98

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย	4
ภาพที่ 2.1 แนวคิดการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน	12
ภาพที่ 2.2 วงจรกระบวนการทำงานเชิงระบบ (PDCA)	14
ภาพที่ 2.3 แสดงวงจรคุณภาพในการปฏิบัติงาน 6 ขั้นตอนตามแนวคิดของอชิกาว่า	16
ภาพที่ 2.4 การบริหารการศึกษาตามทฤษฎีเชิงระบบแบบเปิด ตามทัศนะของดูเน็นเบอร์ก และออร์นสไตน์	18

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันเป็นยุคโลกาภิวัตน์ (Globalization) และความก้าวหน้าของระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ (Information Technology : IT) ก่อให้เกิดความเปลี่ยนแปลงต่างๆ ขึ้นในโลกมากมาย ทั้งในเชิงที่ได้ผลประโยชน์ ที่เป็นโอกาสในการเรียนรู้วิทยาการและระบบบริหารจัดการที่ก้าวหน้า และในเชิงที่เสียผลประโยชน์ สถานศึกษาในยุคปัจจุบันจึงมีบทบาทที่สำคัญในการพัฒนาผู้เรียนให้เป็นผู้ที่รู้เท่าทันกระแสโลกาภิวัตน์ สามารถปรับตัวเข้ากับหลักสากล และคงเอกลักษณ์ซึ่งความเป็นไทยไว้ เพราะการพัฒนาประเทศและแข่งขันกับนานาประเทศ ไม่ได้ขึ้นอยู่กับปัจจัยทางด้านเงินทุนทางเศรษฐกิจ ทรัพยากรธรรมชาติ หรือเครื่องจักรเพียงเท่านั้น แต่ที่สำคัญกว่าคือศักยภาพและคุณภาพของมนุษย์ที่เป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาประเทศอย่างแท้จริง องค์การสหประชาชาติ (United Nations) ได้นำแนวคิดการใช้ดัชนีการพัฒนามนุษย์ ซึ่งเป็นดัชนีการวัดและเปรียบเทียบ ความยากจน การรู้หนังสือ การศึกษา อายุขัย การคลอดบุตร และปัจจัยอื่นๆ ของประเทศต่างๆ ทั่วโลก เป็นวิธีการวัดความอยู่ดีกินดีตามมาตรฐาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเด็กและเยาวชน โดยนำดัชนีนี้มาเป็นหนึ่งในเกณฑ์จัดกลุ่มประเทศที่พัฒนาแล้ว ประเทศที่กำลังพัฒนา หรือประเทศพัฒนาน้อยที่สุด ซึ่งจะเห็นได้ว่าคุณภาพของประชาชนแต่ละประเทศมีส่วนสำคัญที่บ่งบอกถึงคุณภาพของประเทศในเวทีโลก

กระทรวงศึกษาธิการ ในฐานะหน่วยงานที่ทำหน้าที่จัดการศึกษาของชาติให้มีคุณภาพ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่ง que แสดงให้เห็นถึงการมีคุณภาพชีวิตที่ดีของประชาชนในชาติ กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดวิสัยทัศน์ในยุคของการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ.2552-2561) ซึ่งได้ประกาศว่าคนไทยยุคใหม่ต้องได้เรียนรู้ตลอดชีวิต มีสติรู้ทัน มีปัญญา รู้คิด มีสมรรถนะและมีคุณธรรม รับผิดชอบต่อครอบครัว ประเทศชาติ และเป็นพลเมืองดีของโลก โดยเป้าหมายคือเพื่อคนไทยยุคใหม่เพื่อให้ก้าวทันกระแสการเปลี่ยนแปลงในยุคที่ความรู้และเทคโนโลยีเจริญขึ้นอย่างรวดเร็ว การศึกษาในปัจจุบันทั้งภาครัฐและเอกชนให้ความสำคัญกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในทุกระดับเพื่อต้องการให้ผู้เรียนมีคุณภาพมาตรฐานตามที่ต้องการ สถานศึกษาจึงเป็นหน่วยงานหลักในการพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนให้เป็นที่ไปตามแนวทาง พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 ได้กล่าวถึงคุณภาพผู้เรียนที่สังคมต้องการ ในมาตราที่ 6 ว่า“การจัดการศึกษา

ต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ หมายถึง สุขกาย สุขใจ สติปัญญา ความรู้ หมายถึง เป็นคนเก่ง และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข หมายถึง เป็นคนดีของคนรอบข้างและสังคม (กุลชาติ พิภพ แกม, 2554, น.1-2) ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีภารกิจเกี่ยวกับการจัดและการส่งเสริมการศึกษาขั้นพื้นฐานของชาติ ได้ประกาศมาตรฐานการศึกษาเพื่อให้ใช้ในการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ในด้านของคุณภาพผู้เรียน ไว้ 6 มาตรฐานคือ มาตรฐานที่ 1) ผู้เรียนมีสุขภาวะที่ดีและมีสุนทรียภาพ มาตรฐานที่ 2) ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ มาตรฐานที่ 3) ผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักเรียนรู้ และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง มาตรฐานที่ 4) ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดอย่างเป็นระบบ คิดสร้างสรรค์ ตัดสินใจ แก้ปัญหาได้อย่างมีสติสมเหตุผล มาตรฐานที่ 5) ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร มาตรฐานที่ 6) ผู้เรียนมีทักษะในการทำงาน รักการทำงาน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต (ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่องมาตรฐานการศึกษาเพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา, 2553, น.1-2) เช่นเดียวกับ สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) ที่มีภารกิจหลักในการบริหารจัดการและดำเนินการเกี่ยวกับการศึกษา วิจัย พัฒนา และให้บริการทางการประเมินผลทางการศึกษาและทดสอบทางการศึกษาอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งเป็นศูนย์กลางความร่วมมือด้านการทดสอบทางการศึกษาในระดับชาติและระดับนานาชาติ ซึ่งได้ดำเนินการจัดการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน หรือ O-NET (Ordinary National Educational Test) เป็นการทดสอบเพื่อวัดความรู้และความคิดของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ประเมินตามมาตรฐานการเรียนรู้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ใน 5 วิชา คือ วิชาภาษาไทย วิชาคณิตศาสตร์ วิชาวิทยาศาสตร์ วิชาสังคมศึกษา และวิชาภาษาอังกฤษ

การที่ผู้เรียนจะมีคุณภาพตามมาตรฐานที่หน่วยงานทางการศึกษาของชาติกำหนดไว้นั้น มีปัจจัยต่างๆเข้ามาส่งผลให้ผู้เรียนมีคุณภาพ ลูเนินเบอร์กและออร์นสไตน์ (Lunenburg & Ornstein, 2012) ได้เสนอแนวคิดการบริหารการศึกษาตามทฤษฎีเชิงระบบแบบเปิด ซึ่งปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน คือปัจจัยนำเข้า ที่ตัวสถานศึกษาได้นำเข้ามาก่อนที่จะมีกระบวนการเปลี่ยนแปลงจนนำมาสู่คุณภาพผู้เรียนจะมี 4 ปัจจัยคือ 1) คน 2) เงิน 3) วัสดุอุปกรณ์ และ 4) ข้อมูลสารสนเทศ ซึ่ง (UNICEF, 2000 อ้างถึงใน รัตนา ดวงแก้ว, 2557, น.5) ได้กล่าวถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพของผู้เรียน ซึ่งพิจารณาจาก 4 ปัจจัย คือ 1) ผู้เรียน ต้องมีสุขภาพที่แข็งแรง มีภาวะโภชนาการที่ดี มีความพร้อมที่จะเรียนรู้ และได้รับการสนับสนุนช่วยเหลือการเรียนรู้จากครอบครัวและชุมชน 2) สภาพแวดล้อม ต้องถูกสุขลักษณะ ปลอดภัย มีการจัดหาทั้งทรัพยากรและสิ่งอำนวยความสะดวกอย่างเพียงพอเหมาะสม

3) เนื้อหาสาระการเรียนรู้ ต้องสัมพันธ์เชื่อมโยงระหว่างหลักสูตร หนังสือ สื่อ อุปกรณ์การเรียนรู้ และทักษะพื้นฐาน 4) กระบวนการเรียนการสอน ที่ครูเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (การพัฒนาคุณภาพการศึกษา, 2557, น.5) เช่นเดียวกับสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2551 ได้จัดแบ่งปัจจัยที่จะส่งผลคุณภาพผู้เรียนได้เป็น 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านผู้เรียน 2) ด้านการจัด การศึกษา (มองที่ครูผู้สอน ผู้บริหารสถานศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษาและผู้ปกครอง ชุมชน) 3) ด้านการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ (มองที่การร่วมมือกันระหว่างสถานศึกษาและชุมชน) 4) ด้าน อัตลักษณ์ของสถานศึกษา (มองที่ เป้าหมาย วิสัยทัศน์ ปรัชญาและอุดมการณ์ของสถานศึกษา) และ 5) ด้านมาตรการส่งเสริม (มองที่การดำเนินงานเพื่อตอบสนองนโยบายตามอุดมการณ์ของสถานศึกษาและนโยบายของรัฐในขณะปัจจุบัน) (การพัฒนาผู้เรียนสู่การปฏิบัติ , 2553, น.23-25) จากปัจจัยต่างๆที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในข้างต้น ประวิตา มีเปี่ยมสมบุรณ์ และคณะ (2556) ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับ ปัจจัยที่ส่งผลต่อมาตรฐานคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม พบว่า ระดับปัจจัยและระดับมาตรฐานคุณภาพผู้เรียนอยู่ในระดับมาก ปัจจัยกับมาตรฐานคุณภาพผู้เรียนมีความสัมพันธ์กันทางบวก และตัวแปรพยากรณ์ของปัจจัยที่ส่งผลต่อมาตรฐานคุณภาพผู้เรียนด้านผู้ปกครอง ด้านผู้บริหาร ด้านอาคารสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวกและด้านนักเรียน สามารถร่วมกันพยากรณ์มาตรฐานคุณภาพผู้เรียนอยู่ในระดับที่ดีที่สุด ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าการที่จะพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานนั้นจะมีปัจจัยต่างๆที่เข้ามาส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน ซึ่งแต่ละปัจจัยก็จะส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนแตกต่างกันไป

จากผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินั้นขั้นพื้นฐาน (O-NET) ของสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) พบว่า ค่าเฉลี่ยผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินั้นขั้นพื้นฐาน (O-NET) ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 6 สามารถเรียงลำดับได้ดังนี้ วิชาภาษาไทย 54.95 คะแนน วิชาสังคมศึกษา 52.64 คะแนน คะแนน วิชาวิทยาศาสตร์ 45.78 วิชาภาษาอังกฤษ 42.90 และวิชาคณิตศาสตร์ 38.70 คะแนน ซึ่งมีเพียงรายวิชาภาษาไทยและสังคมศึกษาที่มีค่าเฉลี่ยเกินร้อยละ 50 และในรายวิชาวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ก็มีค่าเฉลี่ยที่ต่ำกว่าในระดับประเทศ

จากสภาพปัญหาจากผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินั้นขั้นพื้นฐาน (O-NET) ในสถานศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 6 เป็นตัวบ่งชี้ที่สะท้อนให้เห็นถึงคุณภาพและประสิทธิภาพในการจัดการศึกษา ซึ่งต้องได้รับการปรับปรุงพัฒนาให้ดียิ่งขึ้น และการที่ผู้เรียนจะมีคุณภาพตามที่มาตรฐานกำหนดไว้ นั่นล้วนมีปัจจัยต่างๆที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 6 เพื่อจะได้นำผลการวิจัย ไปใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงพัฒนาการศึกษาให้มีคุณภาพต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับระดับคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัชฌมศึกษาเขต 6

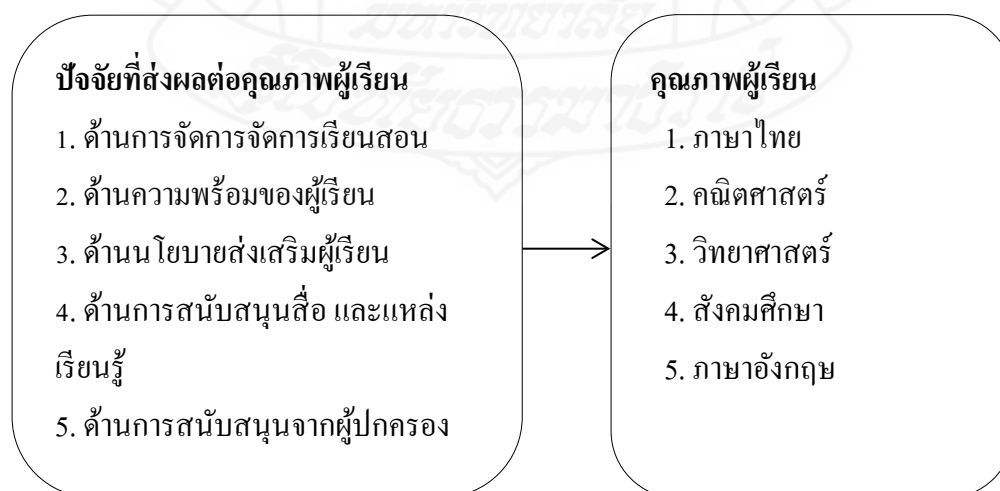
2.2 เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพผู้เรียนกับระดับคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัชฌมศึกษาเขต 6

2.3 เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัชฌมศึกษาเขต 6

3. กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยจะดำเนินการศึกษาจากการสังเคราะห์แนวคิดของ Scheerens and Bosker (1997), UNICEP (2000), UNESCO (2005), Lunenburg & Ormstein (2012), จุรินทร์ วัลย์วิเศษ (2552), สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2554) และ นฤมล เจริญพรสกุล (2559) ซึ่งจำแนกปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนออกเป็น 5 ปัจจัยคือ 1) ด้านการจัดการจัดการเรียนสอน 2) ด้านความพร้อมของผู้เรียน 3) ด้านนโยบายส่งเสริมผู้เรียน 4) ด้านการสนับสนุน สื่อ และแหล่งเรียนรู้ 5) ด้านการสนับสนุนจากผู้ปกครอง และแนวคิดเรื่องคุณภาพผู้เรียน ของสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) ซึ่งกำหนดไว้ 5 รายวิชาคือ 1) ภาษาไทย 2) คณิตศาสตร์ 3) วิทยาศาสตร์ 4) สังคมศึกษา 5) ภาษาอังกฤษ

ผู้วิจัยได้กำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการดำเนินการวิจัย ดังภาพที่ 1.1

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

4. สมมุติฐานการวิจัย

4.1 ปัจจัยด้านการจัดการจัดการเรียนสอน ด้านความพร้อมของผู้เรียน ด้านนโยบาย ส่งเสริมผู้เรียน ด้านการสนับสนุน สื่อ และแหล่งเรียนรู้ และด้านการสนับสนุนจากผู้ปกครอง มีความสัมพันธ์ทางบวกกับระดับคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต

4.2 ปัจจัยด้านการจัดการจัดการเรียนสอน ด้านความพร้อมของผู้เรียน ด้านนโยบาย ส่งเสริมผู้เรียน ด้านการสนับสนุน สื่อ และแหล่งเรียนรู้ และด้านการสนับสนุนจากผู้ปกครอง ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 6

5. ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาวิจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 6 โดยมีขอบเขตการวิจัยดังนี้

5.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา

5.1.1 การศึกษาวิจัยนี้ มุ่งศึกษาวิจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 6 ตามปัจจัยที่ได้จากการสังเคราะห์แนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องใน 5 ปัจจัย คือปัจจัยด้านการจัดการจัดการเรียนสอน ด้านความพร้อมของผู้เรียน ด้านนโยบายส่งเสริมผู้เรียน ด้านการสนับสนุน สื่อ และแหล่งเรียนรู้ และด้านการสนับสนุนจากผู้ปกครอง

5.1.2 การศึกษาวิจัยนี้ ผู้วิจัยใช้ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินั้นพื้นฐาน (O-NET) ของสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) จำนวน 5 รายวิชา

5.2 ขอบเขตด้านประชากร

ประชากร ที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ นักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2561 ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 6 จำนวน 6,738 คน

5.3 ตัวแปร

5.3.1 *ตัวแปรอิสระ* คือปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน ได้แก่

- 1) ด้านการจัดการจัดการเรียนสอน
- 2) ด้านความพร้อมของผู้เรียน
- 3) ด้านนโยบายส่งเสริมผู้เรียน

- 4) ด้านการสนับสนุนสื่อ และแหล่งเรียนรู้
- 5) ด้านการสนับสนุนจากผู้ปกครอง

5.3.2 *ตัวแปรตาม* คือคุณภาพผู้เรียน ได้แก่

- 1) ภาษาไทย
- 2) คณิตศาสตร์
- 3) วิทยาศาสตร์
- 4) สังคมศึกษา
- 5) ภาษาอังกฤษ

6. นิยามศัพท์

6.1 ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน หมายถึง ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนจากการตั้งเคราะห์แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องซึ่งประกอบไปด้วยปัจจัยดังนี้

6.1.1 ด้านการจัดการเรียนการสอน หมายถึง ความเชี่ยวชาญในสาขาวิชาที่สอนของครูผู้สอน การจัดการเรียนการสอนที่ตรงตามตัวชี้วัด สามารถทำให้นักเรียนเกิดความรู้หรือรู้ทันและเกิดความสนใจในบทเรียน มีการใช้คำถามจูงใจนักเรียน และเปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นในห้องเรียน ตลอดจนศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองตามความสนใจ เมื่อนักเรียนเกิดปัญหาด้านการเรียน ครูจะคอยดูแลให้คำปรึกษา กิจกรรมการเรียนรู้มีความหลากหลาย นักเรียนได้เรียนรู้โดยการปฏิบัติจริงทั้งในและนอกห้องเรียน ใช้อุปกรณ์การสอนที่ทันสมัย สามารถสอนสิ่งที่สลับซับซ้อนให้เข้าใจง่าย และมีความสัมพันธ์ที่ดีกับนักเรียน

6.1.2 ด้านความพร้อมของผู้เรียน หมายถึง นักเรียนมีความกระหายใฝ่รู้ในการเรียน มีความต้องการเรียนรู้อยู่ตลอดเวลา และคอยแสวงหาความรู้ใหม่ๆด้วยตนเองอยู่เสมอ มีสุขภาพที่ีร่างกายแข็งแรงสมบูรณ์ รู้ว่าตนเองมีความสนใจในด้านใด มีการวางแผนการศึกษาเพื่อพัฒนาตนเองอยู่เสมอ มีความสุขในการมาเรียน มีความสัมพันธ์ที่ดีทั้งกับเพื่อนและครู พยายามทำงานที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จ และทบทวนเนื้อหาบทเรียนอยู่เสมอ เมื่อมีปัญหา นักเรียนสามารถคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจ และแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสม มีความรักและภูมิใจในตนเอง มีความเชื่อมั่นในตนเองว่าสามารถทำสิ่งต่างๆให้เป็นไปตามเป้าหมายที่ตั้งไว้

6.1.3 ด้านนโยบายส่งเสริมผู้เรียน หมายถึง ผู้บริหารและผู้เกี่ยวข้องส่งเสริมการจัดกิจกรรมการเรียนรู้นอกห้องเรียน ตลอดจนกิจกรรมทัศนศึกษาตามแหล่งเรียนรู้ มีเป้าหมายที่ชัดเจนในการพัฒนาและกระตุ้นการเรียนรู้ของนักเรียน ส่งเสริมสนับสนุนด้านทรัพยากรการเรียนการสอน และจัดสิ่งอำนวยความสะดวกในการจัดการเรียนรู้ส่งเสริมการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์

ข่าวสารความรู้ทางวิชาการ ส่งเสริมการเรียนรู้ท้องถิ่น โดยนำภูมิปัญญาของท้องถิ่น เครือข่าย ผู้ปกครองชุมชน เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ส่งเสริมการนิเทศการจัดการ เรียนรู้อย่างสม่ำเสมอ ส่งเสริมให้นักเรียนเข้ามามีส่วนร่วมในการเสนอแนวคิดเกี่ยวกับการจัดการ เรียนการสอน และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกันของบุคลากร เพื่อให้มีลักษณะ เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้สร้างเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนางานวิชาการกับสถาบันการศึกษา อื่นๆ ทั้งในประเทศ และต่างประเทศ

6.1.4 ด้านการสนับสนุนสื่อ และแหล่งเรียนรู้ หมายถึง สถานศึกษามีอุปกรณ์ใน การเรียนรู้เพียงพอ มีสื่อการเรียนการสอน และเทคโนโลยีที่หลากหลาย อาคารสถานที่มีแสงสว่าง เพียงพอ เป็นระเบียบเรียบร้อย ถูกสุขลักษณะและมีความปลอดภัย มีเครือข่ายอินเทอร์เน็ตที่นักเรียน สามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารด้าน มีการใช้สื่อจากภูมิปัญญาในท้องถิ่น มีสื่อและแหล่งเรียนรู้อยู่ตาม บริเวณต่างๆ ของโรงเรียน มีบริการห้องสมุดในสถานศึกษาที่เพียงพอและสามารถเข้าถึงได้อย่าง สะดวก มีแหล่งเรียนรู้ภายนอกโรงเรียนที่คอยให้บริการ เช่น ห้องสมุดชุมชน แหล่งฝึกอาชีพ ศูนย์ ประวัติศาสตร์ชุมชน และมีการฝึกอบรมและพัฒนานักเรียนในการเข้าถึงสื่อ และแหล่งเรียนรู้ต่างๆ ทั้งในและนอกสถานศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพ

6.1.5 ด้านการสนับสนุนจากผู้ปกครอง หมายถึง ผู้ปกครองให้ความร่วมมือโดย การเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษากับสถานศึกษาของนักเรียน เป็นตัวอย่างในการแสวงหา ความรู้ให้กับนักเรียน คอยช่วยเหลือการเรียนนักเรียนที่บ้าน ให้ความรู้เพิ่มเติม จัดหาอุปกรณ์การ เรียนที่จำเป็นและส่งเสริมกิจกรรมการเรียนรู้ให้แก่ นักเรียน จัดสภาพแวดล้อมที่บ้านให้เป็นแหล่ง เรียนรู้พานักเรียนออกไปทัศนศึกษาตามแหล่งเรียนรู้ต่างๆ ตามความสนใจของนักเรียน คอยให้ กำลังใจนักเรียน สร้างแรงกระตุ้น ให้เกิดความเชื่อมั่นและเห็นคุณค่าในตนเอง เป็นตัวอย่างที่ดีใน เรื่องของความขยัน อดทน มุ่งมั่น ทุ่มเทินสิ่งที่กำหนดเป้าหมายไว้ให้ประสบผลสำเร็จให้กับผู้เรียน

6.2 คุณภาพผู้เรียน หมายถึง ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ของนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาเขต 6 จำนวน 5 รายวิชา

6.2.1 ภาษาไทย หมายถึง ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) รายวิชาภาษาไทย ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 6

6.2.2 คณิตศาสตร์ หมายถึง ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) รายวิชาคณิตศาสตร์ ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 6

6.2.3 วิทยาศาสตร์ หมายถึง ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) รายวิชาวิทยาศาสตร์ ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 6

6.2.4 สังคมศึกษา หมายถึง ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) รายวิชาสังคมศึกษา ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 6

6.2.5 ภาษาอังกฤษ หมายถึง ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) รายวิชาภาษาอังกฤษ ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 6

6.3 สถานศึกษา หมายถึง โรงเรียนระดับมัธยมศึกษาเขตจังหวัดสมุทรปราการ ใน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 6 จำนวน 25 แห่ง

6.4 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 6 หมายถึง สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาที่รับผิดชอบการจัดการศึกษาในระดับมัธยมศึกษา ครอบคลุมพื้นที่ 2 จังหวัด คือจังหวัด ฉะเชิงเทรา และจังหวัดสมุทรปราการ มีสถานศึกษาในการดูแลทั้งสิ้น 54 แห่ง

7. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

7.1 ผลการวิจัย ทำให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนใน สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 6 ซึ่งสามารถนำข้อมูล ไปปรับปรุง พัฒนาเพื่อให้ผู้เรียนมีคุณภาพดียิ่งขึ้น

7.2 ผลการวิจัย สามารถใช้เป็นข้อมูลสารสนเทศสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 6 เพื่อใช้เป็นแนวทางในการแก้ไขปรับปรุงคุณภาพ ผู้เรียนให้มีคุณภาพดียิ่งขึ้น

7.3 ผลการวิจัย สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการทำวิจัยและพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ให้มีคุณภาพดียิ่งขึ้น

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
ดังรายละเอียดที่นำเสนอตามลำดับหัวข้อดังนี้

1. แนวคิดและหลักการเกี่ยวกับการบริหารการศึกษา
 - 1.1 ความหมายของการบริหารการศึกษา
 - 1.2 แนวคิดและหลักการทางการบริหารการศึกษา
2. แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพผู้เรียน
 - 2.1 แนวคิดเกี่ยวกับปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพผู้เรียน
 - 2.1.1 ปัจจัยด้านการจัดการเรียนการสอน
 - 2.1.2 ปัจจัยด้านความพร้อมของผู้เรียน
 - 2.1.3 ปัจจัยด้านนโยบายส่งเสริมผู้เรียน
 - 2.1.4 ปัจจัยด้านสนับสนุนสื่อ และแหล่งเรียนรู้
 - 2.1.5 ปัจจัยด้านสนับสนุนจากผู้ปกครอง
3. คุณภาพผู้เรียน
 - 3.1 ความหมายของคุณภาพผู้เรียน
 - 3.2 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติกับคุณภาพผู้เรียน
 - 3.3 มาตรฐานการศึกษาเพื่อการประเมินคุณภาพ
 - 3.4 มาตรฐานด้านคุณภาพผู้เรียน
4. สภาพการจัดการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 6
 - 4.1 ผลการประเมินคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษาเขตจังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 6
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 5.1 งานวิจัยภายในประเทศ
 - 5.2 งานวิจัยต่างประเทศ

1. แนวคิดและหลักการเกี่ยวกับการบริหารการศึกษา

1.1 ความหมายของการบริหารการศึกษา

การบริหารศึกษานั้นถือเป็นการกิจสำคัญของผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งเป็นหน่วยงานที่สนองการกระจายอำนาจทางการศึกษา ในด้านการบริหารวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารบุคคล และการบริหารบุคคล ซึ่งมีนักวิชาการได้ให้ความหมายของการบริหารการศึกษาดังนี้

หวน พันธุพันธ์ (2551, น. 4) การบริหารการศึกษา หมายถึงการดำเนินงานของกลุ่มบุคคล ซึ่งอาจเป็นการดำเนินงานของครูใหญ่ร่วมกับครูน้อยในโรงเรียน อธิการบดีร่วมกับอาจารย์ในมหาวิทยาลัย รัฐมนตรีกระทรวงศึกษาธิการร่วมกับอธิบดีกรมต่างๆ และครูอาจารย์ในสถาบันการศึกษาต่างๆ และกลุ่มบุคคลเหล่านี้ต่างร่วมมือกันพัฒนาคนให้มีคุณภาพทั้งสิ้น การจะพัฒนาคนให้มีคุณภาพได้นั้น จะต้องมี การดำเนินการในการเรียนการสอน การจัดกิจกรรม การวัดผล การจัดการสถานที่และพัสดุครุภัณฑ์ การสรรหาบุคคลมาดำเนินการหรือมาทำการสอนในสถาบันการศึกษา การปกครองนักเรียนเพื่อให้นักเรียนเป็นคนดีมีวินัย

เสรีรัตน์ และคณะ (2551, น.444) การบริหารการศึกษา จึงหมายถึง กระบวนการดำเนินงานของกลุ่มบุคคล อย่างมีศาสตร์และศิลป์ โดยใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ เพื่อพัฒนาคนให้มีคุณภาพ ทั้งความรู้ ความสามารถ ความเป็นคนดี และเกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิตในสังคมแห่งการเรียนรู้

เลิศดาว กลิ่นศรีสุข (2553, น.1) การบริหารการศึกษา หมายถึง กิจกรรมต่างๆ ที่บุคคลหลายคนร่วมมือกันดำเนินการ เพื่อพัฒนาสมาชิกของสังคมในทุกๆด้าน นับตั้งแต่บุคลิกภาพ ความรู้ ความสามารถ พฤติกรรมและคุณธรรม เพื่อให้มีค่านิยมตรงกันกับความต้องการของสังคม โดยกระบวนการต่างๆ ที่อาศัยการควบคุมสิ่งแวดล้อมให้มีต่อบุคคล เพื่อให้บุคคลพัฒนาตรงตามเป้าหมายของสังคมที่ตนดำรงชีวิตอยู่

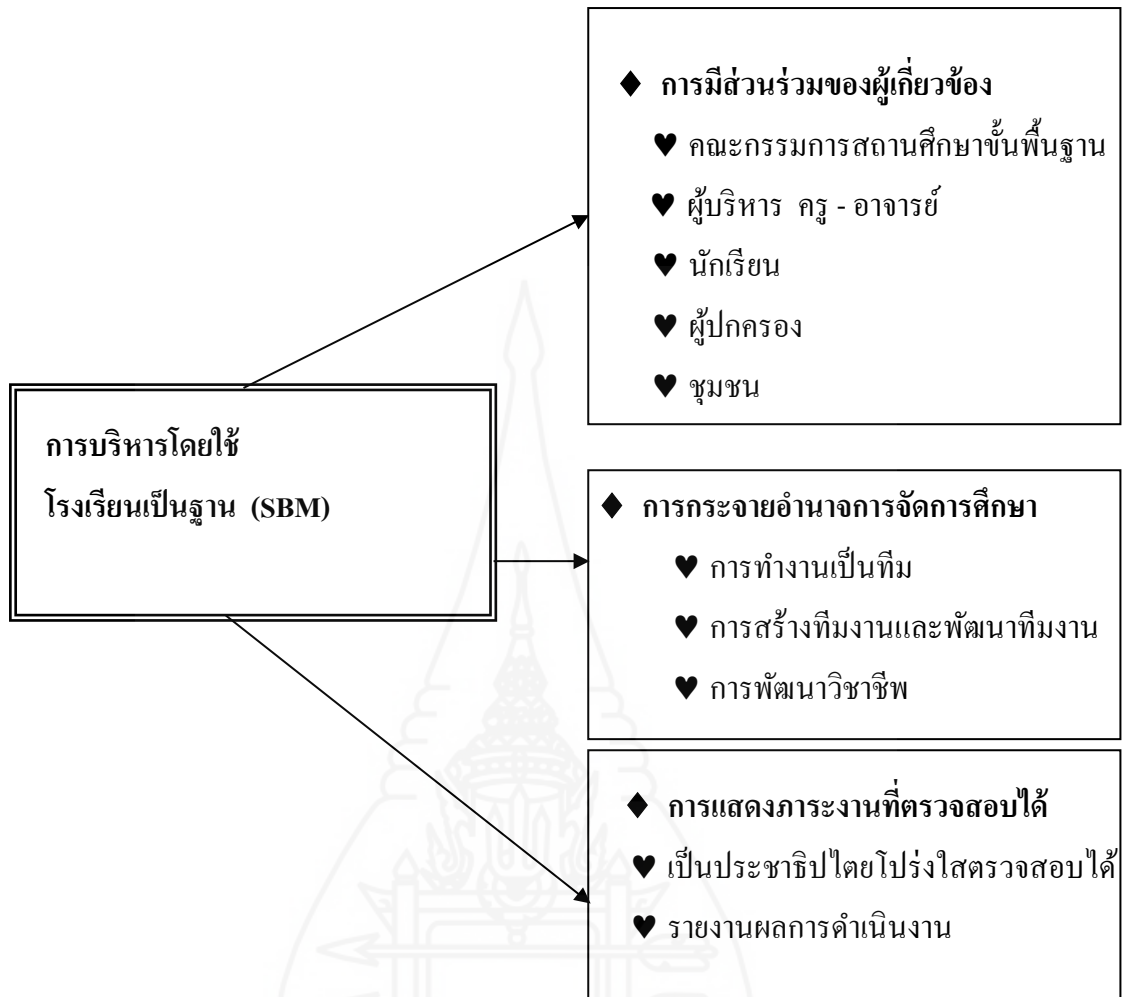
กล่าวโดยสรุป การบริหารการศึกษา หมายถึง กระบวนการดำเนินงานของผู้บริหารสถานศึกษาที่ต้องใช้ศาสตร์และศิลป์ในการดำเนินงานเพื่อให้เกิดความร่วมมือในการจัดกิจกรรม เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เกิดประโยชน์สูงสุด เป็นไปตามนโยบายและจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษาตามที่สถานศึกษากำหนดไว้

1.2 แนวคิดและหลักการทางการบริหารสถานศึกษา

1.2.1 แนวคิดของการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School-Based Management) พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ได้กล่าวถึงแนวคิดการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในหมวด 5 มาตรา 39 และมาตรา 40 กระทรวงได้กระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาให้โรงเรียนทั้งในด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารบุคคล และการบริหารทั่วไป โดยมีคณะกรรมการสถานศึกษาเป็นองค์คณะบุคคลทำหน้าที่ในการบริหาร โดยทำให้โรงเรียนเป็นฐานหรือศูนย์กลางของการบริหาร และจัดการศึกษาที่ต่อเนื่องและยั่งยืนที่จะสร้างคุณค่า ความรับผิดชอบ ความผูกพัน ต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทุกคน นัยสำคัญของการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว คือ การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School – Based Management) ซึ่งผู้บริหาร โรงเรียนจะมีบทบาทสำคัญ ในกระบวนการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาครู – อาจารย์ นักเรียนและผู้ปกครอง ชุมชน ในการตัดสินใจบริหารและจัดการศึกษาของโรงเรียนไปสู่ทิศทางเป้าหมายที่ต้องการ คือ คุณภาพของผู้เรียนเป็นสำคัญ

นิตินันท์ ฉันทวงศ์ชนะ (2554, น.3) ได้กล่าวไว้ว่า การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน เป็นกลยุทธ์ทางการบริหารและการจัดการศึกษา ที่กระจายอำนาจในการจัดการศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นศูนย์กลาง ให้โรงเรียนมีอำนาจอิสระคล่องตัวในการตัดสินใจดำเนินการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียนภายใต้รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา การกระจายอำนาจการจัดการศึกษาของโรงเรียน และการแสดงภาระงานที่ตรวจสอบได้ของโรงเรียน

ภาพที่ 2.1 แนวคิดการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน

ที่มา: นิตกรณั นันทวงศ์ชนะ. (2554). การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน(School – Based Management: SBM)

Cheng Yin Cheng (1996 อ้างถึงใน อับดุลเลาะ อาแคะ 2551, น.14) ได้กล่าวว่า การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานนั้น ผู้ซึ่งมีส่วนเกี่ยวข้องประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียน คณะครู ผู้ปกครองชุมชน มารวมตัวเป็นคณะกรรมการโรงเรียน ได้มีโอกาสร่วมกันจัดการศึกษาให้เป็นไปตามความต้องการของนักเรียน ผู้ปกครองและชุมชน ส่งผลให้โรงเรียนมีประสิทธิผลสูงขึ้นและได้รับการพัฒนาอย่างยั่งยืน

Wohlstetter and Morhman (1995 อ้างถึงใน ชูชาติ แปลงล้วน 2551, น.14) ได้กล่าวถึงทางการบริหารงาน โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานให้ประสบความสำเร็จโดยมีหลักดำเนินงานดังนี้

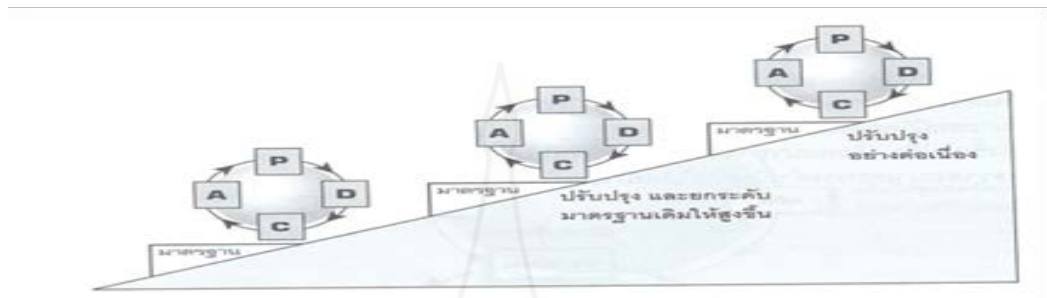
1. การกระจายอำนาจให้โรงเรียนอย่างแท้จริงและโรงเรียนต้องกระจายความรับผิดชอบและอำนาจการตัดสินใจให้ทีมงานต่างๆ ในโรงเรียนอย่างทั่วถึง
2. เน้นการบริหารแบบมีส่วนร่วมและการบริหารโดยองค์คณะบุคคล ในการปฏิบัติงานเน้นการทำงานเป็นทีมและการสร้างทีมงานที่มีคุณภาพ
3. มุ่งพัฒนาบุคลากร ทั้งการพัฒนาผู้บริหารโรงเรียน พัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษารวมทั้งการพัฒนาคณะกรรมการ โรงเรียน ให้มีความรู้ ความเข้าใจ และทักษะการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน รวมทั้งเรื่องการจัดการเรียนการสอนและเรื่องอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง
4. การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารและจัดการศึกษา สารสนเทศเป็นเครื่องมือสำคัญสำหรับการวางแผนและการตัดสินใจสั่งการ
5. ผู้บริหารโรงเรียนมีความรู้ความสามารถ โรงเรียนที่จะประสบผลสำเร็จมักจะมีผู้บริหารที่มีความสามารถในการเป็นผู้นำ บทบาทของผู้บริหารโรงเรียนคือผู้อำนวยความสะดวก (Facilitator) การเป็นผู้นำ (Leader) และผู้สนับสนุน (Supporter) เป็นผู้นำนวัตกรรม(Innovations) เข้าสู่โรงเรียนและเป็นผู้ผลักดันการปฏิรูปการศึกษาให้ก้าวหน้า
6. การมีวิสัยทัศน์ร่วม (Shared Vision) ที่ชัดเจน วิสัยทัศน์ต้องเกิดจากการร่วมมือร่วมใจของบุคลากรในโรงเรียนและรับรู้ร่วมกัน เพราะวิสัยทัศน์คือทิศทางการบริหารจัดการของโรงเรียน
7. การให้รางวัล โรงเรียนที่ประสบความสำเร็จในการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานควรได้รับรางวัลจากกระทรวงศึกษาธิการ อาจได้รับการยกย่องชมเชยหรือการสนับสนุนงบประมาณเพิ่มเติม เพื่อให้กำลังใจแก่โรงเรียน โรงเรียนควรให้รางวัลแก่ทีมงานหรือหน่วยงานภายในโรงเรียนที่ประสบความสำเร็จด้วย

กล่าวโดยสรุป การบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานเป็นการกระจายอำนาจการจัดการศึกษาจากส่วนกลางไปยังโรงเรียนโดยตรง โรงเรียนจะมีอำนาจ ความรับผิดชอบและมีความอิสระคล่องตัวในการตัดสินใจในการบริหารงาน โดยมีคณะกรรมการสถานศึกษา ร่วมกันบริหารจัดการสถานศึกษาให้เป็นไปตามความต้องการของผู้เรียน ผู้ปกครองและชุมชนมากที่สุด

1.2.2 กระบวนการทำงานเชิงระบบ (PDCA)

วิษณุ ทรัพย์สมบัติ และคณะ (2553) ได้กล่าวถึง กระบวนการทำงานเชิงระบบ (PDCA) ถือเป็นวงจรบริหารงานคุณภาพ ซึ่งในการบริหารได้นำวงจรการทำงานเชิงระบบ

(PDCA) นี้มาประยุกต์ใช้เพื่อการปรับปรุงงานอย่างต่อเนื่อง ทุกครั้งที่วงจรมหุมนครบรอบก็จะเป็นแรงส่งให้หมุนในรอบต่อไป วิธีการใหม่ๆ ที่ทำให้เกิดการปรับปรุงก็จะถูกจัดทำเป็นมาตรฐานการทำงานซึ่งจะทำให้การทำงานมีการพัฒนาอย่างไม่สิ้นสุด ซึ่งประกอบด้วย 4 ขั้นตอน

ภาพที่ 2.2 วงจรกระบวนการทำงานเชิงระบบ (PDCA)

ที่มา : วิษณุ ทรัพย์สมบัติ และคณะ (2553). การจัดระบบบริหารและสารสนเทศทางการศึกษา

จากรูปภาพที่ 2.2 เห็นกระบวนการทำงานของวงจร PDCA ที่แสดงให้เห็นถึงการปรับปรุงอย่างต่อเนื่องตาม 4 ขั้นตอน คือ

1. ขั้นตอนการวางแผน (Plan) การวางแผนที่ดีช่วยให้สามารถคาดการณ์สิ่งที่เกิดขึ้นในอนาคตช่วยลดความเสี่ยงต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้นได้ ทั้งในด้านแรงงาน วัตถุดิบ ชั่วโมงการทำงาน เงิน เวลา ฯลฯ และช่วยให้รับรู้สภาพปัจจุบันพร้อมกับกำหนดสภาพที่ต้องการให้เกิดขึ้นในอนาคต
2. ขั้นตอนการปฏิบัติ (DO) ขั้นตอนการปฏิบัติเป็นการลงมือปรับปรุงเปลี่ยนแปลงตามทางเลือกที่ได้กำหนดไว้ในขั้นตอนการวางแผน ในขั้นนี้ต้องตรวจสอบระหว่างการปฏิบัติด้วยว่าได้ดำเนินไปในทิศทางที่ตั้งใจหรือไม่
3. ขั้นตอนการตรวจสอบและประเมินผล (Check) การตรวจสอบและการประเมินผลเป็นขั้นตอนที่ทำให้เราทราบว่า การปฏิบัติในขั้นที่สองสามารถบรรลุเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ที่ได้กำหนดไว้หรือไม่ สิ่งสำคัญก็คือ ต้องรู้ว่า จะตรวจสอบอะไรบ้างและบ่อยครั้งแค่ไหน ข้อมูลที่ได้จากการตรวจสอบจะเป็นประโยชน์สำหรับขั้นตอนถัดไป
4. ขั้นตอนการปรับปรุงและพัฒนา (Act) ขั้นตอนการดำเนินงานที่เหมาะสมจะพิจารณาผลที่ได้จากการตรวจสอบ ซึ่งมีอยู่ 2 กรณี คือ กรณีที่ 1 ผลที่เกิดขึ้นเป็นไปตามแผนที่ได้วางไว้ ก็ให้นำแนวทางหรือกระบวนการปฏิบัตินั้นมาจัดทำให้เป็นมาตรฐานพร้อมทั้งหาวิธีการที่จะ

ปรับปรุงให้ดียิ่งขึ้น และ กรณีที่ 2 ผลที่เกิดขึ้นไม่เป็นไปตามแผนที่ได้วางไว้ ควรนำข้อมูลที่รวบรวมไว้มาวิเคราะห์และพิจารณาว่าควรจะดำเนินการอย่างไร ต่อไปนี้ เช่น มองหาทางเลือกใหม่ที่น่าจะเป็นไปได้

ภูษฤทธิ วิทยานุรักษ์รักษาศิริ (2556, น.2) ได้กล่าวถึงการนำ PDCA cycle มาใช้ในกระบวนการปฏิบัติงานจะอย่างไรเพื่อให้ได้ผลและมีประสิทธิภาพ ทำอย่างไรให้บุคลากรในองค์กรมีความเข้าใจและ ตระหนักในการนำ PDCA cycle มาใช้ขับเคลื่อนสำหรับการปฏิบัติงานของตน ซึ่งได้อธิบายนิยามของ PDCA cycle ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. P (Plan) P = Priority & Purpose & Plan ก่อนจะทำงานเราต้องรู้ว่า เราจะให้ใครทำ (Who) ทำอะไร (What) ที่ไหน (Where) ทำเมื่อไหร่ & มีเวลาเท่าไร (When) ทำอย่างไร (How) ภายใต้งบประมาณเท่าไร (How much) ให้ได้ตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ (Purpose) ซึ่งคนที่เป็หัวหน้าทีม จำเป็นต้อง Priority งานทุกๆ งาน ต้องกำหนดเป้าหมาย (Purpose) ของแต่ละงานไว้ชัดเจน แล้วจึงทำการวางแผนงาน (Plan)

2. D (Do) D = DO = Directing & Organizing สิ่งที่ต้องทำในฐานะหัวหน้าทีมงานก็คือ การระมัดระวังในการนำทีม (Directing) ซึ่งจะเกี่ยวข้องกับ เรื่อง วิธีการสื่อสาร การจูงใจให้ทีมงานอยากทำงานและหัวหน้าทีมยังต้องทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษา ให้กับทีมงานด้วย รวมถึง ต้องมีการจัดกำลังคน และจัดเตรียมทรัพยากรให้เพียงพอต่อการดำเนินงาน (Organizing)

3. C (Check) C = Check & Control & Continue หัวหน้าทีมงาน จะต้องเป็นผู้รับรู้ผลของการตรวจสอบงาน (Check) ของส่วนงานในสังกัดทั้งหมด เพื่อจะได้ทำการ เป็นผู้ประสานงานนำข้อมูล ไปใช้ในการควบคุม (Control) ให้ผลงานเป็นตามแผน และหัวหน้างานยังจำเป็นต้องดำเนินการ ติดตาม ตรวจสอบงาน และควบคุมผลงาน อย่างต่อเนื่อง (Continue)

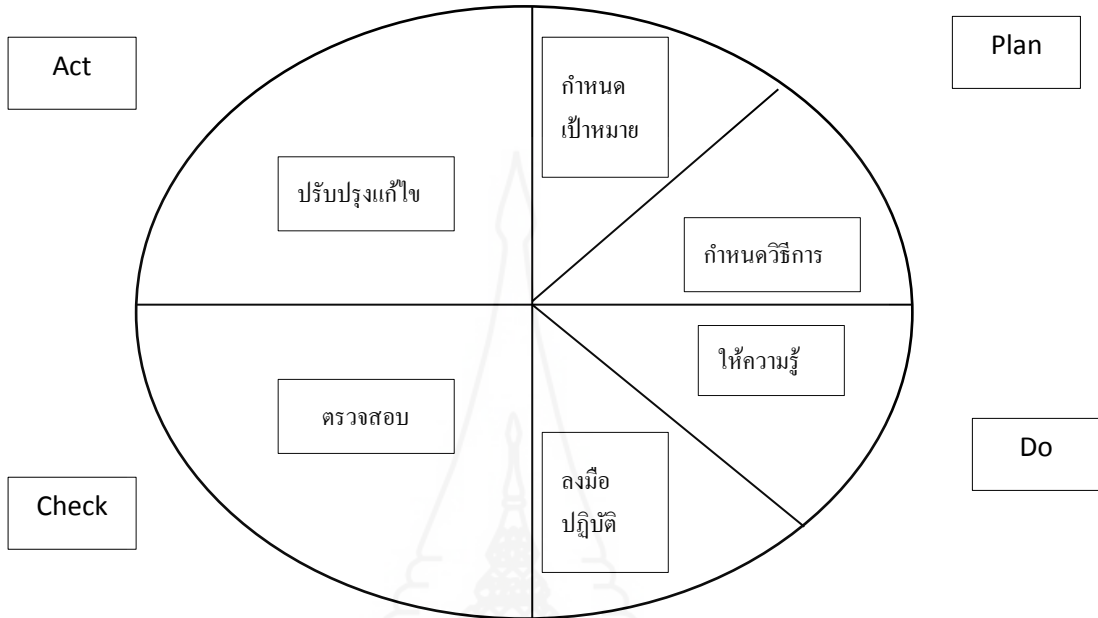
4. A (Act) A = Adjust plan & Action to improvement หัวหน้าทีมงาน จะต้องทำการปรับแผนงาน (Adjust plan) โดยเน้นในประเด็นวิธีการ และในกรณีที่ทำได้ตามแผนที่กำหนดไว้หัวหน้าทีมงานจำเป็นที่จะต้องทำการ สั่งการให้ทุกฝ่าย ตั้งเป้าหมายให้สูงขึ้น เพื่อที่องค์กรจะได้พัฒนาต่อไปไม่สิ้นสุด (Action to improvement)

Ishikawa K (1985 อ้างถึงใน ชุมศักดิ์ อินทร์รักษ์ 2554, น. 32-33) ได้กล่าวถึงวงจรคุณภาพในการปฏิบัติงานไว้ 6 ขั้นตอนดังนี้

1. กำหนดเป้าหมาย และจุดประสงค์
2. กำหนดวิธีการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย
3. ให้ความรู้ในการดำเนินงานหรือฝึกอบรม
4. ลงมือปฏิบัติ

5. ตรวจสอบผลการดำเนินงาน

6. ปรับปรุงแก้ไข

ภาพที่ 2.3 แสดงวงจรคุณภาพในการปฏิบัติงาน 6 ขั้นตอนตามแนวคิดของอิชิคาวา (Ishikawa K, 1985)

ที่มา : ชุมศักดิ์ อินทร์รักษ์. (2554). ทักษะการบริหารกับการปฏิบัติงานวิชาการตามกระบวนการ PDCA ของผู้บริหาร โรงเรียน

กล่าวโดยสรุป กระบวนการทำงานเชิงระบบ (PDCA) เป็นกระบวนการทำงานที่เป็นวงจรต่อเนื่อง โดยมีเป้าหมายคือการปรับปรุง พัฒนาการปฏิบัติงานขององค์กรให้ดีขึ้นต่อเนื่องไม่มีที่สิ้นสุด ผ่านกระบวนการ 4 ขั้นตอนที่ทำงานสัมพันธ์กันคือ ขั้นที่ 1 การวางแผน (Plan-P) ขั้นที่ 2 การดำเนินตามแผน (Do-D) ขั้นที่ 3 การตรวจสอบ (Check-C) ขั้นที่ 4 การปรับปรุงแก้ไขปัญหา (Act-A)

1.2.3 การบริหารตามหลักธรรมาภิบาล

พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2545 ได้กำหนดหลักธรรมาภิบาลไว้ 10 หลัก ได้แก่ หลักการตอบสนอง (Responsiveness) หลักประสิทธิผล (Effectiveness) หลักประสิทธิภาพ/คุ้มค่า (Efficiency/Value for money) หลักความเสมอภาค (Equity) หลักมุ่งเน้นฉันทามติ (Consensus Oriented) หลักการตรวจสอบได้/มีภาระรับผิดชอบ

(Accountability) หลักเปิดเผย/โปร่งใส (Transparency) หลักการกระจายอำนาจ (Decentralization) หลักการมีส่วนร่วม (Participation) และ หลักนิติธรรม (Rule of Law)

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (2554, น.1) ได้กำหนดหลักธรรมาภิบาลของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ไว้ ซึ่งประกอบด้วย 4 หลักการสำคัญ และ 10 หลักการย่อย ดังนี้ 1) การบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ (New Public Management) ประกอบด้วย หลักประสิทธิภาพ (Efficiency) หลักประสิทธิผล (Effective) และหลักการตอบสนอง (Responsive) 2) ค่านิยมประชาธิปไตย (Democratic Value) ประกอบด้วยหลักการรับผิชอบ/สามารถตรวจสอบได้ (Accountability) หลักความเปิดเผย/โปร่งใส (Transparency) หลักนิติธรรม (Rule of Law) และหลักความเสมอภาค (Equity) 3) ประชาธิปไตย (Participatory State) ประกอบด้วยหลักการกระจายอำนาจ (Decentralization) และ หลักการมีส่วนร่วม/การมุ่งเน้นฉันทามติ (Participation/Consensus Oriented) 4) ความรับผิดชอบทางการบริหาร (Administrative Responsibility) ประกอบด้วยหลักคุณธรรม/จริยธรรม (Morality/Ethics)

UNESCAP (United Nation Economic and Socail Commission for Asia and the Pacific) ได้กำหนดหลักธรรมาภิบาล ประกอบด้วย 8 หลักการคือ 1) การมีส่วนร่วม (participatory) คือการมีส่วนร่วมของสมาชิกทั้งชายหญิง คือ การตัดสินใจที่สำคัญในสังคมและสร้างความสามัคคี 2) การปฏิบัติตามกฎหมาย (rule of law) คือต้องการความถูกต้อง ตามกรอบของกฎหมาย ไม่เลือกปฏิบัติ 3) ความโปร่งใส (transparency) คือการตรวจสอบความถูกต้อง 4) ความรับผิดชอบ (responsiveness) คือความรับผิดชอบต่อเป้าหมายให้คนทุกฝ่ายทำหน้าที่ของตนให้ดีที่สุดในการทำงาน 5) ความสอดคล้อง (consensus oriented) 8nvความสอดคล้องต้องกันเป็นการกำหนดและสรุปความต้องการในสังคม 6) ความเสมอภาค (equity and inclusiveness) คือความเสมอภาคเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานที่ประชาชนทุกคนพึงได้รับจากรัฐบาล 7) การมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล (effectiveness and efficiency) เป็นวิธีการจัดการทรัพยากรอื่นๆ ที่มีอยู่ โดยการผลิตและจำหน่ายเพื่อให้ได้ผลตอบแทนที่คุ้มค่า8) การมีเหตุผล (accountability)เป็นความต้องการในทุกสังคม ประชาชนทุกคน ต้องตัดสินใจและรับผิดชอบต่อ การกระทำของตนด้วยเหตุด้วยผลที่สมเหตุสมผล

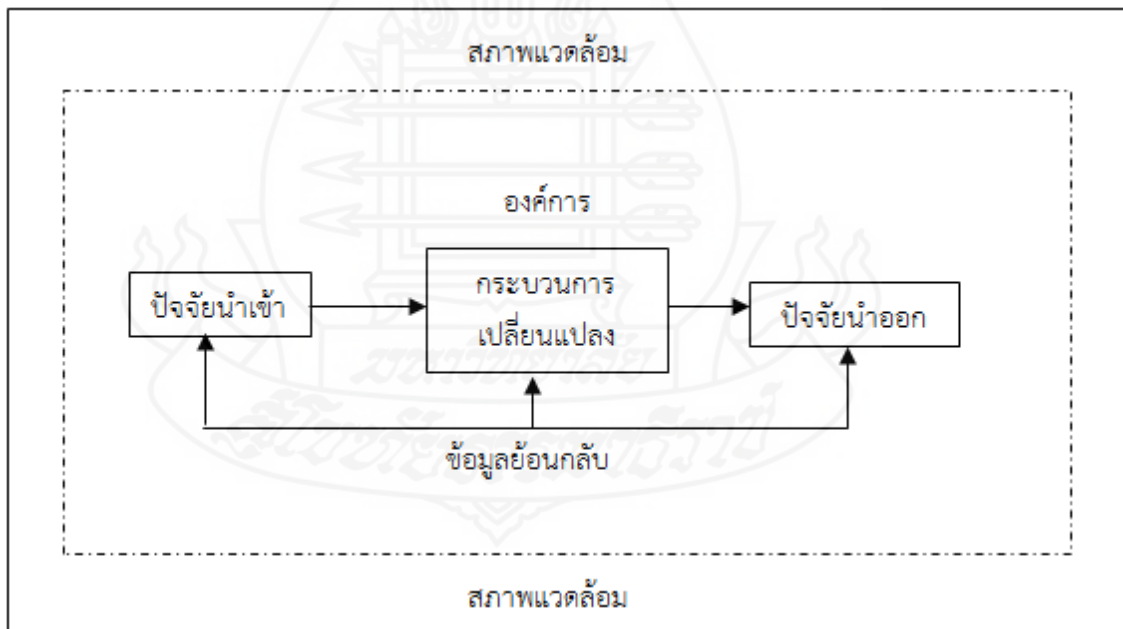
กล่าวโดยสรุปว่า องค์ประกอบของธรรมาภิบาลจะประกอบไปด้วย 4 หัวข้อหลักและข้อย่อยต่างๆ ดังนี้1) การบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ ประกอบด้วยหลักประสิทธิภาพและประสิทธิผล และหลักการตอบสนอง 2) ค่านิยมประชาธิปไตย ประกอบด้วย หลักการรับผิชอบ/สามารถตรวจสอบได้ หลักความเปิดเผย/โปร่งใส หลักนิติธรรม หลักการปฏิบัติตามกฎหมาย และหลักความเสมอภาค 3) ประชาธิปไตย ประกอบด้วยหลักการกระจายอำนาจ

และหลักการมีส่วนร่วม 4) ความรับผิดชอบทางการบริหาร ประกอบด้วยหลักคุณธรรม/จริยธรรม และหลักความรับผิดชอบ

2. แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพผู้เรียน

2.1 แนวคิดเกี่ยวกับปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพผู้เรียน

ลูเนินเบอร์กและออร์นสไตน์ (Lunenburg & Ornstein, 2012) ได้กล่าวถึงการบริหารการศึกษาตามทฤษฎีเชิงระบบแบบเปิดมองว่าองค์การทางการศึกษาทั้งในระดับกระทรวงศึกษาธิการ เขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษาเป็นหน่วยงานในการขับเคลื่อนการศึกษา และมีปฏิสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อมภายนอกอยู่ตลอดเวลา ในทฤษฎีเชิงระบบแบบเปิดตั้งอยู่บนฐานความคิดว่า องค์การเป็นระบบหนึ่งๆ ที่ประกอบด้วยชุดขององค์ประกอบที่สัมพันธ์กันอย่างเป็นเอกภาพเพื่อไปสู่จุดมุ่งหมายขององค์การร่วมกัน ชุดขององค์ประกอบดังกล่าวมี 5 ประการดังนี้ 1) ปัจจัยป้อนเข้า (inputs) 2) กระบวนการเปลี่ยนแปลง (transformational process) 3) ปัจจัยป้อนออก (outputs) 4) ข้อมูลย้อนกลับ (feedback) และ 5) สภาพแวดล้อม (environment)

ภาพที่ 2.4 การบริหารการศึกษาตามทฤษฎีเชิงระบบแบบเปิด ตามทัศนะของลูเนินเบอร์ก และออร์นสไตน์

ที่มา : Lunenburg, F. C. & Ornstein, A. C. (2012). *Educational administration*. 6th ed.

Wadsworth, Cengage Learning, p. 21.

จากภาพที่ 2.4 สามารถอธิบายความสัมพันธ์ของชุดองค์ประกอบทั้ง 5 ในการบริหารการศึกษาเชิงระบบแบบเปิดได้ดังนี้

ปัจจัยนำเข้า (inputs) องค์การที่เป็นเชิงระบบดังเช่นสถานศึกษา ได้รับทรัพยากรจากสภาพแวดล้อมใน 4 ลักษณะ ได้แก่ คน เงิน วัสดุอุปกรณ์ และข้อมูลสารสนเทศ ทั้งนี้ คน หมายถึง บุคลากรที่เป็นสมาชิกขององค์การ เงิน หมายถึง งบประมาณที่ใช้ในการลงทุนเพื่อการดำเนินการทั้งในระยะสั้นและระยะยาว วัสดุ อุปกรณ์ หมายถึง สิ่งอำนวยความสะดวกทั้งหลาย รวมทั้งเครื่องมือต่างๆ ที่ใช้ในการปฏิบัติงาน และข้อมูลสารสนเทศ หมายถึง ข้อมูลข่าวสาร หลักสูตร ความรู้ และสถิติต่าง ๆ ที่ใช้ในการบริหารจัดการศึกษา

กระบวนการเปลี่ยนแปลง (transformation process) ภารกิจของผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องเกี่ยวข้องกับการประสาน และการใช้ทรัพยากรทั้ง 4 ลักษณะเพื่อให้บรรลุเป้าหมายของโรงเรียนและเขตพื้นที่การศึกษา นั่นคือ พัฒนาให้ผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้ตามที่โรงเรียนได้ตั้งความคาดหวังไว้ อันจะส่งผลต่อการเป็นพลเมืองที่ดีของสังคมต่อไป และผู้บริหารสถานศึกษาจะประสบความสำเร็จได้ผลผลิตตามที่กำหนดไว้ก็ต้องดำเนินการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบภายในองค์การ ทั้งการบริหารจัดการทั่วไป การจัดการเรียนการสอนกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และกิจกรรมชุมชนสัมพันธ์ โดยต้องใช้ความรู้และทักษะการบริหารจัดการที่หลากหลาย ทั้งทักษะในการตัดสินใจ ทักษะการทำงานกับคนอื่น ทักษะการสื่อสาร ทักษะการวางแผน และทักษะที่จะจัดการกับความเปลี่ยนแปลงได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งต้องมีทักษะการเป็นผู้นำการเรียนการสอน ดังนั้น กิจกรรมต่างๆ ที่เกิดขึ้นจากการทำงานร่วมกันระหว่างผู้บริหารและบุคลากรในองค์การจะส่งผลต่อเป้าหมายหรือปัจจัยนำออกด้านผู้เรียนทั้งในระดับสถานศึกษาและระดับเขตพื้นที่

ปัจจัยนำออก (outputs) ภารกิจสำคัญของผู้บริหารสถานศึกษาคือ ต้องสร้างความมั่นใจและใช้ทรัพยากรที่มาจากสภาพแวดล้อมในการดำเนินการเปลี่ยนแปลงเพื่อให้ได้ผลผลิตตามที่กำหนดไว้ในบริบทของสถานศึกษา ปัจจัยนำออกก็คือ เป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาหรือเขตพื้นที่การศึกษา ที่อาจจะปรากฏในลักษณะของผลิตภัณฑ์ผลที่ได้รับ ผลลัพธ์ หรือ ภาพความสำเร็จของระบบการศึกษา ทั้งนี้ลักษณะของปัจจัยนำออกจะแตกต่างกันไปตามลักษณะของสถานศึกษา แต่ส่วนใหญ่จะปรากฏในลักษณะของผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน สมรรถนะการสอนของครู ความก้าวหน้าของนักเรียนและของครู อัตราการตกซ้ำชั้นการลาออกของครูและบุคลากร การขาดเรียนของนักเรียน การขาดสอนของครู ความสัมพันธ์ของสมาชิกในองค์การ ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและชุมชน ทศนคติของนักเรียนต่อโรงเรียน และความพึงพอใจของครูในการปฏิบัติงาน

ข้อมูลย้อนกลับ (feedback) ข้อมูลจากปัจจัยนำออกจะทำให้ได้ข้อมูลย้อนกลับแก่ระบบ และข้อมูลย้อนกลับไม่ว่าในเชิงบวกหรือเชิงลบจะช่วยให้การบริหารจัดการศึกษาประสบความสำเร็จได้ ถ้าองค์กรได้ข้อมูลย้อนกลับเชิงลบก็สามารถนำมาปรับแก้ไขกระบวนการ หรือปัจจัยนำเข้า หรือทั้งสองส่วน ซึ่งจะส่งผลถึงคุณภาพของปัจจัยนำออกในอนาคตได้

ตารางที่ 2.1 แสดงการบริหารการศึกษาตามทฤษฎีเชิงระบบแบบเปิด ตามทัศนะของลูเนินเบอร์ก์ และออร์นสไตน์

ทรัพยากรจากสภาพแวดล้อมใน 4 ลักษณะ (ปัจจัยนำเข้า)	ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน (กระบวนการเปลี่ยนแปลง)
1. คน คือ 1.1 ผู้บริหารสถานศึกษา 1.2 ครูผู้สอน 1.3 ผู้ปกครอง 1.4 นักเรียน	1. การดูแล ควบคุมกำกับและส่งเสริม สนับสนุนการจัดการเรียนการสอน ของผู้บริหาร 2. การสอนและการจัดกระบวนการเรียนรู้ ของครู 3. การส่งเสริมสนับสนุนบุตรในด้านศึกษา ของผู้ปกครอง 4. ความพร้อมของสภาพร่างกายของนักเรียน และทัศนคติในการเรียน
2. เงิน	5. การจัดสรรทรัพยากรการเงินเพื่อใช้ในการ จัดการเรียนรู้
3. วัสดุอุปกรณ์	6. อุปกรณ์ในการเรียนรู้เพียงพอ เหมาะสมกับ สภาพวิชาและวัยของผู้เรียน
4. ข้อมูลสารสนเทศ	7. การเข้าถึงข้อมูลข่าวสารด้านการศึกษาที่มี คุณภาพ

อนุชิต เอกา คณะจิตวิทยาการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ.(2015) ได้กล่าวถึงปัจจัยที่ส่งผลให้นักเรียนได้เกิดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพไว้ 7 ปัจจัยดังนี้

ปัจจัยที่ 1 บรรยากาศเปิด คือ สภาพแวดล้อมในโรงเรียน/ห้องเรียน เอื้อต่อการเรียนการสอน ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ทั้งในและนอกห้องเรียน มีการนำเข้าสู่บทเรียน เช่น ร้องเพลง เล่านิทาน มีสื่ออุปกรณ์หลากหลายที่สนับสนุนให้เกิดความอยากรู้อยากเห็น ห้องเรียนสะอาด สวยงาม ครูและนักเรียนทำตัวเป็นกันเอง

ปัจจัยที่ 2 ครูเปิด คือ ครูเปิดกว้างให้นักเรียนมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็น ได้รับความรู้ใหม่ๆ ทันเหตุการณ์มีการพัฒนาตนเองโดยศึกษาจากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ ให้โอกาสนักเรียนซักถามปัญหาที่สงสัย เปิดโอกาสให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง ครูมีความพร้อมที่จะทำการสอน มีการใช้คำถามจูงใจเด็ก เปิดโอกาสให้นักเรียนศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง

ปัจจัยที่ 3 สื่อเปิด คือ มีสื่อที่หลากหลายตามความสนใจเด็ก นำเทคโนโลยีใหม่ ๆ มาใช้ สื่อพร้อมที่จะใช้งานและให้บริการ มีความน่าสนใจเหมาะสมกับเนื้อหา มีการใช้สื่อจากภูมิปัญญาในท้องถิ่น สื่อต้องมีประสิทธิภาพแปลกใหม่ และนักเรียนมีส่วนในการผลิตและใช้สื่อ

ปัจจัยที่ 4 นักเรียนใฝ่เรียนรู้ คือ ตั้งใจเรียนมีความพร้อมที่จะเรียน มีความกระหายใฝ่รู้ในการเรียนรับผิดชอบเวลาในการจัดกิจกรรม แสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ให้ความร่วมมือในการจัดกิจกรรม มีทักษะในการทำงาน มีพื้นฐานในเรื่องที่จะเรียน มีความต้องการเรียนรู้ตลอดเวลา/คิดริเริ่มสร้างสรรค์

ปัจจัยที่ 5 ครูใส่ใจ คือ จัดกิจกรรมที่หลากหลาย/กระตุ้นให้เด็กอยากเรียน คอยดูแลให้คำปรึกษาเมื่อเกิดปัญหา มีการเตรียมการสอนล่วงหน้า สนใจเนื้อหาวิชาที่ถ่ายทอด เป็นผู้อำนวยความสะดวกในการจัดกิจกรรมการเรียน ยอมรับความคิดเห็นและความสามารถของนักเรียน ศึกษาค้นคว้าหาความรู้อยู่เสมอ มีการสรุปผลการเรียน/สอดแทรกคุณธรรม จัดกิจกรรมโดยการปฏิบัติจริง

ปัจจัยที่ 6 ผู้อำนวยการสนับสนุน คือ ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ เห็นความสำคัญของวิชาวิทยาศาสตร์ ให้การสนับสนุนและหางบประมาณ จัดอบรมครู/หาสื่ออุปกรณ์ให้มีความพร้อมต่อยอดองค์ความรู้เพื่อทำผลงานของครู ให้ขวัญและกำลังใจครูในการปฏิบัติงาน และมีการกำกับติดตามการปฏิบัติงาน

ปัจจัยที่ 7 แหล่งเรียนรู้ คือ มีแหล่งเรียนรู้ตามธรรมชาติ/ ในชุมชน เทคโนโลยีทันสมัย พร้อมใช้งาน มีความหลากหลายตามความต้องการ ให้การสนับสนุนในการศึกษาค้นคว้าจากแหล่งเรียนรู้ มีการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น สอดแทรกกับเนื้อหา/วัยของเด็ก

UNICEF (2005 อ้างถึงใน รัตนา ดวงแก้ว 2557, น. 5) ได้กล่าวถึงคุณภาพ การศึกษาที่ส่งผลต่อคุณภาพของผู้เรียนตามแนวคิดของ ยูนิเซฟซึ่งพิจารณาจาก 4 ประการ ได้แก่ ตัวผู้เรียน สภาพแวดล้อมในการเรียน เนื้อหาสาระการเรียนรู้ กระบวนการเรียนการสอน และ ผลลัพธ์ ดังนี้

1. ผู้เรียน ที่มีสุขภาพแข็งแรง มีภาวะโภชนาการที่ดี มีความพร้อมที่จะเรียนรู้ และ ได้รับการสนับสนุนช่วยเหลือการเรียนจากครอบครัวและชุมชน
2. สภาพแวดล้อม ที่ถูกสุขลักษณะ ปลอดภัย ป้องกันการคุกคามทางเพศ และมีการ จัดหาทั้งทรัพยากรและสิ่งอำนวยความสะดวกอย่างเพียงพอเหมาะสม
3. เนื้อหาสาระการเรียนรู้ ต้องสัมพันธ์เชื่อมโยงระหว่างหลักสูตร หนังสือ สื่อ อุปกรณ์การเรียน และทักษะพื้นฐาน โดยเฉพาะการอ่านออก เขียนได้ และการคิดคำนวณ รวมถึง ทักษะชีวิตที่เด็กจะต้องเรียนรู้เกี่ยวกับสุขภาพที่ดี ความปลอดภัย ความรู้เรื่องเพศศึกษา การ โภชนาการ การป้องกันการติดเชื้อต่างๆ
4. กระบวนการเรียนการสอน ที่ครูเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในบรรยากาศของ ห้องเรียนนอกห้องเรียนมีการบริหารจัดการที่ดี ครูมีทักษะการประเมินผลการเรียนรู้เพื่อนามา พัฒนาผู้เรียนและลดช่องว่างความแตกต่างในการเรียนรู้ของผู้เรียนผลลัพธ์ที่ได้จากการจัดการศึกษา ที่มีคุณภาพจะต้องสะท้อนถึงความรู้ ทักษะ และทัศนคติที่เชื่อมโยงกับเป้าหมายการศึกษาของชาติ และการมีส่วนร่วมของสังคม

เช่นเดียวกัน ยูเนสโก (UNESCO, 2005) ได้เสนอว่า การศึกษาที่มีคุณภาพสามารถ พิจารณาจากกรอบและตัวชี้วัดการศึกษาที่สะท้อนถึงคุณภาพผู้เรียน ดังนี้

ตารางที่ 2.2 แสดงกรอบและตัวชี้วัดการศึกษาที่สะท้อนถึงคุณภาพผู้เรียนตามแนวคิดของยูเนสโก (UNESCO)

กรอบพิจารณา	ตัวชี้วัดคุณภาพ
ลักษณะของผู้เรียน	1. นักเรียนมีสุขภาพที่ดี ภาวะโภชนาการที่สมบูรณ์ และมีแรงจูงใจใฝ่ สัมฤทธิ์
กระบวนการเรียน การสอน	2. ครูมีคุณภาพในการสอนและมีเทคนิคการสอนที่กระตือรือร้น 3. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้เน้นชัดเจนโดยครอบคลุมการวัด ความรู้ ทักษะ เจตคติ และคุณค่า
เนื้อหาสาระ	4. หลักสูตรสอดคล้องและสนองความต้องการของสังคมและที่พัฒนามา จากความรู้และประสบการณ์ของครูและผู้เรียน

ตารางที่ 2.2 (ต่อ)

กรอบพิจารณา	ตัวชี้วัดคุณภาพ
ระบบ	5. สิ่งอำนวยความสะดวกและอุปกรณ์การศึกษามีเพียงพอเหมาะสม 6. สภาพแวดล้อมเอื้อต่อการเรียนรู้ เป็นระเบียบ ปลอดภัย ถูกสุขลักษณะ 7. การบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วม 8. เคารพและผูกพันกับชุมชนท้องถิ่น และวัฒนธรรม

ที่มา : รัตนา ดวงแก้ว. (2557). การพัฒนาคุณภาพการศึกษา

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.(2553) ได้เสนอแนวคิดซึ่งเป็นปัจจัยในการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพดังนี้

ด้านการจัดการเรียนรู้

1. โรงเรียนต้องจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนมีความสามารถ ทักษะ และคุณลักษณะที่เป็นจุดเน้น พร้อมทั้งผลักดัน ส่งเสริม ให้ครูผู้สอนออกแบบและจัดการเรียนรู้ตามความถนัด ความสนใจ เต็มศักยภาพของผู้เรียน

2. การจัดการเรียนรู้พึงจัดให้เชื่อมโยงกับวิถีชีวิต เน้นการปฏิบัติจริงทั้งในและนอกห้องเรียน โดยจัดกิจกรรมนอกห้องเรียนไม่น้อยกว่าร้อยละ ๓๐ ของเวลาเรียน

3. ใช้สื่อ เทคโนโลยีที่หลากหลาย เพื่อให้ผู้เรียนสนุกกับการเรียน และเพิ่มพูนความรู้ ความเข้าใจ

4. แสวงหาความร่วมมือจากชุมชน จัดแหล่งเรียนรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่นมาร่วมในการจัดการเรียนรู้

5. ผู้บริหารต้องเป็นผู้นำ ทางวิชาการ ตลอดจนการกำกับ ดูแล นิเทศการจัดการเรียนรู้อย่างสม่ำเสมอ และนำผลการนิเทศมาปรับปรุง พัฒนาการเรียนการสอนของครู

ด้านการวัดและประเมินผล

ครูทุกคนวัดผลและประเมินผลผู้เรียนเป็นรายบุคคลตามจุดเน้นด้วยวิธีการและเครื่องมือที่หลากหลาย เน้นการประเมินสภาพจริง

รัชชัช สุภดิษฐ์ (2556, น.23) กล่าวถึง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพผู้เรียนในด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ซึ่งเกี่ยวข้องกับองค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์กับความสามารถในการเรียนรู้ของผู้เรียน ประกอบด้วย

ปัจจัยที่ 1 ด้านการจัดการเรียนการสอนของผู้สอน ควรมีการศึกษาค้นคว้าทางวิชาการ อ่านหนังสือที่เกี่ยวข้องกับเรื่อง ที่สนใจให้มาก เป็นประสบการณ์ทางการเรียนการสอน

ความรู้ของครูผู้สอน การถ่ายทอดความรู้ของคุณภาพของการสอน อุปกรณ์การสอนที่ทันสมัย มีทัศนคติดีต่อนักเรียน มีคุณธรรมและมีความยุติธรรม การตั้งใจและการกระตุ้นเสริมแรงผู้เรียน ให้ความช่วยเหลือ และสามารถแก้ปัญหาให้กับนักเรียนได้บรรยากาศในการสอนและสิ่งแวดล้อม

ปัจจัยที่ 2 ด้านลักษณะของผู้เรียน ได้แก่ พันธุกรรม เซาว์ปัญญา ความถนัด ความสนใจ อารมณ์ ฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมของครอบครัว การศึกษาของบิดามารดา การปรับตัว แรงจูงใจ หลักสูตรหรือวิชาที่เรียน วัฒนธรรม ทัศนคติต่อสถาบันและผู้สอน บรรยากาศในการเรียนและสิ่งแวดล้อม

เช่นเดียวกับ Prescott (1961, น.14 - 15 อ้างถึงใน ธวัชชัย ศุภดิษฐ์ 2556, น. 25) ได้ทำการสรุปองค์ประกอบ ที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพผู้เรียนเรียนของนักเรียนไว้ 6 ด้าน ดังนี้

1. องค์ประกอบทางด้านร่างกาย ได้แก่ อัตราการเจริญเติบโตของร่างกาย สุขภาพ ข้อบกพร่องและลักษณะท่าทางของร่างกาย
2. องค์ประกอบทางความรัก ได้แก่ ความสัมพันธ์ของบิดามารดา และความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในครอบครัว
3. องค์ประกอบด้านวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม ได้แก่ ความเป็นอยู่ของสมาชิกในครอบครัว การอบรม และฐานะทางบ้าน
4. องค์ประกอบด้านความสัมพันธ์ในกลุ่มเพื่อน ได้แก่ ความสัมพันธ์กับเพื่อนวัยเดียวกัน
5. องค์ประกอบทางการพัฒนาแห่งตน ได้แก่ สติปัญญา ความสนใจ
6. องค์ประกอบทางการปรับตัว ได้แก่ ปัญหาการปรับตัว การแสดงออก

Cherrington (1989 อ้างถึงใน ช่อเพชร เบ้าเงิน 2559, น.2) ได้กล่าวถึงองค์การที่สามารถดำรงอยู่ได้ต้องมีผลสำเร็จตามเป้าหมายขององค์การ โดยมีประสิทธิผลเป็นตัวชี้วัดความสำเร็จขององค์การ ถ้าปราศจากการประเมินประสิทธิผลแล้วจะไม่มีทางทราบว่าผลการปฏิบัติตามภารกิจขององค์การเป็นอย่างไร ซึ่งประสิทธิผลของการบริหารจัดการจะสัมฤทธิ์ผลมากหรือน้อยนั้นพฤติกรรมกรรมการบริหารของผู้มาเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดปัจจัยหนึ่ง ดังนั้นในการบริหารจัดการไม่ว่าภาครัฐหรือเอกชนย่อมคำนึงถึงประสิทธิภาพและประสิทธิผลขององค์การเป็นสำคัญ คุณภาพของการศึกษาขึ้นอยู่กับกระบวนการจัดการและการดำเนินการของโรงเรียนเพราะโรงเรียนเป็นหน่วยที่สัมผัสกับตัวนักเรียน ผู้รับการศึกษาโดยตรง และเห็นว่าโรงเรียนที่ประสบความสำเร็จในการจัดการศึกษานั้น องค์ประกอบของความสำเร็จในระดับต้นๆ คือพฤติกรรมกรรมการบริหารของผู้บริหาร โรงเรียน จึงกล่าวได้ว่าโรงเรียนที่มีการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพย่อมเกิดจากการมีการบริหารจัดการที่ดี ดังนั้นหลักประกันสำคัญที่จะทำ ให้โรงเรียนมีความมั่นคงและดำเนินกิจการอยู่

ได้ก็คือ ประสิทธิภาพของโรงเรียนเพราะประสิทธิผลของโรงเรียนเป็นปัจจัยสำคัญต่อการเลือกโรงเรียนของผู้ปกครอง หากโรงเรียนใดสามารถบริหารงานจนเกิดประสิทธิผล ก็ย่อมสร้างความเชื่อถือในอันที่จะส่งบุตรหลานเข้าเรียน ผลิตนักเรียนที่ดีและมีคุณภาพผู้เรียนที่ดีได้

สำนักงานสภาการศึกษา (2552) ซึ่งมีหน้าที่ในการกำหนดตัวบ่งชี้การประเมินผล การจัดการศึกษาตามแผนการศึกษาแห่งชาติ ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน ดังนี้

1. การบริหารจัดการ
2. การจัดการเรียนการสอน
3. การประกันคุณภาพ

ซึ่งคุณภาพผู้เรียนนั้น จะถูกสะท้อนผ่านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน

นฤมล เจริญพรสกุล (2559) ได้แสดงแนวคิดเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนไว้ดังนี้

1. ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการ เป็นปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาในเกือบทุกด้าน ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหาร โรงเรียน ประกอบด้วยปัจจัยเกี่ยวกับผู้บริหาร พบว่าทักษะการบริหารงานของผู้บริหารมีความสัมพันธ์ทางบวกกับประสิทธิผลโรงเรียน ประกอบด้วย ด้านคุณลักษณะของผู้บริหารโรงเรียน การมีอุดมการณ์และวิสัยทัศน์ ความกล้าตัดสินใจ และภาวะผู้นำ ด้านพฤติกรรมการบริหารของผู้บริหาร ได้แก่ การวางแผนที่ดี การแก้ปัญหารวดเร็ว การพัฒนาคนและงาน การบริหารเชิงรุก ผู้บริหารนั้นถือได้ว่าเป็นหลักของหน่วยงาน ต้องดูแลและรับผิดชอบการบริหารงานภายในโรงเรียนดังนั้นคุณลักษณะของผู้บริหาร และพฤติกรรมการบริหารงานจึงมีผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนและสามารถนำไปให้โรงเรียนนั้นประสบความสำเร็จในการบริหารได้

2. ปัจจัยเกี่ยวกับครู ประกอบด้วย ด้านคุณลักษณะของครู ด้านความรู้ของครู ด้านการถ่ายทอดความรู้ ซึ่งมีอิทธิพลทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ปัจจัยเกี่ยวกับนักเรียน ประกอบด้วยความเข้าใจตนเองและผู้อื่น ความสามารถในการวางแผนการศึกษา ความสามารถในการปรับตัวอย่างเหมาะสม และปัจจัยสถานการณ์โรงเรียน บรรยากาศโรงเรียน

3. ปัจจัยเกี่ยวกับนักเรียน ประกอบด้วย ความเข้าใจตนเองและผู้อื่น ความสามารถในการวางแผนการศึกษา ความสามารถในการปรับตัวอย่างเหมาะสม และปัจจัยสถานการณ์โรงเรียน บรรยากาศโรงเรียน

Scheerens and Bosker (1997 อ้างถึงใน ช่อเพชร เบ้าเงิน 2559, น. 5) ได้แสดงแนวคิด ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา เอกชนประกอบด้วยปัจจัยหลัก 4 ด้านคือ โดยมีรายละเอียดดังนี้

ปัจจัยที่ 1 ปัจจัยคุณภาพด้านการบริหาร ในปัจจัยนี้จะเกี่ยวข้องกับความสามารถของ ผู้บริหารโรงเรียนในการนำความรู้ แนวคิด วิธีการ ตลอดจนเทคโนโลยี ๆ ที่มีประสิทธิภาพ มาใช้ ในการบริหารจัดการ ให้เกิดประโยชน์กับคณะครูและนักเรียน โดยเน้นที่กิจกรรมการเรียนการสอน และการปฏิบัติงานในห้องเรียนของครู ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงในผลการเรียนรู้ของนักเรียน

ปัจจัยที่ 2 ปัจจัยด้านคุณภาพการจัดการเรียนการสอนครู ในปัจจัยนี้จะเกี่ยวข้องกับ กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่ยึดนักเรียนเป็นศูนย์กลาง ในการเกิดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ และ นำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนเพื่อการใช้ชีวิตที่ดีในสังคมประกอบด้วย 5 ลักษณะ ได้แก่ 1) มีการ วางแผนที่ดี 2) มีการจัดการที่ดี 3) สามารถปรับเปลี่ยนได้ตามความเหมาะสม 4) มีความคิดริเริ่ม สร้างสรรค์ 5) มีนวัตกรรมทางการเรียนการสอน

ปัจจัยที่ 3 เจตคติของผู้เรียน ในปัจจัยนี้จะเกี่ยวข้องกับความรู้สึกรู้สึกหรือความคิดเห็นของ ผู้เรียนที่มีต่อเนื้อหาวิชาการสอนของครู ครูผู้สอน โรงเรียนและเป็นประโยชน์ที่ผู้เรียนได้รับ หรือ แนวโน้มพฤติกรรมของบุคคล ที่มีต่อสถานการณ์หนึ่ง ๆ อาจเป็นทางบวกหรือทางลบ เช่น ชอบ ไม่ ชอบ พอใจ ไม่พอใจ เป็นต้น เจตคติของแต่ละบุคคลอาจเกิดขึ้นและเปลี่ยนแปลงได้ตาม ประสบการณ์ และมีอิทธิพลโดยตรงต่อพฤติกรรม

ปัจจัยที่ 4 สภาพแวดล้อมในโรงเรียน ในปัจจัยนี้จะเกี่ยวกับ องค์ประกอบของโรงเรียน ทั้งทางด้านกายภาพ ได้แก่ อาคารสถานที่ สื่อ อุปกรณ์ แสงสว่าง ที่เพียงพอ เหมาะสม และทันสมัย และบรรยากาศของโรงเรียนที่ส่งเสริมการแข่งขัน การเรียนรู้ทางวิชาการ การสนับสนุนนวัตกรรม การสนับสนุนการใช้สื่อ เทคโนโลยีการเรียนรู้ มีแหล่งข้อมูลที่ทันสมัย มีอุปกรณ์ที่เพียงพอ

วันชัย ปานจันทร์ (2554) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการจัดการ การศึกษาไว้ดังนี้

ปัจจัยที่ 1 ด้านบุคลากร คือความพร้อมและความเหมาะสมทั้งปริมาณและคุณภาพ ด้านปริมาณต้องมีจำนวนเพียงพอ เหมาะสมกับการให้บริการการศึกษา ไม่รับภาระมากเกินไป ด้านคุณภาพ หมายถึงบุคลากรต้องมีคุณวุฒิ ความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์ทางวิชาการและที่ สำคัญคือความสามารถใช้ภาษาสากลเป็นสื่อในการสอนได้เป็นอย่างดี

ปัจจัยที่ 2 หลักสูตร ต้องมีความเป็นสากล ผู้เรียนสามารถนำไปประยุกต์ให้เกิด ประโยชน์ได้อย่างกว้างขวาง

ปัจจัยที่ 3 อาคารสถานที่ วัสดุ และอุปกรณ์ ต้องมีความสามารถ รองรับการจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ และให้บรรยากาศของการศึกษาในระดับสากล

ปัจจัยที่ 4 แหล่งค้นคว้าอ้างอิง คือความพร้อมของแหล่งค้นคว้าซึ่งต้องมีย่างเพียงพอ และสามารถเข้าถึงได้อย่างสะดวก ทั้งนี้หมายรวมถึงเอกสาร ตำรา งานวิจัย ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ (IT) และการบริการด้านห้องสมุด

ปัจจัยที่ 5 สิ่งอำนวยความสะดวกด้านอาหาร โดยการอำนวยความสะดวกให้ตามความเหมาะสมกับจำนวนนักศึกษาที่เข้ารับบริการที่หลากหลาย

ปัจจัยที่ 6 ความมีชื่อเสียงและเป็นที่ยอมรับทางวิชาการ ต้องเป็นสถาบันที่เปิดทางการเรียนการสอนมานานพอสมควรมีบุคลากรที่สร้างสมประสบการณ์การสอน และการทำวิจัย จนเป็นที่ยอมรับ มีสาขาวิชาที่มีความเด่นเฉพาะ และผลงานทางวิชาการของบุคลากรที่มีการเผยแพร่และเป็นที่ยอมรับอย่างกว้างขวาง

ปัจจัยที่ 7 เครือข่ายความร่วมมือกับต่างประเทศ คือความร่วมมือทางวิชาการในลักษณะต่าง ๆ กับสถาบันการศึกษาจากหลากหลายประเทศ และหลากหลายสาขาวิชาการ

ปัจจัยที่ 8 ความเป็นอิสระในการบริหารจัดการ คือการจัดการเรียนการสอนจำเป็น ต้องพึ่งตัวเองเป็นสำคัญ

ปัจจัยที่ 9 การบริหารจัดการต้องมีความเป็นอิสระ ทั้งนี้เพื่อให้สามารถตัดสินใจลงทุนทางการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ปัจจัยที่ 10 สาธารณูปโภค และสาธารณูปการ ต้องมีการให้บริการอย่างทั่วถึงและเพียงพอ แม้จะไม่ใช่ปัจจัยหลักในการบริหารจัดการการศึกษา การมีสาธารณูปโภคและสาธารณูปการ เช่นระบบไฟฟ้า น้ำประปา โทรศัพท์ ระบบโทรคมนาคม และบริการด้านการขนส่งมวลชน ล้วนเป็นการเสริมสร้างบรรยากาศของการศึกษาทั้งสิ้น

ปัจจัยที่ 11 ทำเลที่ตั้ง คือการมีที่ตั้งและทำเลที่เหมาะสม ที่มีพื้นที่รับบริการและเครือข่ายกระจายอยู่โดยรอบรวมทั้งมีความสะดวกในการเข้าถึงด้วยเส้นทางคมนาคมหลากหลายลักษณะ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2554, น. 4) ได้สรุปแนวคิดเกี่ยวกับการกำหนดมาตรฐานผู้เรียนไว้ในแนวทางการประเมินคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา คุณภาพผู้เรียนที่คาดหวังไว้คือ มีคุณธรรมจริยธรรม มีความรู้ ทักษะ และมีความสุข ซึ่งมีปัจจัยที่เป็นองค์ประกอบดังนี้

ปัจจัยที่ 1 ลักษณะของผู้เรียน การที่นักเรียนมีสุขภาพร่างกายที่สมบูรณ์แข็งแรง มีเจตคติที่ดีและมุ่งมั่นในการเรียน

ปัจจัยที่ 2 ครูผู้สอน กระบวนการเรียนรู้และการประเมินผล การจัดกิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียน และการจัดหลักสูตร

ปัจจัยที่ 3 การบริหารของผู้บริหาร การบริหารและจัดการศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน การจัดระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา การส่งเสริมอัตลักษณ์ของสถานศึกษา

ปัจจัยที่ 4 คณะกรรมการสถานศึกษา และผู้ปกครอง ชุมชน การสนับสนุนจากชุมชน/ท้องถิ่น การร่วมมือกันระหว่างบ้านกับสถานศึกษา

ปัจจัยที่ 5 สภาพแวดล้อมและบริการ การที่สถานศึกษามีสื่อต่างๆ รวมถึงสิ่งอำนวยความสะดวกที่ช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนมีคุณภาพ

บทพิตร อิศระ (2550, น. 34-36) กล่าวว่าเด็กจะเรียนรู้ได้ดีขึ้นอยู่กับปัจจัยใหญ่ๆ 3 ด้านคือ

ปัจจัยที่ 1. ตัวเด็กเอง ประกอบด้วยความพร้อมด้านต่าง ๆ ดังนี้

1.1) ความพร้อมทางร่างกาย การเรียนรู้ของเด็กจะเป็นไปด้วยดีเมื่อเด็กมีร่างกายแข็งแรงสมบูรณ์ เด็กที่มีร่างกายแข็งแรงจะมีอารมณ์สดชื่น กระปรี้กระเปร่า มีความจำดี สามารถเรียนรู้ได้เร็ว และคิดหรือวิเคราะห์สิ่งต่าง ๆ ได้อย่างลึกซึ้งกว่าเด็กที่เจ็บป่วยบ่อย

1.2) ความพร้อมทางสมอง เนื่องจากกระบวนการเรียนรู้มีจุดศูนย์กลางอยู่ที่สมอง ดังนั้นหากสมองบกพร่องในการทำงานก็จะทำให้กระบวนการเรียนรู้เสียไปด้วย

1.3) ความพร้อมทางอารมณ์ สภาพจิตใจและอารมณ์มีผลอย่างยิ่งในการเรียนรู้ เด็กที่อารมณ์ดี มีความสุข ไม่มีเรื่องกังวลใจก็จะเรียนรู้ได้ดี เพราะอารมณ์ดีจะทำให้เด็กมีสมาธิแน่วแน่มมีความจำดี และสมองแจ่มใสพอที่จะคิดวิเคราะห์สิ่งต่าง ๆ ได้ลึกซึ้งและทะลุปรุโปร่ง ปัญหาทางจิตใจของเด็กอาจแสดงออกมาในรูปของปัญหาพฤติกรรมที่รบกวนการเรียนรู้ เช่น เกเร หรือหนีโรงเรียน เป็นต้น ความพร้อมทางอารมณ์ที่สำคัญอีกประการหนึ่ง คือการนับถือตนเองสูงและมีแรงจูงใจใฝ่รู้ หากเด็กเติบโตขึ้นมาด้วยความนับถือตนเองที่สูง รู้สึกมั่นคงในตนเอง รักและภูมิใจในตนเอง เด็กจะมีแรงจูงใจใฝ่รู้อยากพัฒนาตนเองให้ดีขึ้น นอกจากนี้เด็กจะมีทักษะทางสังคมดีไปด้วย เช่น เข้ากับคนอื่นได้ดี ในทางตรงกันข้ามเด็กที่เติบโตมาด้วยความรู้สึกว่าคุณเองมีปมด้อยผู้อื่นไม่ได้ ไม่มีค่า ไม่เป็นที่รักของใครจะขาดแรงจูงใจ ไม่มีความพากเพียรพยายาม เพราะคิดว่าตนเองทำไม่ได้ แม้พยายามไปก็ไม่มีทางสำเร็จ หรือถึงสำเร็จก็ไม่รู้ว่าจะทำไปเพื่อใคร

ปัจจัยที่ 2. บทบาทครอบครัว ครอบครัวมีบทบาทสำคัญมากในอันที่จะเอื้อให้เด็กเกิดการเรียนรู้ที่ดีโดยผ่านปัจจัยต่าง ๆ ดังนี้

2.1) ความสัมพันธ์ที่ดี ความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างพ่อ แม่ ลูก จะทำให้เด็กมีจิตสบาย มีสมาธิและเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ความสัมพันธ์ที่ไม่ดีจะทำให้เด็กเกิดปัญหาทางจิตใจ มีอารมณ์เศร้า วิตกกังวล และอาจมีปัญหา

2.2) การถ่ายทอดคุณค่าทางการศึกษา ในครอบครัวที่พ่อแม่ให้ความสำคัญต่อการศึกษ เด็กจะเห็นความสำคัญของการเรียนและมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าครอบครัวที่ไม่ให้ความสำคัญของการศึกษา

2.3) การเป็นตัวอย่างในการแสวงหาความรู้ พ่อแม่ที่รักการเรียนรู้ ชอบอ่านหนังสือ ชอบแสวงหาความรู้ใหม่ ๆ และชอบการคิดวิเคราะห์ จะปฏิบัติสิ่งเหล่านี้ในชีวิตประจำวัน เด็กก็จะเห็นแบบอย่างและซึมซับลักษณะดังกล่าวเข้าไปในตัว

2.4) การฝึกวินัย การฝึกวินัยที่สม่ำเสมอตั้งแต่ต้นจนปลายในชีวิตประจำวัน จะมีผลให้เด็กมีวินัยในการเรียนด้วย เด็กจะรู้จักจัดเวลาในการเล่นและการทำการบ้าน

2.5) การสร้างแรงจูงใจ แรงจูงใจที่ทำให้เด็กอยากเรียนรู้มีจุดเริ่มต้นมาจากความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างพ่อ แม่ ลูก พ่อแม่ที่กระตุ้นเด็กให้มีแรงจูงใจและเป้าหมาย จะทำให้ลูกมีความกระตือรือร้นในการเรียน

2.6) การสนับสนุนให้ลูกมีโอกาสเรียนรู้ พ่อแม่ที่เปิดโอกาสให้เด็กได้เรียนรู้อย่างหลากหลาย เช่น ชื้อหนังสือ ให้อ่าน พาไปดูพิพิธภัณฑ์ ไปดูนิทรรศการดี ๆ จะช่วยให้เด็กมีความรู้กว้างขวาง มีข้อมูลสะสมไว้มากซึ่งจะเป็นสิ่งที่เสริมให้การเรียนรู้ขั้นต่อไปดีขึ้น

2.7) การจัดสภาพสิ่งแวดล้อมที่บ้านเป็นสิ่งสำคัญเด็กที่อยู่ในบ้านที่มีความสงบสุขไม่มีเสียงทะเลาะเบาะแว้งของพ่อแม่ หรือไม่มีเสียงโทรทัศน์วิทยุรบกวนอยู่ตลอดเวลา มีที่ทำการบ้าน และห้องหนังสือเป็นสัดส่วน ก็จะเรียนรู้ได้ง่ายและมีประสิทธิภาพกว่าเด็กที่ไม่มีสภาพแวดล้อมดังกล่าว

ปัจจัยที่ 3 โรงเรียน เป็นปัจจัยที่สำคัญมาก มีผลกระตุ้นหรือยับยั้งการเรียนรู้ของเด็กได้ ประกอบด้วยปัจจัยต่าง ๆ ดังนี้

3.1) นโยบายของโรงเรียน โรงเรียนที่มีเป้าหมายที่ชัดเจนในการพัฒนาและกระตุ้นการเรียนรู้ของเด็ก จะทำให้เด็กเกิดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง เพราะโรงเรียนจะมีความคาดหวังสูง มีกลยุทธ์ที่จะกระตุ้นเด็กให้เรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

3.2) ทักษะความสามารถของครู วิธีการที่ครูสอนเป็นสิ่งสำคัญมาก ครูจะต้องมีทักษะในการสอนที่ดี สามารถสอนสิ่งที่สลับซับซ้อนให้เข้าใจง่าย เปลี่ยนเนื้อหาที่น่าเบื่อให้เป็นเนื้อหาที่สนุกและน่าสนใจ รู้จักหาเทคนิคที่จะช่วยเหลือเด็กที่มีปัญหาให้เรียนดีขึ้น

3.3) ความสัมพันธ์ที่ีระหว่างครูนักเรียน ความสัมพันธ์ที่ีระหว่างครูกับนักเรียน จะทำให้นักเรียนกล้าถามและกล้าแสดงความคิดเห็น เมื่อครูมองนักเรียนในแง่ดีมีความคาดหวังว่านักเรียน"ทำ ได้"นักเรียนก็จะพยายามทำ ตามความคาดหวังนั้น

3.4) ความสัมพันธ์ระหว่างเด็กกับเพื่อน ๆ ความสัมพันธ์ที่ดีกับเพื่อน ๆ จะทำให้เด็กอยู่ในโรงเรียนอย่างมีความสุขไม่มีเรื่องวิตกกังวลสามารถช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และได้รับการกระตุ้นในการเรียนรู้จากกัน

การเย่ และบริกซ์ (Gagne and Briggs, อ้างถึงใน พรศรี พุทธานนท์, 2550, น. 6-10) ได้แบ่งปัจจัยที่ส่งผลต่อการเรียนรู้เป็น 2 ประเภท คือ

1. ปัจจัยภายนอก เป็นปัจจัยเดิมของการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง โดยการให้สิ่งเร้าพร้อมกันให้ผู้เรียนตอบสนองในสิ่งที่ต้องการ การทำซ้ำคือการให้ผู้เรียนเรียนรู้โดยใช้สิ่งเร้าแล้วตอบสนองหลาย ๆ ครั้ง จนสามารถเรียนรู้ได้ การให้การเสริมแรง คือ การเสริมกำลังใจให้เกิดความพอใจในการเรียนรู้

2. ปัจจัยภายใน เป็นสิ่งภายในที่ผู้เรียนต้องมีเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ข้อเท็จจริงขณะเรียนขณะนั้นหรือระลึกจากที่เคยเรียนมาแล้ว ทักษะทางปัญญาหมายถึง ความสามารถในการใช้ สมองเพื่อการเรียนรู้ โดยระลึกจากประสบการณ์การเรียนรู้ที่ผ่านมา ยุทธศาสตร์ หมายถึง สมรรถภาพที่ควบคุมการเรียนรู้ ความตั้งใจ การจา และพฤติกรรมการคิดของมนุษย์เป็นกระบวนการทำงานภายในสมองของมนุษย์ ผู้เรียนอาจได้รับแนวทางในขณะที่เรียน

พัชสุดา กัลป์ยามวุฒิ (2558, น. 16-17) ได้สรุปถึงปัจจัยที่เป็นสาเหตุที่เกี่ยวข้องถึงคุณภาพผู้เรียน 3 ด้าน ได้แก่ ปัจจัยด้านสถานศึกษา ปัจจัยด้านส่วนตัวของนักเรียน และปัจจัยด้านครอบครัว โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. ปัจจัยด้านสถานศึกษา

เป็นสิ่งสำคัญเพราะเวลาส่วนใหญ่ นักเรียนจะอยู่ที่โรงเรียน โรงเรียนมีหน้าที่ให้การศึกษแก่เด็ก รวมถึง การจัดการด้าน การบริการด้านวิชาการ ตลอดจนการจัดกิจกรรมต่าง ๆ อุปกรณ์การเรียนการสอน การกีฬา รวมถึงสภาพแวดล้อมที่จะส่งเสริมให้เด็กมีโอกาสพัฒนาส่วนตัวอย่างเต็มที่

2. ปัจจัยทางด้านส่วนตัวของนักเรียน

2.1 บุคลิกภาพ ซึ่งเป็นสิ่งที่ได้รับการหล่อหลอมและหล่อหลอมมาจากครอบครัวและรับการขัดเกลาจากโรงเรียน ก่อให้เกิดปัญหาในการปกครองและเป็นผลกระทบต่อการเรียน เช่น นิสัยก้าวร้าว ชอบทำลายสิ่งของ อวดดี เลินเล่อ ฝ่าฝืนระเบียบ ชอบทำตัวเด่น เป็นคนจู้จาย

2.2 สุขภาพ หากเด็กมีโรคประจำตัวก็จะเป็นอุปสรรคต่อการเรียนและอาจทำให้เด็กเกิดปมด้อย เกิดความท้อถอยในการเรียนได้

2.3 การปรับตัวให้เข้ากับระบบต่างๆ ของโรงเรียน เช่น ระบบการเรียนการสอนใหม่ๆ เพื่อน ครูผู้สอน

2.4 การวางแผนการเรียน เด็กค้นหาความชอบของส่วนตัวยังไม่เจอ จะเรียนอะไรดี เพื่อนำไปใช้ในการประกอบอาชีพ ยังไม่มีเป้าหมายชีวิตอย่างไร

2.5 การเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรม สิ่งยั่วยุต่างๆ ในสังคมปัจจุบัน ไม่ว่าจะเป็นสื่อทางโทรทัศน์ ทางอินเทอร์เน็ต

2.6 การคบเพื่อนหรือกลุ่มเพื่อน กลุ่มเพื่อนมีผลต่อเจตคติและพฤติกรรมทางการเรียนการสอน ตามลักษณะของกลุ่มเพื่อน เช่น การเลือกวิชาเรียน และแผนการเรียน

2.7 นิสัยในการเรียนและทัศนคติต่อการเรียน และการปรับตัวทางการเรียนมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

3. ปัจจัยด้านครอบครัว โดยปัญหาที่จะพบอยู่เสมอ ได้แก่

3.1 ปัญหาความสัมพันธ์ในครอบครัว หากพ่อแม่แยกกันอยู่หรือทะเลาะกัน พ่อแม่ทุ่มลงในอบายมุข ย่อมมีส่วนทำให้เด็กขาดความอบอุ่น

3.2 พื้นความรู้ของพ่อแม่ พ่อแม่บางคนขาดความเข้าใจนักเรียน ขาดความรู้เรื่องจิตวิทยาที่อาจทำให้เด็กเกิดความคับข้องใจได้

3.3 ฐานะทางเศรษฐกิจ ครอบครัวที่ยากจนไม่สามารถจัดหาอุปกรณ์การเรียนที่จำเป็นให้แก่เด็ก

จูรินทร์ ลักษณะวิศิษฐ์ (2552) ได้เสนอการพัฒนาการเรียนการสอนจะต้องปรับ 3 ส่วน ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญได้แก่

ปัจจัยที่ 1. หลักการเรียนการสอน นอกจากทำให้ผู้เรียนในรายวิชาที่เรียนและวิชาการแล้วก็ต้องสอนทักษะการคิดวิเคราะห์ ให้สามารถหาความหมายได้ สอนให้คิดแบบสร้างสรรค์ได้ ตัดสินใจ คิดแก้ปัญหาได้และขั้นสูงสุด คือคิดแก้ปัญหาในภาวะวิกฤติเมื่อต้องเผชิญกับปัญหาต่างๆ ครู ต้องมีการอบรมพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สื่อการเรียนการสอน ต้องมีการปรับปรุง คัดแปลง สร้างใหม่ให้เป็นเครื่องประกอบการสอนนอกจากนโยบายระดับกระทรวงศึกษาธิการแล้ว ยังมีสำนักเขตพื้นที่การศึกษา องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น โรงเรียนที่รับผิดชอบโดยตรง นอกจากนั้นชุมชน บริษัทห้างร้าน วัด องค์กรเอกชนสามารถช่วยส่งเสริมสนับสนุนอุปกรณ์ กิจกรรม การเงิน ที่จะทำให้ผู้เรียนพัฒนาคุณภาพของการเรียนรู้เพิ่มขึ้น เมื่อพิจารณาผู้ที่เกี่ยวข้องโดยตรงที่รับผิดชอบการเรียนรู้ของผู้เรียน มีผู้ที่เกี่ยวข้องรอบตัวของผู้เรียน

ที่สามารถทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นได้ คือ ผู้บริหาร ครูอาจารย์ ผู้ปกครอง ภูมิปัญญาท้องถิ่น และเครือข่ายการเรียนรู้

ปัจจัยที่ 2. การสนับสนุนจากผู้บริหาร ซึ่งเป็นผู้รับผิดชอบโดยตรงในการใช้นโยบาย กำหนดทิศทางการพัฒนาร่วมกันกับคนในสถานศึกษา เป็นผู้ส่งเสริม สนับสนุนงบประมาณ คิดทากิจกรรมพัฒนาครู เพื่อหาแนวทางให้นักเรียนเรียนรู้ได้เต็มตามศักยภาพด้วยโครงการ กิจกรรม แหล่งเรียนรู้ และการใช้เทคโนโลยีให้เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาสติปัญญา ความสามารถของผู้เรียนได้ดี

ปัจจัยที่ 3 การสนับสนุนจากผู้ปกครองและชุมชน เป็นผู้ใกล้ชิดผู้เรียนซึ่งอาจจะช่วยได้หรือไม่ได้ก็ขึ้นอยู่กับความรู้ วิธีการเวลาของผู้ปกครองจะให้แก่บุตรหลาน แต่ในโรงเรียนอาจสร้างเครือข่ายผู้ปกครอง เพื่อช่วยให้ผู้เรียนได้รับความรู้ พัฒนาทักษะต่างๆ ส่วนภูมิปัญญาท้องถิ่นคือผู้รู้ในเรื่องหลากหลาย ก็สามารถช่วยให้ความรู้แก่ผู้เรียนได้เช่น ทางด้านดนตรี กีฬา การงานอาชีพ การเกษตร ส่วนพระก็จะช่วยกระตุ้นด้านของจริยธรรม คุณธรรม การฝึกสมาธิ เพื่อให้ผู้เรียนมีจิตใจแน่วแน่ในการอ่านหนังสือ การฟังและการเรียนรู้ได้ดีขึ้น

กล่าวโดยสรุป จากการสังเคราะห์แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการคุณภาพผู้เรียน ผู้วิจัยได้สังเคราะห์ปัจจัยที่จะดำเนินการศึกษาไว้ 5 ปัจจัย คือ 1) ปัจจัยด้านการจัดการเรียนการสอน 2) ปัจจัยด้านความพร้อมของผู้เรียน 3) ปัจจัยด้านนโยบายส่งเสริมผู้เรียน 4) ปัจจัยด้านสนับสนุนสื่อ และแหล่งเรียนรู้ 5) ปัจจัยด้านสนับสนุนจากผู้ปกครอง

ตารางที่ 2.3 แสดงการสังเคราะห์แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการคุณภาพผู้เรียน

แนวคิดทฤษฎี	ปัจจัยที่เกี่ยวข้อง				
	ด้านการจัดการเรียนการสอน	ด้านการสนับสนุนสื่อแหล่งเรียนรู้	ด้านการสนับสนุนจากผู้ปกครอง	ด้านความพร้อมของผู้เรียน	ด้านนโยบายที่ส่งเสริมผู้เรียน
Lunenburg & Ornstein (2012)	✓	✓	✓	✓	
อนุชิต เอกา (2559)	✓	✓		✓	✓
UNICEP (2000)	✓	✓		✓	

ตารางที่ 2.3 (ต่อ)

แนวคิดทฤษฎี	ปัจจัยที่เกี่ยวข้อง				
	ด้านการจัดการเรียนการสอน	ด้านการสนับสนุนสื่อแหล่งเรียนรู้	ด้านการสนับสนุนจากผู้ปกครอง	ด้านความพร้อมของผู้เรียน	ด้านนโยบายที่ส่งเสริมผู้เรียน
UNESCO (2005)	✓	✓		✓	✓
สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2553)	✓	✓			✓
วิชาชีพ สุกดิษฐ์ (2556)	✓	✓		✓	
Prescott (1961: อ้างถึงใน วิชาชีพ สุกดิษฐ์ 2556)			✓	✓	
Cherrington (1989 อ้างถึงใน ช่อเพชร เบ้าเงิน 2559)					✓
สำนักงานสภาการศึกษา (2552)	✓				✓
นฤมล เจริญพร สกกุล (2559)	✓			✓	✓

ตารางที่ 2.3 (ต่อ)

แนวคิดทฤษฎี	ปัจจัยที่เกี่ยวข้อง				
	ด้านการจัดการเรียนการสอน	ด้านการสนับสนุนสื่อแหล่งเรียนรู้	ด้านการสนับสนุนจากผู้ปกครอง	ด้านความพร้อมของผู้เรียน	ด้านนโยบายที่ส่งเสริมผู้เรียน
วันชัย ปานจันทร์, (2554)	✓	✓			✓
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2554)	✓	✓	✓		✓
Scheerens and Bosker (1997 อ้างถึงใน ช่อเพชร เป้าเงิน 2559)	✓	✓			✓
บพิตร อิศระ (2550)	✓	✓	✓	✓	✓
การเย่ และบริกซ์ (Gagne and Briggs, อ้างถึงใน พรศรี พุทธานนท์, 2550)				✓	
พัชสุดา กัลป์ยาณวุฒิ (2558)		✓	✓	✓	✓
จурินทร์ ถักษณวิศิษฐ์ (2552)	✓		✓		✓

2.1.1 ปัจจัยด้านการจัดการเรียนการสอน

พระราชบัญญัติการจัดการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 ที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ โดยการจัดการเรียนการสอน โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ดังนั้น ครูต้องมีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องนี้ โดยเฉพาะเรื่องของความสำคัญความจำเป็นทั้งนี้เพราะจะช่วยในการปรับเปลี่ยนแนวคิดในการจัดการเรียนการสอน ซึ่งครูจะมีบทบาทในฐานะผู้จัดการและผู้อำนวยการความสะดวก บทบาทผู้จัดการ ซึ่งกำหนดเป้าหมายในการจัดการว่า ให้ผู้เรียน ได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพของตนเอง ครูต้องมีข้อมูลของผู้เรียนแต่ละคนรอบด้าน เพื่อนำมาวิเคราะห์และจัดการอย่างเหมาะสมเป็นงานหลักที่สำคัญ ดังนี้

1) วางแผนจัดการเรียนรู้ ซึ่งประกอบด้วย

(1) การวางแผนอำนวยความสะดวก เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลของนักเรียน ซึ่งจำเป็นต้องมีข้อมูลของผู้เรียน เช่น การจัดแหล่งเรียนรู้ จัดกิจกรรมสนับสนุน การให้การสังเคราะห์ หรือการสร้างความสัมพันธ์

(2) การวางแผนการเรียนรู้ รวมถึงการบริหารชั้นเรียนให้สอดคล้องกับการจัดการเรียนรู้ในแต่ละครั้ง

(3) การวางแผนจัดการเรียนรู้ในแต่ละครั้ง มีขั้นตอนสำคัญคือ กำหนดจุดประสงค์ ประเมินพฤติกรรมหรือความสามารถของผู้เรียน กำหนดวิธีสอนและการประเมินผล

2) กำหนดบทบาทของตนเอง โดยเฉพาะการเป็นตัวกลางที่จะทำให้เกิดการเรียนรู้ เช่น การสร้างความสัมพันธ์เชิงบวกสภาพแวดล้อมที่เกื้อกูลต่อการเรียนรู้ การสร้างระบบและการสื่อสารกับผู้เรียนให้ชัดเจน การสร้างระบบควบคุม กำกับ ดูแล ด้วยความเป็นธรรมและประชาธิปไตยและบทบาทในฐานะผู้จัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาศักยภาพผู้เรียนให้ได้เต็มศักยภาพ ต้องมีบทบาทในการปฏิบัติงานดังนี้

(1) การเตรียมการสอน ครูควรเตรียมการสอน ดังนี้

ก. วิเคราะห์ข้อมูลของผู้เรียน เพื่อจัดกลุ่มนักเรียนตามความสามารถตามความถนัดเพื่อกำหนดเรื่องหรือเนื้อหาสาระที่จะสอน

ข. วิเคราะห์หลักสูตร เพื่อเชื่อมโยงการวิเคราะห์ข้อมูล โดยเฉพาะการกำหนดเรื่องเนื้อหาสาระในการจัดการเรียนการสอน

ค. เตรียมแหล่งเรียนรู้ เตรียมห้องเรียน

ง. วางแผนการสอน โดยการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ล่วงหน้า

(2) การจัดการเรียนการสอน ต้องคำนึงถึงบรรยากาศต่อไปนี้

ก. สร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้

ข. กระตุ้นให้ผู้เรียนร่วมกิจกรรม

ค. จัดกิจกรรมหรือดูแลกิจกรรมให้ดำเนินไปตามแผนสังเกตบันทึก

พฤติกรรมที่ปรากฏของผู้เรียนแต่ละคน หรือแต่ละกลุ่ม เพื่อสามารถปรับเปลี่ยนกิจกรรมให้มีความเหมาะสม

ง. ให้การเสริมแรง หรือข้อมูลย้อนกลับ

จ. ประเมินผลการเรียนตามสภาพจริง

และการจัดการเรียนรู้ที่จะส่งผลให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนามีคุณภาพ ควรต้องให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้อย่างนี้

1. การเลือกเรื่องที่จะเรียน นักเรียนควรมีโอกาสเลือกเรื่องที่จะเรียนได้ตามสนใจและความถนัดของแต่ละบุคคล

2. วางแผนการเรียนรู้ด้วยตนเอง นักเรียนควรมีโอกาสได้กำหนดเป้าหมายการเรียน การเรียงอันดับเนื้อหาการเรียนรู้ด้วยตนเอง

3. เรียนโดยการแลกเปลี่ยนความรู้ เพื่อให้เกิดสังคมแห่งการเรียนรู้

4. เรียนจากห้องสมุด หรือแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายไม่ติดกรอบแคบในห้องเรียน

5. เรียนโดยบูรณาการเนื้อหาวิชาที่หลากหลายทั้ง สาระ ทักษะ และคุณธรรม

Turkish Republic Ministry of National Education (2006 อ้างถึงใน สุภารัตน์ ศรีนอก, 2557) ได้แสดงลักษณะของการจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพของครูในประเทศตุรกี ดังนี้

1. ค่านิยมวิชาชีพ การพัฒนาวิชาชีพ (Personal and Professional Values-Professional Development) คือ ครูจะต้องเรียนรู้นักเรียน พยายามพัฒนานักเรียนให้ได้รับการเรียนรู้ในระดับสูง โดยคำนึงถึงความแตกต่างทางสังคมและวัฒนธรรม และความสนใจของนักเรียน โดยพฤติกรรมครูจะมีความสอดคล้องกับคุณลักษณะของนักเรียน ครูมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องโดยการประเมินตนเอง การค้นหาข้อมูลใหม่ๆ เพื่อนำมาพัฒนาตนเอง และพัฒนาสถาบันได้

2. การรู้จักนักเรียน (Knowing the Student) คือ ครูต้องรู้คุณลักษณะ ความสนใจและความต้องการของนักเรียน เข้าใจพื้นฐานทางสังคมวัฒนธรรมและเศรษฐกิจของผู้ปกครองนักเรียน

3. การสอนและกระบวนการเรียนรู้ (Teaching and Learning Process) คือ ครูจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ และนำไปปฏิบัติในกระบวนการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้นักเรียนได้รับการพัฒนา

4. ติดตามและประเมินผลการเรียนรู้และการพัฒนา (Monitoring and Evaluation of Learning and Development) คือ ครูประเมินการพัฒนาและความสำเร็จของนักเรียนในด้านการเรียนรู้ ครูทำการประเมินผลและการประเมินผลโดยนักเรียนประเมินกันเอง ครูใช้ผลการประเมินเพื่อปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอน โดยขยายผลไปยังนักเรียน ผู้ปกครอง ผู้บริหารและครูอื่นๆ

5. สร้างความสัมพันธ์ทางสังคม โรงเรียน และครอบครัว (School, Family and Society Relationships) คือ ครูรู้ธรรมชาติ ลักษณะทางสังคมวัฒนธรรม และภาวะเศรษฐกิจในสภาพแวดล้อมของโรงเรียน ครูส่งเสริมให้ครอบครัวและสังคมมีส่วนร่วมในกระบวนการฝึกอบรม

6. ความรู้ด้านหลักสูตรและเนื้อหา (Knowledge of Curriculum and Content) คือ ครูมีความรู้ นำคุณค่าพื้นฐานและหลักการไปปฏิบัติตามที่ระบบการศึกษาแห่งชาติตุนกำหนดไว้บนพื้นฐาน และแนวทางเป้าหมายหลักการและเทคนิคของการเรียนการสอนที่เฉพาะเจาะจง

ธนบดี บัวใหญ่รักษา (2551, น. 21) ได้กล่าวถึงครูที่สามารถจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพได้ต้องมีลักษณะการปฏิบัติงานดังนี้

1. มีใจรักเด็ก รักการสอน รักอาชีพครู อยากพัฒนาคน
2. มีใจกว้าง ยอมรับฟังความคิดเห็นของเด็ก
3. ใฝ่ต่อความรู้ลึกซึ้งความคิดเด็ก
4. มีวิธีการสอนที่หลากหลาย สามารถสอนโดยใช้สื่อ กิจกรรมการบรรยาย การเคลื่อนไหว ที่ตอบสนองกับลีลาการเรียนรู้ของเด็ก
5. สนใจใฝ่รู้ กระตือรือร้นอยากรู้อยากเห็น และสามารถจูงใจผู้เรียนให้เป็นผู้ใฝ่รู้ และกระตือรือร้นในการเรียน
6. มีความรับผิดชอบ ความรู้ความเข้าใจในวิชาชีพ
7. มีบุคลิกภาพที่ดี และมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี
8. มีลักษณะเป็นผู้ประสานจัดการ สนับสนุนให้กำลังใจผู้เรียนมองเห็นความแตกต่างของผู้เรียน เป็นนักสังเกต
9. มีความสามารถในการวัดผลประเมินผลในด้านวิชาการ และสังคมในหลายรูปแบบ
10. มีความเข้าใจในการจัดหลักสูตร ที่ตอบสนองการเรียนรู้ตามความสามารถเป็นรายบุคคล

อนัน กัณนาง (2554) ได้เสนอการจัดการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งจะสามารถส่งผลให้นักเรียนมีคุณภาพ ผ่านการประยุกต์กัลป์ CIPPA MODEL มีดังนี้

1. C ย่อมาจาก Construct คือ การให้ผู้เรียนได้สร้างความรู้ด้วยตนเอง โดยกระบวนการแสวงหาความรู้ ทำความเข้าใจ วิเคราะห์ ตีความ สร้างความหมาย สังเคราะห์ และสรุปข้อมูล

2. I ย่อมาจาก Interaction คือ การให้ผู้เรียนนั้นมีปฏิสัมพันธ์กันทั้งในและนอกห้องเรียน เพื่อให้เกิดการเรียนรู้แลกเปลี่ยนระหว่างกัน ตลอดจนการเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย

3. P ย่อมาจาก Participation คือ การให้ผู้เรียนเข้ามามีส่วนร่วมในการเรียนให้มากที่สุด หรือโอกาสในการเข้าร่วมทำกิจกรรมต่างๆอย่างหลากหลาย

4. P ย่อมาจาก Process/Product คือ การให้ผู้เรียนได้เรียนรู้กระบวนการไปพร้อมกับการทำผลงานของตนเอง ซึ่งเป็นทักษะที่สำคัญในการดำรงชีวิต

5. A ย่อมาจาก Application คือ การให้ผู้เรียนนำความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์กับทั้งตนเองและสังคมส่วนรวม

คุรุสภา (2556) ได้ออกประกาศคณะกรรมการคุรุสภา เกี่ยวกับสาระความรู้และสมรรถนะของผู้ประกอบวิชาชีพครู เพื่อให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพและส่งผลให้ผู้เรียนมีคุณภาพ โดยมีองค์ประกอบในด้านการจัดการเรียนรู้และการจัดการชั้นเรียน ประกอบด้วยดังนี้ ด้านสาระความรู้

1. หลักการ แนวคิด แนวปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดทำแผนการเรียนรู้ การจัดการเรียนรู้และสิ่งแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้

2. ทฤษฎีและรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนรู้จักคิดวิเคราะห์ คิดสร้างสรรค์และแก้ปัญหาได้

3. การบูรณาการการเรียนรู้แบบเรียนร่วม

4. การจัดการชั้นเรียน

5. การพัฒนาศูนย์การเรียนรู้ในสถานศึกษา

ด้านสมรรถนะ

1. สามารถจัดทำแผนการเรียนรู้และนำไปสู่การปฏิบัติให้เกิดผลจริง

2. สามารถสร้างบรรยากาศการจัดการชั้นเรียนให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้

จากการศึกษาของ เคที กริฟฟิน แฮกิส (Cathy Griffin Hargis, 2012) ที่ได้ทำการศึกษาครูที่ผ่านการฝึกกับคุณภาพผู้เรียนหลังจากจบการทดสอบ พบว่า ตัวแปรที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพและคุณภาพของนักเรียนคือ ตัวแปรของการจัดการเรียนการสอนของครู แบ่งเป็นเพศ เชื้อชาติ / วิทยาลัยที่สำคัญระดับโปรแกรมการฝึกอบรมของครูได้รับการรับรองจากสถาบันการศึกษา

อังเดร เดวิส วอชิงตัน (Andrea Davis Washington, 2011) ที่ได้ทำการศึกษา ความสัมพันธ์ระหว่างประสิทธิภาพครูและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน พบว่า คะแนนของ นักเรียนในด้านทักษะการอ่าน และด้านคณิตศาสตร์มีผลสัมฤทธิ์ที่ดี ซึ่งการศึกษาครั้งนี้อยู่บน พื้นฐานของกลุ่มตัวอย่างครูที่มีคุณภาพการจัดการเรียนการสอนสูงตามที่กำหนด โดยระบบการ ประเมินผลการศึกษาชี้ให้เห็นว่าที่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระหว่างสองตัวแปร

รวมพร มินานนท์ (2555) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการจัดการเรียนการสอนในกระบวน วิชาหลักการและเทคนิคการพยาบาลภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี เชียงใหม่ พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการเรียนรู้ของนักศึกษาในรายวิชาหลักการและเทคนิคทางการ พยาบาลทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติ มีปัจจัยเชิงบวก ในด้านที่สนับสนุน คือปัจจัยด้านการจัดการเรียน ผู้สอนที่มีประสบการณ์และมีลำดับขั้นตอนการสอนในแต่ละกิจกรรมอย่างเหมาะสม ในการนิเทศ งานต้องเป็นกัลยาณมิตร ใจเย็น คอยกระตุ้นให้นักศึกษามีทัศนคติเชิงบวกต่อวิชาชีพ

ดังนั้น ปัจจัยด้านการจัดการเรียนการสอนหมายถึง ความเชี่ยวชาญในสาขาวิชาที่สอน ของครู การจัดการเรียนการสอนที่ตรงตามตัวชี้วัด สามารถทำให้นักเรียนเกิดความกระตือรือร้น และเกิดความสนใจในบทเรียน มีการใช้คำถามจูงใจนักเรียน และเปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วม ในการแสดงความคิดเห็นในห้องเรียน ตลอดจนศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองตามความสนใจ เมื่อ นักเรียนเกิดปัญหาด้านการเรียน ครูจะคอยดูแลให้คำปรึกษา กิจกรรมการเรียนรู้มีความหลากหลาย นักเรียนได้เรียนรู้โดยการปฏิบัติจริงทั้งในและนอกห้องเรียน ใช้อุปกรณ์การสอนที่ทันสมัย สามารถสอนสิ่งที่สลับซับซ้อนให้เข้าใจง่าย และมีความสัมพันธ์ที่ดีกับนักเรียน

2.1.2 ปัจจัยด้านความพร้อมของผู้เรียน

UNESCO (2002 อ้างถึงใน สกน วรเจริญศรี, 2550) ได้แบ่งความพร้อมด้าน ทักษะชีวิตที่จะช่วยให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตนเองให้มีคุณภาพไว้เป็น 3 ด้าน ดังนี้

1. ด้านความสามารถทางความคิด (Cognitive Abilities) เป็นความสามารถ ในการเรียนรู้ที่จะรู้ (Learning how to know) โดยแบ่งออกเป็น 2 ทักษะ คือ

1.1 ทักษะการแก้ปัญหาและการตัดสินใจ (Decision Making and Problem) ประกอบด้วย ทักษะในการรวบรวมข้อมูลข่าวสาร การประเมินผลที่จะเกิดขึ้นในอนาคต ของพฤติกรรมในปัจจุบันสำหรับตนเองและผู้อื่น การกำหนดทางเลือกต่างๆ ในการแก้ปัญหา ทักษะ การวิเคราะห์เกี่ยวกับอิทธิพลของค่านิยมและเจตคติของตนเองและบุคคลอื่นต่อแรงจูงใจ

1.2 ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ (Critical Thinking Skills) ประกอบด้วย การวิเคราะห์กลุ่มเพื่อนและอิทธิพลของสื่อต่างๆ การวิเคราะห์เจตคติ ค่านิยม ปทัสฐาน ทางสังคมและความเชื่อ และปัจจัยต่างๆ ที่มีผลกระทบต่อตนเอง

2. ด้านความสามารถส่วนบุคคล (Personal Abilities) เป็นความสามารถในการเรียนรู้ที่จะเป็น (Learning to be) โดยแบ่งออกเป็น 3 ทักษะ คือ

2.1 ทักษะการเพิ่มการควบคุมภายในตนเอง (Skills for Increasing Internal Locus of Control) ประกอบด้วย ทักษะการสร้างเชื่อมั่น และความภาคภูมิใจในตนเอง ทักษะการตระหนักรู้ในตนเอง รวมถึงการตระหนักรู้ในสิทธิ ค่านิยม เจตคติ จุดแข็งและจุดอ่อน ทักษะในการกำหนดเป้าหมาย ทักษะในการดูแลตนเอง และทักษะในการประเมินตนเอง

2.2 ทักษะการจัดการกับความรู้สึก (Skills for Management Feeling) ประกอบด้วย การจัดการความโกรธ การจัดการกับความวิตกกังวล และความเศร้าหรือผิดหวัง ทักษะการเผชิญสำหรับการจัดการกับความสูญเสียและความทุกข์

2.3 ทักษะการจัดการความเครียด (Skills for Managing Stress) ประกอบด้วย การบริหารเวลา การเพิ่มความคิดทางบวก และการรู้จักเทคนิคการผ่อนคลาย

3. ด้านความสามารถระหว่างบุคคล (Interpersonal Abilities) เป็นความสามารถในการเรียนรู้ที่จะอยู่ร่วมกับบุคคลอื่น แบ่งออกเป็น 5 ทักษะ คือ

3.1 ทักษะการสื่อสารระหว่างบุคคล (Interpersonal Communication Skills) ประกอบด้วย การสื่อสารทั้งภาษาท่าทางและภาษากาย การฟังอย่างมีประสิทธิภาพ การแสดงความรู้สึก การให้ข้อมูลย้อนกลับ และการรับข้อมูลย้อนกลับ

3.2 ทักษะการปฏิเสธและการเจรจาต่อรอง (Negotiation and Refusal Skills) ประกอบด้วย การบริหารความขัดแย้งและการเจรจาต่อรอง ทักษะการแสดงออกอย่างเหมาะสม ทักษะการปฏิเสธ

3.3 ทักษะการเห็นอกเห็นใจ (Empathy Skills) ประกอบด้วย ความสามารถที่จะฟังและเข้าใจความต้องการของบุคคลอื่นในสถานการณ์ต่างๆ ตลอดจนการแสดงถึงความเข้าใจในสิ่งนั้น

3.4 ทักษะการทำงานเป็นทีมและการให้ความร่วมมือ (Cooperation and Teamwork Skills) ประกอบด้วย การแสดงความเคารพในความคิดเห็นของบุคคลอื่น การประเมินความสามารถของบุคคลและการสนับสนุนกลุ่ม

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้กำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนเป็นผู้ที่มีคุณภาพทั้งด้านความรู้ เจตคติ และทักษะการปฏิบัติ โดยได้กำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่ควรปฏิบัติไว้ 8 ข้อ คือ

1. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์

รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงออกถึงการเป็นพลเมืองดีของชาติ ชำรงไว้ซึ่งความเป็นชาติไทย ศรัทธา ยึดมั่นในศาสนา และเคารพเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์ ผู้ที่รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ คือ ผู้ที่มีลักษณะซึ่งแสดงออกถึงการเป็นพลเมืองดีของชาติ มีความสามัคคี ประองคอง ภูมิใจ เชิดชูความเป็นชาติไทย ปฏิบัติตนตามหลักศาสนาที่ตนนับถือ และแสดงความจงรักภักดีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์

ตัวชี้วัด

- 1.1 เป็นพลเมืองที่ดีของชาติ
- 1.2 ชำรงไว้ซึ่งความเป็นไทย
- 1.3 ศรัทธา ยึดมั่น และปฏิบัติตนตามหลักศาสนา
- 1.4 เคารพเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์

2. ซื่อสัตย์สุจริต

ซื่อสัตย์สุจริต หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงออกถึงการยึดมั่นในความถูกต้อง ประพฤติตรงตามความเป็นจริงต่อตนเองและผู้อื่น ทั้งทางกาย วาจา ใจ ผู้ที่มีความซื่อสัตย์สุจริต คือ ผู้ที่ประพฤติตรงตามความเป็นจริงทั้งทางกาย วาจา ใจ และยึดหลักความจริง ความถูกต้องในการดำเนินชีวิต มีความละเอียดและเกรงกลัวต่อการกระทำผิด

ตัวชี้วัด

- 2.1 ประพฤติตรงตามความเป็นจริงต่อตนเองทั้งกาย และวาจา ใจ
- 2.2 ประพฤติตรงตามเป็นจริงต่อผู้อื่นทั้ง กาย วาจา ใจ

3. มีวินัย

มีวินัย หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงออกถึงการยึดมั่นในข้อตกลง กฎเกณฑ์ และระเบียบ ข้อบังคับ ของครอบครัว โรงเรียน และสังคมผู้มีวินัย คือ ผู้ที่ปฏิบัติตนตามข้อตกลงกฎเกณฑ์ และระเบียบ ข้อบังคับของครอบครัว โรงเรียน และสังคมเป็นปกติวิสัย ไม่ละเมิดสิทธิของผู้อื่น

ตัวชี้วัด

3.1 ประพฤติตามข้อตกลง กฎเกณฑ์ ระเบียบข้อบังคับของครอบครัว โรงเรียน และสังคม

4. ใฝ่เรียนรู้

ใฝ่เรียนรู้ หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงออกถึงความตั้งใจ เพียรพยายามในการเรียน แสวงหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน ผู้ที่ใฝ่เรียนรู้ คือ ผู้ที่มีลักษณะแสดงออกถึงความตั้งใจ เพียรพยายามในการเรียนและเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ แสวงหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ ด้วยการเลือกใช้สื่ออย่างเหมาะสม

บันทึกความรู้ วิเคราะห์ สรุปเป็นองค์ความรู้ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ถ่ายทอด เผยแพร่ และนำไปใช้ใน
ชีวิตประจำวันได้

ตัวชี้วัด

4.1 ตั้งใจเพียรพยายามในการเรียน และเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้

4.2 แสวงหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนด้วย
การเลือกใช้สื่ออย่างเหมาะสม สรุปเป็นองค์ความรู้ และสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

5. อยู่อย่างพอเพียง

อยู่อย่างพอเพียง หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงออกถึงการดำเนินชีวิตอย่าง
พอประมาณ มีเหตุผล รอบคอบ มีคุณธรรม มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี และปรับตัวเพื่ออยู่ในสังคมได้
อย่างมีความสุขผู้ที่อยู่อย่างพอเพียง คือ ผู้ที่ดำเนินชีวิตอย่างประมาณตน มีเหตุผล รอบคอบ
ระมัดระวัง อยู่ร่วมกับผู้อื่นด้วยความรับผิดชอบ ไม่เบียดเบียนผู้อื่น เห็นคุณค่าของทรัพยากรต่างๆ มี
การวางแผนป้องกันความเสี่ยง และพร้อมรับการเปลี่ยนแปลง

ตัวชี้วัด

5.1 ดำเนินชีวิตอย่างพอประมาณ มีเหตุผล รอบคอบ มีคุณธรรม

5.2 มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ปรับตัวเพื่ออยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

6. มุ่งมั่นในการทำงาน

มุ่งมั่นในการทำงาน หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงออกถึงความตั้งใจ และรับผิดชอบ
ในการทำหน้าที่การทำงานด้วยความเพียรพยายาม อุตุน เพื่อให้งานสำเร็จตามเป้าหมายผู้ที่มุ่งมั่นใน
การทำงาน คือ ผู้ที่มีลักษณะซึ่งแสดงออกถึงความตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายด้วยความ
เพียรพยายาม ทุ่มเทกำลังกาย กำลังใจ ในการปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ให้สำเร็จลุล่วงตามเป้าหมายที่
กำหนดด้วยความรับผิดชอบ และมีความภาคภูมิใจในผลงาน

ตัวชี้วัด

6.1 ตั้งใจและรับผิดชอบในหน้าที่การงาน

6.2 ทำงานด้วยเพียรพยายามและอุตุนเพื่อให้สำเร็จตามเป้าหมาย

7. รักความเป็นไทย

รักความเป็นไทย หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงออกถึงความภาคภูมิใจ เห็นคุณค่า
ร่วมอนุรักษ์ สืบทอดคฤมิปัญญาไทย ขนบธรรมเนียมประเพณี ศิลปะและวัฒนธรรม ใช้ภาษาไทยใน
การสื่อสารได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม ผู้ที่รักความเป็นไทย คือ ผู้ที่มีความภาคภูมิใจ เห็นคุณค่า
ชื่นชม มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ สืบทอด เผยแพร่คฤมิปัญญาไทย ขนบธรรมเนียมประเพณี ศิลปะ
และวัฒนธรรมไทย มีความกตัญญูกตเวทิจิ ใช้ภาษาไทยในการสื่อสารอย่างถูกต้องเหมาะสม

ตัวชี้วัด

7.1 ภาควิชาจิตวิทยาในขนบธรรมเนียมประเพณี ศิลปะ วัฒนธรรมไทยและมีความ
กตัญญูกตเวที

7.2 เห็นคุณค่าและใช้ภาษาไทยในการสื่อสารได้อย่างถูกต้องเหมาะสม

7.3 อนุรักษ์และสืบทอดภูมิปัญญาไทย

8. มีจิตสาธารณะ

มีจิตสาธารณะ หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงออกถึงการมีส่วนร่วมในกิจกรรมหรือสถานการณ์ที่
ก่อให้เกิดประโยชน์แก่ผู้อื่น ชุมชน และสังคม ด้วยความเต็มใจ กระตือรือร้น โดยไม่หวัง
ผลตอบแทนผู้ที่มิมีจิตสาธารณะ คือ ผู้ที่มีลักษณะเป็นผู้ให้และช่วยเหลือผู้อื่น แบ่งปันความสุขส่วน
ตนเพื่อทำประโยชน์แก่ส่วนรวม เข้าใจ เห็นใจผู้ที่มีความเดือดร้อน อาสาช่วยเหลือสังคม อนุรักษ์
สิ่งแวดล้อมด้วยร่างกาย สติปัญญา ลงมือปฏิบัติเพื่อแก้ปัญหา หรือร่วมสร้างสรรค์สิ่งที่ดีงามให้เกิด
ในชุมชน โดยไม่หวังสิ่งตอบแทน

ตัวชี้วัด

8.1 ช่วยเหลือผู้อื่นด้วยด้วยความเต็มใจโดยไม่หวังผลตอบแทน

8.2 เข้าร่วมกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อโรงเรียน ชุมชน และสังคม

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2553) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับความ
พร้อมและลักษณะของผู้เรียนที่จะสามารถพัฒนาตนเองให้เป็นผู้เรียนที่มีคุณภาพได้ ต้องมี
องค์ประกอบทักษะชีวิตสำคัญที่จะเพิ่มภูมิคุ้มกันให้กับเด็กในสภาพสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงและ
เตรียมความพร้อมสำหรับการปรับตัวของผู้เรียนในอนาคตไว้ 4 องค์ประกอบ ดังนี้

1. การตระหนักรู้และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น หมายถึง การรู้จักความถนัด
ความสามารถ จุดเด่น จุดด้อยของตนเอง เข้าใจความแตกต่างของแต่ละบุคคล รู้จักตนเอง ยอมรับ
เห็นคุณค่าและภาควิชาจิตวิทยาในตนเองและผู้อื่น มีเป้าหมายในชีวิต และมีความรับผิดชอบต่อสังคม
2. การคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจ และแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ หมายถึง การแยกแยะ
ข้อมูล ข่าวสาร ปัญหาและสถานการณ์รอบตัว วิพากษ์วิจารณ์และประเมินสถานการณ์รอบตัวด้วย
หลักเหตุและข้อมูลที่ถูกต้อง รับรู้ปัญหา สาเหตุของปัญหา หาทางเลือกและตัดสินใจ แก้ปัญหาใน
สถานการณ์ต่าง ๆ อย่างสร้างสรรค์
3. การจัดการกับอารมณ์และความเครียด หมายถึง ความเข้าใจและรู้เท่าทันภาวะ
อารมณ์ของบุคคล รู้สาเหตุของความเครียด รู้วิธีการควบคุมอารมณ์และความเครียด รู้วิธีผ่อนคลาย
หลีกเลี่ยง และปรับเปลี่ยนพฤติกรรมที่จะก่อให้เกิดอารมณ์ไม่พึงประสงค์

4. การสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น หมายถึง การเข้าใจมุมมอง อารมณ์ ความรู้สึก ของผู้อื่น ใช้ภาษาพูดและภาษากายเพื่อสื่อสารความรู้สึกนึกคิดของตนเอง ได้รับความรู้สึกนึกคิดและ ความต้องการของผู้อื่นวางตัวได้ถูกต้องเหมาะสมในสถานการณ์ต่าง ๆ ใช้การสื่อสารที่สร้างความ สัมพันธภาพที่ดี สร้างความร่วมมือและทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

McClelland, 1980, p. 163-168 (อ้างถึงใน สุคารัตน์ ชีรธรรมชาดา 2557, น.18-19) กล่าวถึง พฤติกรรมของผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงไว้ ซึ่งแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์คือองค์ประกอบ สำคัญของผู้เรียนในการพัฒนาตนเองให้มีคุณภาพที่ดีขึ้น โดยได้กำหนดไว้ 6 ลักษณะดังนี้

1. กล้าเสี่ยงพอสมควร (Moderate Risk-Taking) ในเหตุการณ์ที่ต้องใช้ความสามารถ โดยไม่ขึ้นอยู่กับโชคชะตา จะมีการตัดสินใจอย่างเด็ดเดี่ยว ไม่ลังเล บุคคลที่ต้องการสัมฤทธิ์ผลสูง มักไม่พอใจที่จะทำงานง่ายๆ แต่ต้องการทำงานที่ยากลำบากพอสมควร เพราะมีความมั่นใจ ใน ความสามารถของตนเอง เพราะการทำงานที่ยากให้ลุล่วงไปได้นั้นจะนำความพอใจมาสู่ตน

2. ขยันขันแข็ง (Energetic) หรือ ชอบการกระทำแปลกๆ ใหม่ๆ ที่จะทำให้บุคคลนั้น เกิดความรู้สึกว่าตนเองประสบความสำเร็จ ผู้มีความต้องการสัมฤทธิ์ผลสูงไม่จำเป็นต้องเป็นคน ขยันในทุกกรณีไป แต่จะมานะพากเพียรต่อสิ่งที่ท้าทาย หรือช่วยความสามารถของตนและทำให้ตน เกิดความรู้สึกว่าได้ทำงานสำคัญลุล่วงไปแล้ว ผู้ที่มีความต้องการสัมฤทธิ์ผลสูงมักจะขยันขันแข็ง ในงานอันเป็นกิจวัตรประจำวัน แต่จะทำงานขยันขันแข็งเฉพาะงานที่ต้องใช้สมอง และเป็นงาน ที่ ไม่ซ้ำแบบใคร หรือสามารถจะค้นคว้าหาวิธีการใหม่ๆ ที่จะแก้ปัญหาให้สำเร็จลุล่วงไป

3. รับผิดชอบต่อตนเอง (Individual Responsibility) ผู้ที่มีความต้องการสัมฤทธิ์ผลสูง มักจะพยายามทำงานให้สำเร็จเพื่อความพึงพอใจในตนเอง มิใช่หวังให้คนอื่นยกย่อง มีความ ต้องการเสรีภาพในการคิดและการกระทำไม่ชอบให้ผู้อื่นมาบงการ

4. ต้องการทราบแน่ชัดถึงผลของการตัดสินใจของตนเอง (Knowledge of Result of Decision) โดยไม่ใช่ว่าเพียงการคาดคะเนเอาเองว่าจะต้องเป็นลักษณะอย่างนั้นอย่างนี้ นอกจากนี้ ผู้ที่ ต้องการ ความสัมฤทธิ์ผลสูง ยังพยายามที่จะทำตัวให้ดีกว่าเดิมอีก เพื่อทราบว่าผลการกระทำของ ตัวเองว่าเป็นอย่างไรก็จะพยายามปรับปรุง ทั้งในด้านของพฤติกรรม

5. มีการทำนายหรือคาดการณ์ไว้ล่วงหน้า (Anticipation of Future Possibilities) ผู้ที่มีความ ต้องการสัมฤทธิ์ผลสูง มักเป็นบุคคลที่มีแผนระยะยาว เพราะเล็งเห็นผลคาดการณ์ไกลกว่าผู้ที่ มีความต้องการสัมฤทธิ์ต่ำ

6. มีทักษะในการจัดการระบบงาน (Organizational Skills)

และนอกจากนี้ แมคเคลแลนด์ ได้สรุปว่าลักษณะของคนที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์อยู่ใน ระดับสูงจะมีลักษณะ ดังนี้

1. พยายามที่จะทำงานอย่างไม่ทอดยจนถึงจุดหมาย
2. เป็นผู้ตั้งวัตถุประสงค์ที่มีโอกาสจะทำได้สำเร็จ 50-50 หรือมีความเสี่ยงปานกลาง
3. เป็นผู้รับผิดชอบพฤติกรรมของตนและตั้งมาตรฐานความเป็นเลิศ (Standard of Excellence) ในการทำงาน

4. เป็นผู้มีความสามารถในการวางแผนในระยะยาว
5. ต้องการข้อมูลผลย้อนกลับของผลงานที่ทำ
6. เมื่อประสบความสำเร็จมักอ้างสาเหตุภายใน เช่น ความสามารถและความพยายาม

สุตามาส ศรีนอก (2557) ที่ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยด้านทักษะชีวิตของนักเรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน สังกัดสถานศึกษาในพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ พบว่า 1) ระดับทักษะชีวิตของนักเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ การสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น การตระหนักรู้และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น และการคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจและแก้ปัญหาอย่าง และการจัดการกับอารมณ์และความเครียด 2) ตัวแปรระดับนักเรียน ได้แก่ การสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น และการคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจและแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ส่งผลทางบวกต่อคุณภาพผู้เรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และ 0.05 ตามลำดับ การจัดการกับอารมณ์และความเครียดส่งผลทางลบต่อคุณภาพผู้เรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

กรรณิการ์ ภิรมย์รัตน์ (2554) ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนในเครือข่าย พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตรแกนกลาง พ.ศ.2551 ของนักเรียนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับปัจจัยด้านนักเรียน ได้แก่ เพศ (X1) แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (X3) เจตคติต่อการเรียน (X4) โดยมีค่าความสัมพันธ์ตั้งแต่ .278 ถึง .360 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ดังนั้นปัจจัยด้านความพร้อมของผู้เรียนหมายถึง นักเรียนต้องมีความกระหายใฝ่รู้ในการเรียน มีความต้องการเรียนรู้ตลอดเวลา และคอยแสวงหาความรู้ใหม่ๆด้วยตนเองอยู่เสมอ มีสุขภาพที่ดีร่างกายแข็งแรงสมบูรณ์ รู้ว่าตนเองมีความสนใจในด้านใด มีความถนัดในด้านใด และมีการวางแผนการศึกษาเพื่อพัฒนาตนเองอยู่เสมอ มีความสุขในการมาเรียน ไม่มีเรื่องกังวลใจ มีความสัมพันธ์ที่ดีทั้งกับเพื่อนและครู และมีการช่วยเหลือซึ่งกันและกันทั้งด้านการเรียนและด้านอื่นๆ พยายามทำงานที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จ และทบทวนเนื้อหาบทเรียนอยู่เสมอ เมื่อมีปัญหา นักเรียนสามารถคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจ และแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสม มีความรักและภูมิใจในตนเอง มีความเชื่อมั่นในตนเองว่าสามารถทำสิ่งต่างๆให้เป็นไปตามเป้าหมายที่ตั้งไว้

2.1.3 ปัจจัยด้านนโยบายส่งเสริมผู้เรียน

นโยบายสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 ได้กำหนดนโยบายด้านการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน และส่งเสริมการจัดการศึกษาเพื่อสร้างจิตความสามารถในการแข่งขัน ไว้ดังนี้ ยุทธศาสตร์ที่ 2 พัฒนาคุณภาพผู้เรียน และส่งเสริมการจัดการศึกษาเพื่อสร้างจิตความสามารถในการแข่งขัน

1. เสริมสร้างความเข้มแข็งในการพัฒนาผู้เรียนอย่างมีคุณภาพด้วยการปรับหลักสูตร การวัดและประเมินผลที่เหมาะสม

1.1 ปรับปรุงหลักสูตรในระดับปฐมวัยและหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน และนำหลักสูตรไปสู่การปฏิบัติให้เกิดประสิทธิภาพ และจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับหลักสูตร ตามความจำเป็นและความต้องการของผู้เรียน ชุมชน ท้องถิ่น และสังคม

1.2 ส่งเสริมการเรียนการสอนให้ผู้เรียนมีความมั่นใจในการสื่อสารภาษาอังกฤษ ภาษาประเทศคู่ค้า และภาษาอาเซียนอย่างน้อย 1 ภาษา

1.3 พัฒนาระบบการวัดและประเมินผลทุกระดับ ให้มีคุณภาพและมาตรฐานนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนเต็มตามศักยภาพ

2. พัฒนาคุณภาพกระบวนการเรียนรู้

2.1 พัฒนาผู้เรียนระดับก่อนประถมศึกษา ให้มีพัฒนาการทางด้านร่างกาย อารมณ์จิตใจ สังคม และสติปัญญา ให้มีความพร้อมเข้าสู่การเรียนในระดับที่สูงขึ้น

2.2 ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้เรียนสามารถอ่านออกเขียนได้ตามช่วงวัย

2.3 ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้เรียนมีนิสัยรักการอ่าน

2.4 ส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ผ่านกิจกรรมการปฏิบัติจริง (Active Learning) เน้นทักษะกระบวนการ ให้เกิดทักษะการคิดวิเคราะห์ คิดแก้ปัญหา และคิดสร้างสรรค์ ในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ทั้งในและนอกห้องเรียน

2.5 ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ ๒๑

2.6 ปลุกฝังทักษะกระบวนการวิทยาศาสตร์ และจิตวิทยาศาสตร์

2.7 สนับสนุนการผลิต จัดหา และใช้สื่อการเรียนการสอน เทคโนโลยี นวัตกรรมและสิ่งอำนวยความสะดวกที่หลากหลายรวมทั้งการพัฒนาห้องสมุดและแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษา ในการจัดการเรียนรู้ได้ทั้งในห้องเรียน และนอกห้องเรียนเพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างเต็มศักยภาพ

2.8 ส่งเสริมการจัดหลักสูตรทักษะอาชีพ ควบคู่ไปกับวิชาสามัญ เช่น ทวิศึกษา (Dual Education) หลักสูตรระยะสั้น

2.9 ส่งเสริม สนับสนุนการพัฒนาผู้เรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ (ผู้พิการผู้ด้อยโอกาส และผู้มีความสามารถพิเศษ) ให้เต็มตามศักยภาพด้วยรูปแบบที่เหมาะสม

2.10 ส่งเสริมสนับสนุนการจัดกิจกรรมแนะแนวเพื่อการศึกษาต่อและการประกอบอาชีพอย่างเข้มแข็งต่อเนื่องและเป็นรูปธรรม

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2550, น. 28 -103) ได้เสนอหลักการบริหารสถานศึกษาที่ประสบความสำเร็จเพื่อให้ผู้บริหารนำไปสร้างเป็นนโยบายการดำเนินงานไว้ดังนี้

1. ด้านการบริหารงานวิชาการ

1.1 ยึดหลักให้สถานศึกษาจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาให้เป็นไปตามกรอบหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐานและสอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของชุมชนและสังคมอย่างแท้จริง โดยที่ครู ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วม

1.2 ส่งเสริมสถานศึกษาให้จัดกระบวนการเรียนรู้ โดยถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด

1.3 ส่งเสริมให้ชุมชนและสังคมมีส่วนร่วมในการกำหนดหลักสูตร กระบวนการเรียนรู้ รวมทั้งเป็นเครือข่ายและแหล่งเรียนรู้

1.4 มุ่งจัดการศึกษาให้มีคุณภาพและมาตรฐาน โดยจัดให้มีดัชนีชี้วัดคุณภาพการจัดหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้และสามารถตรวจสอบคุณภาพการจัดการศึกษาไว้ทุกช่วงชั้น

1.5 มุ่งส่งเสริมให้มีการร่วมมือเป็นเครือข่าย เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและคุณภาพในการจัดและพัฒนาคุณภาพการศึกษา

2. ด้านการบริหารงบประมาณ

2.1 ยึดหลักความเท่าเทียมกันและความเสมอภาคทางการศึกษาของผู้เรียน

2.2 พัฒนาขีดความสามารถในการบริหารจัดการงบประมาณตามมาตรฐานการจัดการทางการเงิน เพื่อรองรับการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน

2.3 ยึดหลักการกระจายอำนาจในการบริหารจัดการงบประมาณ

2.4 มุ่งเน้นการส่งเสริมประสิทธิภาพและประสิทธิผลของระบบการจัดการงบประมาณ ให้สถานศึกษามีความเป็นอิสระในการตัดสินใจ มีความคล่องตัว โปร่งใสตรวจสอบได้จากผลสำเร็จของงานและทรัพยากรที่ใช้

3. ด้านการบริหารงานบุคคล

3.1 ยึดหลักความต้องการและการพัฒนาอย่างต่อเนื่องในการบริหารงานบุคคลของสถานศึกษา ตามนโยบาย กฎหมาย และหลักเกณฑ์ที่กำหนด

3.2 ยึดหลักความเป็นอิสระในการบริหารงานบุคคลของสถานศึกษา ตามนโยบาย กฎหมายและหลักเกณฑ์ที่กำหนด

3.3 ยึดหลักธรรมาภิบาล

4. ด้านการบริหารงานทั่วไป

4.1 ยึดหลักให้สถานศึกษามีความเป็นอิสระในการบริหารและจัดการศึกษาด้วยตนเองให้มากที่สุด สถานศึกษาจัดการศึกษาตามนโยบายและมาตรฐานการศึกษาชาติ

4.2 ส่งเสริมประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการบริหารและการจัดการศึกษาตามหลักการบริหารงานที่มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ของงานเป็นหลัก เป็นความโปร่งใสความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ตามกฎเกณฑ์ กติกา ตลอดจนการมีส่วนร่วมของบุคคล ชุมชนและองค์กรที่เกี่ยวข้อง

4.3 พัฒนาองค์กรให้เป็นองค์กรสมัยใหม่ โดยนวัตกรรมการและเทคโนโลยีใช้อย่างเหมาะสมสามารถเชื่อมโยง ติดต่อสื่อสารกันได้อย่างรวดเร็วด้วยระบบเครือข่ายและเทคโนโลยีที่ทันสมัย

4.4 ส่งเสริม สนับสนุน และอำนวยความสะดวกต่างๆ ประสานงานการบริหารงานอื่น ๆ ให้บริการการศึกษาทุกรูปแบบ ทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษาดูแบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ตลอดจนการจัดและให้บริการการศึกษาของบุคคล ชุมชน องค์กร หน่วยงาน และสถาบันสังคมอื่น

ธนบดี บัวใหญ่รักษา (2550, น.49-51) ผู้บริหารมีบทบาทสำคัญในการกำหนดยุทธศาสตร์ นโยบายที่ส่งเสริม สนับสนุนให้การจัดการเรียนการสอนที่คอยอำนวยความสะดวกให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ กระตุ้นส่งเสริมให้มีวินัยในชั้นเรียนและใช้กระบวนการวิจัยในกระบวนการเรียนรู้ จัดประชุม สัมมนาเพื่อส่งเสริมให้ครูได้พัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ผู้บริหารต้องแสวงหาความร่วมมือจากผู้ปกครอง ท้องถิ่น และแหล่งวิทยาการในชุมชน เพื่อระดมทรัพยากร ภูมิปัญญาท้องถิ่น มาใช้ในการพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ และความสนใจของผู้เรียนและจะต้องดำเนินการในเรื่องต่อไปนี้

1. นโยบายการพัฒนาหลักสูตร ผู้บริหารต้องมีความรู้ความเข้าใจ ในเรื่องของหลักสูตร และต้องมีการพัฒนาหลักสูตรให้ทันสมัยสอดคล้องกับปัจจุบัน และเป็นหลักสูตรบูรณาการ ซึ่งเป็นหลักสูตรที่เหมาะสมกับการจัดการเรียนการสอน โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เพราะอนาคตโรงเรียนจะมีอิสระในการบริหารงานวิชาการ

2. นโยบายการจัดแหล่งการเรียนรู้ เนื่องจากการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ต้องตอบสนองความแตกต่าง ระหว่างบุคคล จึงจำเป็นต้องมีกิจกรรมที่หลากหลายให้ผู้เรียนเลือกเรียนตามความสนใจ แหล่งการเรียนรู้ เช่น ห้องสมุด ห้องคอมพิวเตอร์ เรือนเพาะชำ สวนหย่อม ห้องวิทยาศาสตร์ เป็นต้น มีระบบวางแผนการใช้แหล่งการเรียนรู้ จัดตั้งบุคลากร รับผิดชอบดูแล มีการควบคุมกำกับ และติดตามประเมินผลการใช้แหล่งเรียนรู้ รวมทั้งแสวงหาแหล่งเรียนรู้ใหม่ที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน และครู ในฐานะผู้อำนวยการความสะดวกให้เกิดการเรียนรู้ จะทำให้กิจกรรมการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพ

3. นโยบายการวิจัยในชั้นเรียน ผู้บริหารต้องส่งเสริมสนับสนุนให้มีการวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนของครู โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

4. นโยบายการจัดหาสื่อ เครื่องมือเครื่องใช้ต่างๆ ไว้ให้พร้อมสำหรับครูและระบบการผลิตการพิมพ์ การเก็บรักษา การซ่อมแซมให้ทันสมัยเสมอ รวมทั้งควรสำรวจความต้องการใช้สื่ออุปกรณ์

5. นโยบายร่วมสนับสนุนการจัดกิจกรรมทางการศึกษา โดยสนับสนุนความคิด การให้คำปรึกษาแนะนำ การปกป้องดูแล การสนับสนุนทุนทรัพย์ วัสดุอุปกรณ์ การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ เป็นต้น

สำนักปฏิรูปการศึกษา (2550) ได้กล่าวถึงบทบาทในการกำหนดนโยบายด้านการบริหารวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ในการส่งเสริมการดำเนินงานของสถานศึกษาในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนดังนี้

1. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา มีแนวทางการส่งเสริมการดำเนินงาน ดังนี้ ศึกษาวิเคราะห์เอกสารหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับ สภาพปัญหาและความต้องการของสังคม ชุมชนและท้องถิ่น วิเคราะห์สภาพแวดล้อม และประเมินสถานภาพสถานศึกษาเพื่อกำหนดวิสัยทัศน์ ภารกิจ เป้าหมาย คุณลักษณะของผู้เรียน

2. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ มีแนวทางการส่งเสริมการดำเนินงานดังนี้ การส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ตามสาระและหน่วยการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ส่งเสริมให้ครูจัดกระบวนการเรียนรู้โดยจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจ ความถนัดของผู้เรียน สืบทันทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ การประยุกต์ใช้ความรู้ การเรียนรู้จากประสบการณ์จริงและการปฏิบัติจริง การส่งเสริมให้รักการอ่านและใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง การผสมผสานความรู้ต่างๆ ปลูกฝังคุณธรรม และค่านิยมที่ดีงาม

3. การวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน มีแนวทางการส่งเสริมการดำเนินงานดังนี้ การกำหนดระเบียบ แนวทางการปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผลของสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการวัดผลและประเมินผลแต่ละรายวิชา ให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา

4. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา มีแนวทางการส่งเสริมการดำเนินงาน ดังนี้ การศึกษา วิเคราะห์ วิจัย การบริหารจัดการและการพัฒนาคุณภาพงานวิชาการในภาพรวมของสถานศึกษา ส่งเสริมให้ครู ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย เพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ให้แก่กลุ่มสาระการเรียนรู้ และประการสุดท้ายคือ ประสานความร่วมมือในการศึกษา วิเคราะห์ วิจัย ตลอดจนการเผยแพร่ผลงานการวิจัยหรือพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนและงานวิชาการกับสถานศึกษา บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่น

5. การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา มีแนวทางการส่งเสริมการดำเนินงานดังนี้ ศึกษา วิเคราะห์ ความจำเป็นในการใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อจัดการเรียนการสอนและการบริหารงานวิชาการ ส่งเสริมให้ครูผลิต พัฒนาสื่อ และนวัตกรรมการเรียนการสอน จัดหาสื่อและเทคโนโลยีเพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอน และการพัฒนางานด้านวิชาการ ประสานความร่วมมือในการผลิต จัดหา พัฒนาและการใช้สื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อจัดการเรียนการสอนและการพัฒนางานวิชาการกับสถานศึกษาบุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่น

6. การพัฒนาแหล่งการเรียนรู้มีแนวทางการส่งเสริมการดำเนินงาน ดังนี้ สํารวจแหล่งการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ทั้งในสถานศึกษาชุมชนท้องถิ่น ในเขตพื้นที่การศึกษาและเขตพื้นที่การศึกษาใกล้เคียง เรียนรู้ทั้งในและนอกโรงเรียนในการจัดกระบวนการเรียนรู้โดยครอบคลุมภูมิปัญญาท้องถิ่น

7. การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่นมีแนวทางการส่งเสริมการดำเนินงานดังนี้ ประสานความร่วมมือช่วยเหลือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาของรัฐ เอกชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานและระดับอุดมศึกษา ทั้งบริเวณใกล้เคียงภายในเขตพื้นที่การศึกษา ต่างเขตพื้นที่การศึกษาและสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับ องค์กรต่างๆ ทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ

8. การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษามีแนวทางการส่งเสริมการดำเนินงานดังนี้ สํารวจและศึกษาข้อมูลการจัดการศึกษา รวมทั้งความต้องการในการได้รับการสนับสนุนด้านวิชาการของบุคคล ครอบครัว องค์กรหน่วยงานและสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษา

ไกรพจน์ บุญประเสริฐ (2550) ได้ทำการศึกษา บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา ในการกำหนดนโยบายส่งเสริมการดำเนินงานในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษากาญจนบุรี พบว่า บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการกำหนดนโยบายส่งเสริมการ ดำเนินงานในสถานศึกษา ในฐานะ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ส่วนรายด้านพบว่าอยู่ในระดับ มากทุกด้านเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยคือ การบริหารงานบุคคล การบริหารงบประมาณ การบริหาร ทั่วไป และการบริหารวิชาการ ซึ่งจะเห็นได้ว่าผู้บริหารให้ความสนใจในเรื่องของบุคคล และ การเงิน ส่วนวิชาการนั้นถูกให้ความสำคัญมาเป็นอันดับสุดท้ายซึ่งนำมาสู่ผลกระทบต่อคุณภาพ ผู้เรียน

และบุญเต็ม เจริญ (2551) ได้ทำการศึกษา ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติ กรรมการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานกับผลการประเมินคุณภาพ ภายนอกสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และเขต 2 พบว่า พฤติกรรมการบริหารงานตามนโยบายวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานส่วนใหญ่มี ความสัมพันธ์กับผลการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา พระนครศรีอยุธยา เขต 1 และ เขต 2 ในด้านคุณภาพผู้เรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ดังนั้นปัจจัยด้านนโยบายส่งเสริมคุณภาพเรียนหมายถึง ผู้บริหารและผู้เกี่ยวข้อง ควรส่งเสริมการจัดกิจกรรมการเรียนรู้นอกห้องเรียน ตลอดจนกิจกรรมทัศนศึกษาตามแหล่งเรียนรู้ ที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน มีเป้าหมายที่ชัดเจน ในการพัฒนาและกระตุ้นการเรียนรู้ของ นักเรียน ส่งเสริมสนับสนุนด้านทรัพยากรการเรียนการสอน และจัดสิ่งอำนวยความสะดวกในการ จัดการเรียนรู้ส่งเสริมการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ข่าวสารความรู้ทางวิชาการ ส่งเสริมการเรียนรู้ ท้องถิ่น โดยนำภูมิปัญญาของท้องถิ่น เครือข่ายผู้ปกครอง ชุมชน เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำ หลักสูตรสถานศึกษา ส่งเสริมการนิเทศการจัดการเรียนรู้อย่างสม่ำเสมอ ส่งเสริมให้นักเรียนเข้ามามี ส่วนร่วม ในการเสนอแนวคิดเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนส่งเสริม การเรียนรู้ร่วมกันของบุคลากร เพื่อให้มีลักษณะเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้สร้างเครือข่ายความ ร่วมมือในการพัฒนางานวิชาการกับสถาบันการศึกษาอื่นๆ ทั้งในประเทศ และต่างประเทศ

2.1.4 ปัจจัยด้านสนับสนุนสื่อ และแหล่งเรียนรู้

ทิสนา แคมมณี (2550, น.10) ได้กล่าวถึงความสำคัญของสื่อการสอนที่ ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนไว้ว่า สื่อการเรียนการสอนและแหล่งเรียนรู้คือ สื่อกลางที่จะช่วยให้ผู้เรียน เกิดการเรียนรู้ในสิ่งที่ไม่รู้หรืออยากจะทำให้เกิดความคิด ความอ่านและเกิดความเจริญอก งามทางสติปัญญาซึ่งองค์ประกอบที่สำคัญที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้จากแนวคิดนักการศึกษา กาย์ (Gagne) ประกอบด้วย

ผู้เรียน (Learner) มีระบบสัมผัสและระบบประสาทในการรับรู้

สิ่งเร้า (Stimulus) คือสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เป็นสิ่งเร้าให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้

การตอบสนอง (Response) คือพฤติกรรมที่เกิดขึ้นจากการเรียนรู้

พระราชบัญญัติการจัดการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 มีแนวคิดเกี่ยวกับการศึกษามุ่งเน้นที่การพัฒนา ศักยภาพของผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการสร้างความรู้และพัฒนากระบวนการคิด ดังนั้น แนวคิดเกี่ยวกับ”การสอนหรือการถ่ายทอด”จึงเปลี่ยนมาเป็น “การเรียนรู้” ที่เน้นให้ผู้เรียนเป็นผู้สร้างความรู้ขึ้นมาด้วยตนเองโดยอาศัยแหล่งการเรียนรู้ต่างๆ ด้วยเหตุนี้ “สื่อการเรียนรู้” เป็น เครื่องมือของการเรียนรู้ ที่ทำให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองเป็นสิ่งสำคัญเนื่องจากในยุค ปัจจุบันข้อมูล ข่าวสาร ความรู้ การใช้เทคโนโลยีและการสื่อสาร ซึ่งสื่อการเรียนรู้ หมายถึง ทุกสิ่งทุกอย่างรอบตัวผู้เรียนที่ช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ เช่น คน สัตว์ สิ่งของ ธรรมชาติ รวมถึง เหตุการณ์ หรือ แนวความคิด โดยมุ่งเน้นส่งเสริมการค้นคว้า หรือ การแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ช่วยให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการเรียนรู้ของผู้เรียน จะทำหน้าที่ในการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพดังนี้

1. ถ่ายทอดความรู้ ความเข้าใจ ความรู้สึก เพิ่มพูนทักษะและประสบการณ์
2. สร้างสถานการณ์การเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน
3. กระตุ้นให้เกิดศักยภาพทางความคิด ได้แก่ คิดวิเคราะห์ คิดสร้างสรรค์ คิดอย่างมี วิจารณญาณ เป็นต้น

4. กระตุ้นให้เป็นผู้แสวงหาความรู้และมีทักษะในการสร้างความรู้ด้วยตนเอง

อิสรา ก้านแก้ว (2550, น. 21-29) ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับสื่อและแหล่งเรียนรู้ที่จะ ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนไว้ว่า หมายถึง เครื่องมือที่ออกแบบโดยบูรณาการกับวิธีการจัดการเรียนรู้ที่ กระตุ้นให้เกิดการพัฒนาศักยภาพทางปัญญา (Cognitive tools) ตลอดจนกระตุ้นให้เป็นผู้แสวงหา ความรู้และมีทักษะในการสร้างความรู้ด้วยตนเอง เพื่อมุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนมีโอกาสเรียนรู้ด้วย ตนเอง ส่งเสริมการสร้างความรู้ ความเข้าใจ ความรู้สึก เพิ่มพูนทักษะและประสบการณ์โดย เครื่องมือเหล่านั้นอาจเป็นทุกสิ่งทุกอย่างรอบตัวผู้เรียนที่ช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ เช่น วัสดุ อุปกรณ์ เทคโนโลยีสารสนเทศ วิธีการ ตลอดจน คน สัตว์ สิ่งของ ธรรมชาติ ภูมิปัญญา รวมถึง เหตุการณ์ หรือ แนวความคิด เป็นต้น

คุณลักษณะของสื่อการเรียนรู้

1. ช่วยส่งเสริมการสร้างความรู้ของผู้เรียน
2. ช่วยส่งเสริมการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง

3. มุ่งเน้นการพัฒนาการคิดของผู้เรียน
4. เป็นสื่อที่หลากหลาย ได้แก่ วัสดุอุปกรณ์ วิธีการ ตลอดจน สิ่งที่มีตามธรรมชาติ
5. เป็นสื่อที่อยู่ตามแหล่งความรู้ในระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ
6. ช่วยพัฒนาการร่วมทำงานเป็นทีม

ความสำคัญของการเรียนรู้

1. ช่วยให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจและสร้างความคิดรวบยอดในเรื่องที่เรียนได้ง่าย และรวดเร็วขึ้น

2. ช่วยให้ผู้เรียนมองเห็นสิ่งที่กำลังเรียนรู้ได้อย่างเป็นรูปธรรม
3. ช่วยให้ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยตนเอง
4. สร้างสภาพแวดล้อมและประสบการณ์การเรียนรู้ที่แปลกใหม่
5. ส่งเสริมการมีกิจกรรมร่วมกันระหว่างผู้เรียน
6. เกื้อหนุนผู้เรียนที่มีความสนใจและความสามารถในการเรียนรู้ที่แตกต่างกัน ให้

สามารถเรียนรู้ได้อย่างทัดเทียมกัน

7. ช่วยเชื่อมโยงสิ่งที่ใกล้ตัวผู้เรียนให้เข้ามาสู่การเรียนรู้ของผู้เรียน
8. ช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้วิธีการแสวงหาความรู้จากแหล่งข้อมูลต่างๆ ตลอดจน
9. ช่วยให้ผู้เรียนได้รับการเรียนรู้ในหลายมิติจากสื่อที่หลากหลาย
10. ช่วยกระตุ้นให้เกิดความรู้ ความเข้าใจในเชิงเนื้อหา กระบวนการ และความรู้

เชิงประจักษ์

11. ส่งเสริมให้เกิดทักษะ ได้แก่ ทักษะการคิด ทักษะการสื่อสาร
- ประเภทของสื่อและแหล่งเรียนรู้

1. สื่อสิ่งพิมพ์ เป็น สิ่งที่พิมพ์ขึ้น ไม่ว่าจะผ่านกระดาษหรือวัสดุใด ๆ ด้วยวิธีการต่างๆ อันเกิดเป็นชิ้นงานที่มีลักษณะเหมือน ต้นฉบับขึ้นหลายแสนในปริมาณมากเพื่อเป็นสิ่งที่ทำการติดต่อ หรือชักนำให้บุคคลอื่นได้เห็นหรือทราบ ข้อความต่าง ๆ ซึ่งมีหลายลักษณะเช่น เอกสาร หนังสือ ตารา หนังสือพิมพ์ นิตยสาร วารสาร จุลสาร ฯลฯ กระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วยสื่อสิ่งพิมพ์คือการอ่านและพยายามสร้างความเข้าใจจากสารสนเทศที่นำเสนอ

2. สื่อเทคโนโลยี เป็น สื่อที่นำศักยภาพของเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเข้ามาใช้ในการนำเสนอเนื้อหาบทเรียน เช่น แถบบันทึกภาพ วิดิทัศน์ เทปเสียง สไลด์ คอมพิวเตอร์ มัลติมีเดีย สื่อบนเครือข่าย อินเทอร์เน็ต การศึกษาผ่านดาวเทียม กระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วยสื่อสื่อเทคโนโลยีผู้เรียนสามารถมีปฏิสัมพันธ์ และสร้างการเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง สื่อจากพวก

มัลติมีเดียยังสามารถนำเสนอภาพเคลื่อนไหว ภาพจริง ที่แสดงการเปลี่ยนแปลง ตลอดจนเสียงประกอบที่ช่วยให้ผู้เรียนเรียนรู้ได้ดียิ่งขึ้น

3. สื่อกิจกรรม เป็น สื่อในลักษณะที่เป็นกระบวนการ กิจกรรมที่จัดเพื่อฝึกกระบวนการคิดและการปฏิบัติ ตลอดจนทักษะต่างๆให้กับผู้เรียน เช่น การร่วมมือกันแก้ปัญหา การใช้ปัญหาเป็นฐาน โครงการ การสืบเสาะความรู้ การค้นพบความรู้ การแก้ปัญหา เกม การอภิปราย การทดลอง เป็นต้น

4. สื่อบุคคล คือ ตัวบุคคลที่ทำหน้าที่เป็นผู้ส่งสาร อยู่ในระบบการสื่อสารระหว่างบุคคล และการสื่อสารระดับกลุ่ม ภูมิปัญญาเป็นความรู้ความสามารถ วิธีการผลงานที่คนไทยได้ค้นคว้า รวบรวม และจัดเป็นความรู้ ถ่ายทอด ปรับปรุง จากคนรุ่นหนึ่งมาสู่คนอีกรุ่นหนึ่ง จนเกิดผลิตผลที่ดี งดงาม มีคุณค่า มีประโยชน์ สามารถนำมาแก้ปัญหาและพัฒนาวิถีชีวิตได้แต่ละหมู่บ้าน แต่ละชุมชนไทย ล้วนมีการทำมาหากินที่สอดคล้องกับภูมิประเทศ มีผู้นำที่มีความรู้ มีฝีมือทางช่าง สามารถคิดประดิษฐ์ ตัดสินใจแก้ปัญหาของชาวบ้านได้ ผู้นำเหล่านี้ เรียกว่า ปราชญ์ชาวบ้าน หรือผู้ทรงภูมิปัญญาไทย

5. ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเป็นสิ่งที่อยู่ใกล้ชิดตัวผู้เรียนตั้งแต่ตื่นเช้าจนกระทั่งช่วงชีวิตทั้งวัน จึงถือเป็นสื่อการเรียนรู้ที่สำคัญอย่างยิ่ง ตามแนวคิดการจัดการเรียนรู้ตาม พ.ร.บ. การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 เน้นการเรียนรู้ตามสภาพจริง อันเนื่องมาจากต้องการให้ผู้เรียนสามารถเชื่อมโยงองค์ความรู้ต่างๆที่เผชิญหรือพบเจอ มาใช้ในการแก้ปัญหาสำหรับตนเองและสังคมได้ ธรรมชาติจึงถือเป็นแหล่งเรียนรู้ขนาดใหญ่ที่ผู้เรียนจะต้องแสวงหาความจริง ข้อเท็จจริงและนำมาประมวลเป็นความรู้ของตนเอง

6. สื่อวัสดุอุปกรณ์หมายถึง วัสดุที่ประดิษฐ์ขึ้นใช้เพื่อประกอบการเรียนรู้ เช่น หุ่นจำลอง แผนภูมิ แผนที่ ตาราง สถิติ รวมถึงสื่อประเภทเครื่องมือและอุปกรณ์ที่จำเป็นต้องใช้ในการปฏิบัติงานต่างๆ เช่น อุปกรณ์ทดลองวิทยาศาสตร์ เครื่องมือช่าง เป็นต้น

สำนักพัฒนาเทคนิคศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ (2559, น. 22-25) ได้กล่าวถึงสื่อการเรียนการสอนที่มีอยู่ในสถานศึกษาที่จะส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนนั้น จะได้มาจาก 2 แหล่ง คือ มาจากแหล่งภายนอก ได้แก่การจัดซื้อหรือการบริจาค และอีกแหล่งมาจากการทำขึ้นเอง โดยผู้สอนหรือผู้เรียนภายในสถานศึกษา การจัดให้มีสื่อการเรียนการสอนนั้น อาจกล่าวได้ว่าขึ้นอยู่กับเงื่อนไขต่าง ๆ ในสถานศึกษา เช่น นโยบาย งบประมาณ วัสดุ เทคโนโลยี ความรู้ประสบการณ์ในการสร้าง ความรู้ประสบการณ์ตลอดจนทัศนคติ ของผู้สอนและเงื่อนไขเกี่ยวกับผู้เรียนเงื่อนไขต่างๆ พอจะสรุปในรายละเอียดได้ดังนี้

1. เงื่อนไขจากสถานศึกษา

- 1.1 สถานภาพของการศึกษา ได้แก่ ขนาดของสถานศึกษา งบประมาณ ความพร้อมและความสะดวกในเรื่องวัสดุ อุปกรณ์เครื่องมือและเครื่องจักรต่างๆ
- 1.2 การบริหารงาน ผู้บริหารได้เน้น หรือให้ความสำคัญในเรื่องสื่อการเรียนการสอน หรือไม่เพียงใด
- 1.3 ลักษณะการเรียนการสอน เช่น หลักสูตรการศึกษา แผนการสอน ระดับชั้น และสาขาการศึกษา
2. เงื่อนไขจากตัวผู้สอน
 - 2.1 พื้นฐานความรู้และประสบการณ์ของผู้สอนแต่ละคนจะแตกต่างกัน ประสบการณ์ในการสอน และความเชี่ยวชาญในเนื้อหาวิชา ทำให้เอื้ออำนวยต่อการสร้างและใช้สื่อการเรียนการสอนได้ดีกว่า
 - 2.2 ประสบการณ์ในการทำสื่อการเรียนการสอน ผู้ที่เคยทำการออกแบบสร้างสื่อการเรียนการสอน จะสามารถทำได้ด้วยตนเอง และเข้าใจปัญหาต่างๆ ระหว่างดำเนินงาน
 - 2.3 ทักษะคิดในการใช้ เช่น ความกล้า ความกระตือรือร้นที่จะใช้สื่อ ตลอดจนการเฝ้าหาความรู้ในด้านนี้อยู่เสมอ
3. เงื่อนไขจากกิจกรรมในบทเรียน
 - 3.1 การวางแผนบทเรียน จะเป็นตัวกำหนดคุณลักษณะและแผนการในการสร้างสื่อ
 - 3.2 วิธีการเรียนการสอน แต่ละช่วงของบทเรียนซึ่งผู้สอนได้กำหนดกิจกรรมจะเป็นตัวกำหนดลักษณะของสื่อการเรียนการสอน
 - 3.3 ความพร้อม ความสะดวกในชั้นเรียน เช่น ปลั๊กไฟ การทำให้ห้องมืดเพื่อฉายสไลด์ตำแหน่งที่จะวางจอความสะดวกในการขนย้ายเครื่อง OHP เป็นต้น
 - 3.4 ประสบการณ์และความกล้าในการมีส่วนร่วมที่จะใช้สื่อของผู้เรียน เป็นปัจจัยอย่างหนึ่งที่จะทำให้สื่อนั้นมีคุณค่า สำหรับการเรียนการสอน ผู้สอนต้องทำให้ผู้เรียนมีกิจกรรมร่วม

เสกสิฐ เล่ากิจเจริญ (2550, น. 7-8) มีความเห็นว่า การส่งเสริมคุณภาพผู้เรียนนั้นผู้บริหารควรคิด และสนับสนุนผู้เรียน ด้านวัสดุอุปกรณ์ (Material) ซึ่งหมายถึง การจัดสื่อการเรียนการสอน และนวัตกรรมที่มีคุณภาพและเพียงพอต่อการเรียนการสอน โดยมีระบบการจัดการและบำรุงรักษาที่มีประสิทธิภาพ พร้อมทั้งมีการบริการและส่งเสริมการใช้อย่างทั่วถึงและเป็นระบบการบริหารงานวัสดุอุปกรณ์ที่ดี จะนำไปสู่การบริหารจัดการเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์เพื่อการดำเนินงานและการจัดการเรียนการสอนที่มีคุณภาพทำให้การใช้วัสดุอุปกรณ์เป็นไปอย่างเหมาะสม

และเกิดคุณค่าตรงกับความต้องการของผู้บริหาร ครูและนักเรียน รวมไปถึงแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษาอื่นๆ เช่น ห้องสมุด สวนพฤกษศาสตร์ เป็นต้น กระทรวงศึกษาธิการจำเป็นต้องสนับสนุนส่งเสริมด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้เพื่อส่งเสริมคุณภาพผู้เรียนและประชาชนทั้งในสถานศึกษาและนอกสถานศึกษา ดังที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 หมวด 4 แนวการจัดการศึกษามาตรา 25 ความว่า รัฐจำเป็นต้องส่งเสริมและจัดตั้งแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตทุกรูปแบบได้แก่ ห้องสมุดประชาชน พิพิธภัณฑ์ หอศิลป์ สวนสัตว์ สวนสาธารณะ ให้เพียงพอ สถานศึกษาทุกแห่งซึ่งมีหน้าที่ดำเนินงานสนองนโยบายตามพระราชบัญญัติการศึกษาดังกล่าวต้อง ส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักรู้คุณค่าและใช้ประโยชน์จากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ และดำเนินการเพื่อให้เกิดแหล่งเรียนรู้ต่างในสถานศึกษาให้เพียงพอ และเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน

ศิวินิต อรรถวุฒิกุล และคณะ (2556) ได้ทำการศึกษา พฤติกรรมและปัจจัย ที่ส่งผลต่อความสำเร็จ ในการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ ด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของครูในภูมิภาคตะวันตกพบว่า การที่สถานศึกษาจัดให้มีแหล่งเรียนรู้ที่มีสภาพแวดล้อม และสื่อที่อำนวยความสะดวกการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการทั้งภายในและหรือภายนอกห้องเรียนอย่างหลากหลาย ส่งผลให้ครูและผู้เรียนเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ ใช้ศึกษาหาความรู้ ข้อมูล ข่าวสารสารสนเทศ และประสบการณ์เพิ่มเติม เสริมสร้างกระบวนการเรียนรู้ด้วยตนเองตามอัธยาศัยอย่างกว้างขวางและต่อเนื่อง นอกจากนี้ยังเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ในการเผยแพร่ผลงาน ความรู้ทางวิชาการของครูผู้สอนได้เป็นอย่างดี และเกิดประโยชน์อย่างมีประสิทธิภาพ

ทัศนีย์ สุขทวี และ กัญญารัชการย์ นิลวรรณ (2560) ได้ทำการศึกษา การบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ตามหลักการบริหาร 4M โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 จังหวัดนครพนม พบว่า การบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ตามหลักการบริหาร 4M โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 จังหวัดนครพนม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าการศึกษาในปัจจุบันไม่จำกัดเพียงแค่การเรียนรู้จากในห้องเรียนเท่านั้น แต่ผู้เรียนต้องมีการเรียนรู้จากนอกห้องเรียนและแหล่งเรียนรู้ที่มีอยู่ในท้องถิ่น ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาทั้งในด้านอารมณ์สังคม สติปัญญาและสามารถพัฒนาตนเองได้ต่อเนื่องตลอดชีวิตอย่างเต็มตามศักยภาพ

ดังนั้นปัจจัยด้านสนับสนุนสื่อ และแหล่งเรียนรู้หมายถึง สถานศึกษามีอุปกรณ์ในการเรียนรู้เพียงพอ มีสื่อการเรียนการสอน และเทคโนโลยีที่หลากหลาย อาคารสถานที่ มีแสงสว่างเพียงพอ เป็นระเบียบเรียบร้อย ถูกสุขลักษณะและมีความปลอดภัย มีเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ที่นักเรียนสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารด้านการศึกษาที่มีคุณภาพได้อย่างรวดเร็ว มีการใช้สื่อจากภูมิ

ปัญญาในท้องถิ่น มีสื่อและแหล่งเรียนรู้ที่อยู่ตามบริเวณต่างๆของโรงเรียน มีบริการห้องสมุดในสถานศึกษา ที่เพียงพอและสามารถเข้าถึงได้อย่างสะดวก มีแหล่งเรียนรู้ภายนอกโรงเรียนที่คอยให้บริการ เช่น ห้องสมุดชุมชน แหล่งฝึกอาชีพ ศูนย์ประวัติศาสตร์ชุมชน และมีการฝึกอบรมและพัฒนาให้นักเรียนในการเข้าถึงสื่อ และแหล่งเรียนรู้ต่างๆทั้งในและนอกสถานศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพ

2.1.5 ปัจจัยด้านสนับสนุนจากผู้ปกครอง

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่ 2) พ.ศ. และ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. 2553 ได้ระบุหน้าที่ของผู้ปกครองในการส่งเสริมให้บุตรหลานได้รับการศึกษาดังนี้ มาตรา 11 บิดา มารดา หรือผู้ปกครองมีหน้าที่จัดให้บุตรหรือบุคคลซึ่งอยู่ในความดูแลได้รับการศึกษาภาคบังคับตามมาตรา 17 คือให้มีการศึกษาภาคบังคับจำนวนเก้าปี โดยให้เด็กซึ่งมีอายุย่างเข้าปีที่เจ็ด เข้าเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจนอายุย่างเข้าปีที่สิบหก เว้นแต่สอบได้ชั้นปีที่เก้าของการศึกษาภาคบังคับหลักเกณฑ์และวิธีการนับอายุให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง ตลอดจนให้ได้รับการศึกษา นอกเหนือจากการศึกษาภาคบังคับ ตามความพร้อมของครอบครัว ซึ่งสามารถสรุปสาระสำคัญดังนี้

1. บิดามารดา หรือผู้ปกครองต้องจัดให้บุตรหรือบุคคลในความดูแล ได้รับการศึกษาภาคบังคับเก้าปี โดยให้เด็กซึ่งมีอายุย่างเข้าปีที่เจ็ด เข้าเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจนอายุย่างเข้าปีที่สิบหก

2. บิดามารดา หรือผู้ปกครองต้องจัดให้บุตรหรือบุคคลในความดูแล ได้รับการศึกษา นอกเหนือจากการศึกษาภาคบังคับ ตามความพร้อมของครอบครัว

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2554, น.44-46) ได้สรุปข้อคิดเห็นข้อเสนอแนะและแนวทางที่เกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปการเรียนรู้กับบทบาทของพ่อแม่ ผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้ไว้ดังนี้

1. ที่บ้าน พ่อแม่ ผู้ปกครอง นอกจากมีหน้าที่อบรมเลี้ยงดูลูกให้เจริญเติบโตตามวัยแล้ว ต้องมีหน้าที่รับผิดชอบในการเตรียมความพร้อมให้ลูกเข้าสู่สังคมภายนอกได้อย่างมั่นใจ การเตรียมตัวลูกให้พร้อมตั้งแต่อยู่ที่บ้าน เป็นการปูพื้นฐานการเรียนรู้อย่างมั่นคงให้แก่ลูกก่อนที่จะเข้าสู่ระบบโรงเรียนที่ครูจะเป็นผู้ส่งเสริมการเรียนรู้ให้พัฒนาในระดับสูงขึ้นไป ดังนั้นพ่อแม่ ผู้ปกครองควรตระหนักเสมอว่า ไม่ควรทิ้งภาระการเลี้ยงดูลูกทั้งหมดให้โรงเรียนเป็นผู้รับผิดชอบ แต่ฝ่ายเดียว พ่อ แม่ ผู้ปกครองต้องคำนึงถึงสิทธิของลูก นั่นก็คือ ประโยชน์ของลูกเป็นอันดับแรก ต้องพิจารณาไตร่ตรองถึงความถูกต้องว่า ผลที่เกิดขึ้นใดๆ ก็ตามเป็นประโยชน์แก่ลูกอย่างแท้จริง พ่อ แม่ ผู้ปกครอง ต้องรู้จักปรับวิธีการเลี้ยงดูให้เข้ากับพัฒนาการที่เปลี่ยนแปลงไป

ตามวัย ต้องเอาใจใส่ ดูแลพฤติกรรม ให้ความสนใจ เข้าใจความพร้อม เปิดโอกาสให้ลูกได้ค้นพบตัวเอง เรียนรู้สิ่งใหม่ๆ และสามารถคิดเป็น แก้ปัญหาได้ นอกจากนั้น พ่อแม่ ผู้ปกครองต้องปฏิรูปตนเองทั้งในแง่ทัศนคติและเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ลูกไม่ควรคาดหวังในตัวลูกมากเกินไป เพราะจะสร้างความกดดันให้ลูก ควรส่งเสริมให้ลูกได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพ

2. ที่โรงเรียน เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลอย่างสูงต่อการเรียนรู้ เพราะโรงเรียนเป็นสถานที่ที่พัฒนาความรู้ พัฒนาทักษะและส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ในทุกด้านของเด็ก ให้มีความต่อเนื่องเชื่อมโยงจากครอบครัวขึ้นมาอีกระดับหนึ่ง ดังนั้น พ่อ แม่ ผู้ปกครอง ครู และผู้บริหารจะต้องมีบทบาทหน้าที่ที่ร่วมกันส่งเสริมพัฒนาการเรียนรู้ กล่าวคือ พ่อแม่ และผู้ปกครองต้องมีความเข้าใจนโยบาย กฎระเบียบ การเรียนการสอนของโรงเรียนและการประเมินผลความสำเร็จต่างๆ ของลูก ควรพบครูผู้สอนอย่างสม่ำเสมอ เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างลูกอยู่ที่บ้านและโรงเรียน ความเอาใจใส่ของพ่อแม่จะส่งผลต่อการเรียนรู้ของลูก รวมทั้งการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างเครือข่ายพ่อแม่ ผู้ปกครองในโรงเรียนเพื่อช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ช่วยดูแลความประพฤติและการเรียน รวมทั้งการป้องกันและแก้ปัญหาต่างๆ บทบาทของพ่อ แม่ ผู้ปกครองในการมีส่วนร่วมปฏิรูปการเรียนรู้ในโรงเรียนของลูกนั้น ได้แก่ การเข้าร่วมเป็นเครือข่ายพ่อแม่ ผู้ปกครอง ทั้งในระดับห้องเรียน ระดับชั้นเรียน และระดับโรงเรียน เข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริม สนับสนุนการเรียนการสอน เป็นครูช่วยสอน ฝึกทักษะวิชาชีพต่างๆ และการเข้าร่วมเป็นคณะกรรมการสถานศึกษา นอกจากนี้ การจัดการศึกษาตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้กำหนดให้ พ่อแม่ ผู้ปกครองมีบทบาทและมีส่วนร่วมในการประเมินผลผู้เรียนและโรงเรียน โดยให้ข้อคิดเห็นให้ข้อมูลเกี่ยวกับผู้เรียน และให้ข้อมูลเกี่ยวกับการเรียน การสอนของโรงเรียน รวมทั้งคอยติดตามผลการประเมินและมีส่วนร่วมในการนำผลการประเมิน ไปพัฒนาปรับปรุงผู้เรียนที่บ้าน

3. แหล่งเรียนรู้ พ่อแม่ ผู้ปกครอง สามารถเสริมสร้างการเรียนรู้ของลูกได้ตลอดเวลา ทุกสถานที่ สามารถเสริมสร้างบรรยากาศการเรียนรู้นอกห้องเรียนให้แก่ลูก โดยพาลูกเพื่อนๆ ของลูก และกลุ่มพ่อแม่ของเพื่อนลูกไป ทัศนศึกษาตามแหล่งการเรียนรู้ในจังหวัดต่างๆ เพื่อให้เกิด การเรียนรู้ร่วมกันจากสภาพแวดล้อมที่ได้พบเห็นทำให้ทุกคนได้รับบรรยากาศที่มีความรู้ ความสุข และความสนุกสนาน ทำให้สายสัมพันธ์ พ่อ แม่ ลูก มีความแน่นแฟ้นยิ่งขึ้น

พระนาคร มีภูคำ (2554) ได้เสนอบทบาทของผู้ปกครองในการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา เพื่อส่งเสริมคุณภาพผู้เรียนไว้ 5 ด้านดังนี้

1. ด้านการจัดหลักสูตร หมายถึง การร่วมคัดเลือกและร่วมเป็นคณะกรรมการบริหารหลักสูตรของโรงเรียน การเข้าร่วมประชุมฟังคำชี้แจง การให้คำปรึกษาแนะ

แนว การร่วมให้ข้อมูลและปัญหาในการจัดหลักสูตร การกำหนดวัตถุประสงค์ เนื้อหา แนวการวัด และประเมินผลการทำงานกับติดตามการใช้หลักสูตร และการพัฒนาหลักสูตร

2. การจัดการเรียนการสอน หมายถึง การที่ ผู้ปกครองได้มีส่วนร่วมในการ จัดประสบการณ์กิจกรรมการเรียนการสอน การจัดหาสื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอน การจัด สภาพแวดล้อมและบรรยากาศที่ดีเป็นวิทยากรพิเศษ เป็นผู้ช่วยครูในชั้น เป็นอาสาสมัครกิจกรรม ติดตามการสอนของครู ผลการเรียนและพัฒนาการของนักเรียน การวัดและประเมินผล การเข้าร่วม ประชุมรับทราบผลการเรียน การพัฒนาการเรียนการสอน

3. ความสัมพันธ์ระหว่างบ้านกับโรงเรียน หมายถึง การที่ผู้ปกครองเอาใจ ใส่ดูแลนักเรียนให้ปฏิบัติตามกฎระเบียบของโรงเรียนให้คำปรึกษาแนะนำ ในการปฏิบัติตนของ นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมและช่วยเหลือในการจัดกิจกรรมของโรงเรียน เชื่อมชมการเรียนการสอน การทำกิจกรรมของบุตรหลาน ให้ครูไปเยี่ยมบ้าน ติดตามแจ้งข้อมูลข่าวสารกับโรงเรียน เผยแพร่ ผลงานและข่าวสารสู่ชุมชน ตอบแบบสอบถามของโรงเรียน ประเมินหรือตลอดจนเสนอความ คิดเห็นและจัดหาทรัพยากรให้กับโรงเรียน แลกเปลี่ยนความคิดเห็นในการพัฒนานักเรียนระหว่าง ครูกับผู้ปกครอง

4. การช่วยเหลือการเรียนที่บ้าน หมายถึง การที่ผู้ปกครองจัดสภาพ บรรยากาศสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ดูแลแนะนำการทำที่บ้าน ให้นักเรียนทำกิจกรรม ร่วมกับผู้ปกครอง ส่งเสริมให้นักเรียนแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง วางแผนการทำงานที่ บ้านร่วมกับ นักเรียน ซึ่งชมผลงานของนักเรียนที่บ้าน ส่งเสริมและกระตุ้นพัฒนาการด้านสติปัญญาด้วยคำ ถาม และจัดหาสื่อต่างๆ ให้นักเรียนได้รับประสบการณ์ตรงโดยการ พานักเรียนไปสถานที่ ที่น่าสนใจ ให้ทำกิจกรรมที่นักเรียนสนใจ และการช่วยให้นักเรียนพัฒนาตนเองหลังรับทราบผลการเรียน

5. การร่วมตัดสินใจในนโยบายบริหารโรงเรียน หมายถึงการให้ผู้ปกครอง เป็นกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเป็น กรรมการที่ปรึกษาของห้องเรียน กำหนดนโยบายและ แผนงานของโรงเรียน ร่วมประชุมวิเคราะห์สภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียน กำหนดเป้าหมาย ของการจัดการศึกษา ร่วมประเมินผลการจัดการศึกษา และพัฒนาการบริหารงานโรงเรียน

วิลาวัณย์ เสมรสุต (2554, น.47-48) ได้สรุปบทบาทของผู้ปกครองในการ ส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนไว้ 6 ด้านดังนี้

1. การเอาใจใส่ติดตามผลการเรียน ผู้ปกครองควรติดตามการเรียนของ นักเรียนอยู่อย่างสม่ำเสมอ หมั่นตรวจดูการบ้านก่อนลงนามรับทราบในสมุดจดการบ้าน สอบถาม ถึงผลการสอบทุกครั้งที่มีการสอบ สนทนาและสอบถามนักเรียนเกี่ยวกับการเรียนในแต่ละวัน ถ้า เด็กไม่เข้าใจหรือมีข้อสงสัย ผู้ปกครองควรอธิบายให้ฟังหรือมีจดหมายถึงอาจารย์ขอให้เด็กไปพบ

หรือผู้ปกครองควรพบอาจารย์ด้วยตนเองกรณีผู้ปกครองที่มีเวลาหรือยินดีที่จะช่วยเด็กแต่ยังไม่เข้าใจวิธีการขั้นตอนและแนวคิดต่างๆ ผู้ปกครองควรพบอาจารย์ผู้สอน ติดตามดูความสามารถของเด็กในการเรียน ตักเตือนและกำชับเด็กให้ทำการบ้านและให้ทำด้วยตนเองไม่ควรสอนตลอดเวลา แต่ต้องคอยชี้แนะเมื่อเด็กทำไม่ได้จริงๆ ตรวจสอบรายละเอียดขั้นตอนของการทำการบ้านและคอยดูแลเอาใจใส่ ช่วยทบทวนบทเรียนที่เรียนมาแล้ว

2. การให้ความรู้เพิ่มเติม ผู้ปกครองควรช่วยและอธิบายเรื่องต่างๆ เมื่อเด็กไม่เข้าใจ ช่วยสอนให้ตามความสามารถของผู้ปกครอง อีกทั้งช่วยเสริมความรู้ในเรื่องเด็กกำลังเรียน ให้ชมการแข่งขันการตอบปัญหาทางวิชาการ พาไปชมนิทรรศการต่างๆ ที่เหมาะสมและเกี่ยวข้องกับเนื้อหาที่นักเรียนกำลังเรียนอยู่เพื่อนักเรียนจะได้นำไปใช้ประโยชน์ต่อการเรียนรู้ใน ชั้นเรียนต่อไปการให้ความรู้เพิ่มเติมพ่อแม่ ผู้ปกครอง อาจใช้วิธีการได้หลายรูปแบบคือ สอนและอธิบายเมื่อเด็กไม่เข้าใจหรือทำโจทย์ไม่ได้โดยอธิบายให้เด็กเข้าใจมากกว่าบอกคำตอบหรือให้ เด็กลอก ตั้งโจทย์ให้เด็กฝึกทำหรือฝึกคิดในใจ เมื่อมีเวลาว่างช่วยสอนให้ตามความสามารถของผู้ปกครองและสอนให้ในแนวทางเดียวกับอาจารย์ที่สอนด้วย

3. การปรับปรุงแก้ไขและซ่อมเสริม การปรับปรุงแก้ไขและซ่อมเสริม พ่อแม่ ผู้ปกครองอาจปฏิบัติในวิธีการดังต่อไปนี้ พ่อแม่ผู้ปกครองควรติดต่อและพบอาจารย์ที่สอนนักเรียนในรายวิชาต่างๆ เป็นครั้งคราวเพื่อทราบถึงแนวการสอนในแต่ละเรื่องได้นำมาสอนในแนวทางเดียวกันเพื่อทราบปัญหาและหาทางแก้ไข ถ้าเด็กไม่เข้าใจในการเรียน พ่อ แม่ ผู้ปกครองควรจัดหาอุปกรณ์ง่ายๆ หรือของจริงอธิบายเสริมให้เด็กฟังตลอดจน พ่อ แม่ ผู้ปกครองควรจัดหาอาจารย์สอนพิเศษให้ในกรณีที่ผู้ปกครองไม่มีเวลาสอนหรือไม่มีความสามารถที่จะสอน

4. การให้การสนับสนุนและเสริมกำลังใจแก่เด็ก พ่อ แม่ ผู้ปกครองควรให้การสนับสนุนและเสริมกำลังใจเด็ก เช่น ให้คำชมเชยหรือให้รางวัลเมื่อนักเรียนมีผลการเรียนที่ดีเป็นที่พอใจของพ่อแม่ ผู้ปกครอง ควรให้คำชมเชยเมื่อสอบได้คะแนนดีแสดงความยินดีและภูมิใจให้เด็กเห็น แสดงความพอใจและชื่นชมเด็กต่อหน้าญาติหรือผู้อื่น ให้กำลังใจเพื่อให้เด็กเกิด ความมานะพยายามขยันหมั่นเพียรในการเรียนวิชาต่างๆ พยายามทำให้เด็กเกิดความรู้สึกสนุกกับการเรียน และพ่อแม่ ผู้ปกครองควรให้คำชี้แนะถึงความสำคัญของการเรียนในวิชาต่างๆ ด้วยฝึกให้เด็กเป็นผู้ที่รู้จักสังเกตว่าในชีวิตประจำวันเราสามารถนำเอาวิชาใดมาใช้ให้เกิดประโยชน์ได้บ้าง

5. การจัดหาอุปกรณ์การเรียนผู้ปกครองควรจัดหาอุปกรณ์การเรียนให้เด็กอย่างครบถ้วน เช่น จัดหาสมุด ดินสอ ปากกา หนังสือให้เด็กอย่างครบถ้วน ฝึกให้เด็กรู้จัก การจัดเก็บรักษาของเพื่อใช้ประโยชน์ให้คุ้มค่า จัดหาอุปกรณ์พิเศษให้เด็กเล่นเพื่อฝึกให้เด็กมีความรวดเร็วทางสมอง เช่น เกมต่างๆ จัดหาซื้อของเล่นที่ส่งเสริมในการคิด วิเคราะห์ และอุปกรณ์ที่

จำเป็นในการเรียนวิชาต่างๆ เช่น สายวัด เครื่องคอมพิวเตอร์ แนะนำให้เด็กรู้จักอุปกรณ์ที่มีอยู่ที่บ้านเพื่อช่วยในการเรียน เช่น กระดุม หลอด เปลือกหอย ไม้ไอศกรีม เพื่อให้เด็กนำมาฝึกทักษะและคิดประดิษฐ์ตามจินตนาการของเด็ก อีกทั้งจัดหาวัสดุหรืออุปกรณ์ที่ดึงดูดความสนใจของเด็ก ซึ่งจะ ทำให้เด็กสนใจและเกิดความเข้าใจมากขึ้น เช่น รูปทรงเลขาคณิต รูปภาพ แผนที่ เป็นต้น

เดฟ และ วูล์ฟ (Dave and Wolf, 1964 : อ้างถึงในศิรินทร์ ดันปะเสริฐ 2553, น. 35) ได้วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างผลการเรียนของเด็กกับลักษณะของผู้ปกครองพบว่า พฤติกรรม 6 ประการของพ่อแม่ มีความสัมพันธ์กับ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของเด็ก คือ

1. ลักษณะของภาษา คือ คุณภาพมาตรฐานของภาษาที่พ่อแม่พูด รวมทั้งระดับมาตรฐานที่พ่อแม่คาดหวังให้เด็กพูด
2. บรรยากาศทางวิชาการ คือ ความเอาใจใส่ใคร่รู้ในวิทยาการต่างๆ และ จัดหากิจกรรมเพื่อส่งเสริมพัฒนาการของเด็ก
3. การช่วยเหลือทางด้านวิชาการ คือ การให้คำแนะนำ แก้ปัญหาเกี่ยวกับการเรียนรู้เชิงวิชาการแก่เด็ก
4. แรงกระตุ้นเพื่อความสำเร็จ คือ ความมุ่งหวัง แรงปรารถนาของพ่อแม่ และการให้กำลังใจเพื่อให้ลูกประสบความสำเร็จในการเรียนรู้
5. กิจกรรมภายในบ้าน คือ การจัดกิจกรรมต่างๆ ขึ้นในบ้าน เพื่อให้เกิดการสำรวจและเรียนรู้กิจกรรมต่างๆ ในโลกกว้าง
6. ลักษณะนิสัยในการทำงาน คือ ลักษณะการจัดการภายในบ้านที่จะช่วยให้เด็กรู้จักใช้เวลาศึกษาได้อย่างเพียงพอ

วิลาวณิช์ เสมรสุต (2554) ที่ได้ทำการศึกษาถึง บทบาทของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน ในอำเภอตะกั่วป่า จังหวัดพังงา พบว่า

1. บทบาทของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน ในภาพรวมพบว่า ระดับการส่งเสริมการเรียนรู้ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านเรียงตามลำดับจากมากไปน้อยพบว่า บทบาทของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนด้านการสนับสนุนและเสริมกำลังใจ ด้านการส่งเสริมการเรียนรู้ อยู่ในระดับมากเป็นอันดับแรก รองลงมา คือ ด้านการเอาใจใส่ติดตาม ผลการเรียน และอันดับสุดท้ายระดับการส่งเสริมการเรียนรู้ในระดับปานกลาง คือ ด้านการให้ความรู้เพิ่มเติม

2. ทดสอบสมมติฐานการเปรียบเทียบบทบาทของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน จำแนกตามสถานภาพของผู้ปกครองประกอบด้วย เพศ อายุ อาชีพ ระดับการศึกษาและรายได้ของครอบครัวต่อเดือน พบว่า ผู้ปกครองนักเรียนที่มีเพศ อายุ อาชีพ ระดับ

การศึกษา และรายได้ของครอบครัวต่อเดือนต่างกันมีบทบาทในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน ในภาพรวมทุกด้านไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ผู้ปกครองที่มีเพศต่างกัน มีบทบาทในการส่งเสริมการเรียนรู้ ด้านการจัดสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมการเรียนรู้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านอื่นๆ ไม่แตกต่างกัน และผู้ปกครองที่มีรายได้ของครอบครัวต่อเดือนต่างกันมีบทบาทในการส่งเสริมการเรียนรู้ในด้านการเอาใจใส่ติดตาม ผลการเรียนรู้และด้านการหาอุปกรณ์การเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่นๆ ไม่แตกต่างกัน

ศิริรินทร์ ต้นประเสริฐ (2554) ที่ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตบ่อกใหญ่ กรุงเทพมหานคร พบว่า

1. สภาพการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ผู้ปกครอง มีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน มีค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยดังนี้ 1) การจัดหาสนับสนุนอุปกรณ์การเรียน 2) การจัดสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ 3) การสนับสนุนและให้กำลังใจ 4) การอบรมเลี้ยงดูบุตรและการเอาใจใส่ติดตามผลการเรียน 5) การให้ความรู้และประสบการณ์เพิ่มเติม และ 6) การปรับปรุงซ่อมเสริมการเรียนรู้

2. การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน จำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน พบว่าโดยภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 โดยผู้ปกครองของนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงมีส่วนร่วมมากกว่า ผู้ปกครองของนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ

3. ปัญหาในการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน 3 ลำดับแรก คือ 1) การปรับปรุงซ่อมเสริมการเรียนรู้ 2) การให้ความรู้และประสบการณ์เพิ่มเติม และ 3) การอบรมเลี้ยงดูบุตรและการเอาใจใส่ติดตามผลการเรียน

ดังนั้นปัจจัยด้านผู้ปกครองหมายถึง ผู้ปกครองให้ความร่วมมือโดยการเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษากับสถานศึกษาของนักเรียน เป็นตัวอย่างในการแสวงหาความรู้ให้กับนักเรียน คอยช่วยเหลือการเรียนนักเรียนที่บ้าน ให้ความรู้เพิ่มเติม จัดหาอุปกรณ์การเรียนที่จำเป็นและส่งเสริมกิจกรรมการเรียนรู้ให้แก่ นักเรียน จัดสภาพแวดล้อมที่บ้านให้เป็นแหล่งเรียนรู้พานักเรียนออกไปทัศนศึกษาตามแหล่งเรียนรู้ต่างๆ ตามความสนใจของนักเรียน คอยให้กำลังใจนักเรียน สร้างแรงกระตุ้น ให้เกิดความเชื่อมั่นและเห็นคุณค่าในตนเอง เป็นตัวอย่างที่ดีในเรื่องของความขยัน อดทน มุ่งมั่น ทุ่มเทในสิ่งที่กำหนดเป้าหมายไว้ให้ประสบผลสำเร็จให้กับผู้เรียน

3. คุณภาพผู้เรียน

3.1 ความหมายของคุณภาพผู้เรียน

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 ได้กล่าวถึงคุณภาพผู้เรียนที่สังคมต้องการ ในมาตราที่ 6 ว่า“การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ(หมายถึง สุขกาย สุขใจ) สติปัญญา ความรู้ (หมายถึงเป็นคนเก่ง) และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข (หมายถึง เป็นคนดีของคนรอบข้างและสังคม)” และในมาตรา 7 ที่ว่า “ในกระบวนการเรียนรู้ต้องมุ่งปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเมือง การปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข รู้จักรักษาและส่งเสริม สิทธิหน้าที่ เสรีภาพ ความเคารพกฎหมายความเสมอภาค และศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ มีความภาคภูมิใจในความเป็นไทย รู้จักรักษาผลประโยชน์ส่วนรวมและของประเทศชาติ รวมทั้ง ส่งเสริมศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรมของชาติการกีฬา ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย และความรู้อันเป็นสากล ตลอดจนอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีความสามารถในการประกอบอาชีพ รู้จักพึ่งตนเองมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ใฝ่รู้ และเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง”

กระทรวงศึกษาธิการในยุคของการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (2552-2561) ได้กำหนดวิสัยทัศน์เกี่ยวกับคนไทยยุคใหม่เพื่อให้ก้าวทันกระแสการเปลี่ยนแปลงในยุคที่ความรู้และเทคโนโลยีเจริญขึ้นอย่างรวดเร็ว ซึ่งได้ประกาศว่าคนไทยยุคใหม่ต้องได้เรียนรู้ตลอดชีวิต มีสติรู้ทัน มีปัญญารู้คิดมีสมรรถนะและมีคุณธรรม รับผิดชอบต่อครอบครัว ประเทศชาติ และเป็นพลเมืองดีของโลก ซึ่งมีความสอดคล้องกับ สุริรัตน ขำสาม (2550) ที่ได้กล่าวถึง คุณภาพผู้เรียนว่า หมายถึง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน ซึ่งเป็นลักษณะที่สังคมต้องการ คือ ทำให้นักเรียนเป็นคนดี มีความรู้ อยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุขตามมาตรฐานทางการศึกษามีความสอดคล้องกับแนวนโยบายการจัดการศึกษาของภาครัฐและตรงกับความต้องการของสังคมในปัจจุบันและอนาคตหลักสูตร

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา(องค์การมหาชน) (2550, น.22) ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับคุณภาพการศึกษาว่า คือ คุณภาพของผู้เรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงและมีคุณภาพดี คุณภาพผู้เรียนดังกล่าวขึ้นอยู่กับความเอาใจใส่ของพ่อแม่ ผู้ปกครองและชุมชนระบบบริหารที่ได้มาตรฐานและระบบการเรียนการสอนที่มีคุณภาพ อีกทั้งเชื่อว่า ความเอาใจใส่ของพ่อแม่ผู้ปกครองและชุมชนน่าจะส่งผลโดยอ้อม ต่อระบบการบริหารและระบบการเรียนการสอนที่ได้มาตรฐาน และส่งผลโดยตรงต่อการได้มาซึ่งคณะกรรมการสถานศึกษา

ที่เชี่ยวชาญคณะกรรมการสถานศึกษาที่เชี่ยวชาญน่าจะส่งผลโดยตรงต่อการมีผู้บริหารและครูมืออาชีพ และน่าจะส่งผลโดยอ้อมต่อมาตรฐานของระบบบริหารและการจัดการเรียนการสอน อีกทั้งเชื่อว่าผู้บริหารและครูมืออาชีพจะนำไปสู่ระบบบริหารและระบบการเรียนการสอนที่มีคุณภาพ และได้มาตรฐาน อันจะนำไปสู่การพัฒนาผู้เรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงและมีคุณภาพดี เป็นคนดีมีความสามารถ และมีความสุข

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ที่กำหนดจุดหมายของหลักสูตร โดยมุ่งพัฒนาคุณภาพผู้เรียนเป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข มีศักยภาพในการศึกษาต่อและการประกอบอาชีพดังนี้ 1) มีคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ เห็นคุณค่าในตนเอง มีวินัย และปฏิบัติตนตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ ยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 2) มีความรู้อันเป็นสากล และมีความสามารถในการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา การใช้เทคโนโลยี และมีทักษะชีวิต 3) มีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี มีสุขนิสัย และรักการออกกำลังกาย 4) มีความรักชาติ มีจิตสำนึกในการเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ยึดมั่นในวิถีชีวิตและการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข 5) มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรม และภูมิปัญญาไทย การอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม มีจิตสาธารณะที่มุ่งทำประโยชน์และสร้างสิ่งที่ดีงามในสังคมและอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข

กิตติเชษฐ์ อักษร (2554, น.70-71) ได้กล่าวถึง คุณภาพผู้เรียนว่า คือ หัวใจของการขับเคลื่อนการปฏิรูปการศึกษาโดยผู้เรียนเป็นคนดี คนเก่ง มีความสุข และภาพเด็กไทยในอนาคตจะมีคุณภาพคือ เป็นผู้ที่มีความสามารถคิดเป็น ทาเป็น แก้ปัญหาเป็น ก้าวไกลสู่สากล และมีความเป็นพลเมืองที่สมบูรณ์ การพัฒนาผู้เรียนนั้นต้องอาศัยการดำเนินการพัฒนากระบวนการต่างๆ ในเรื่องของหลักสูตร การจัดการเรียนรู้ และการวัดผลประเมินผล ซึ่งการพัฒนาผู้เรียนนั้น ต้องสอดคล้องกับการพัฒนาผู้เรียนในแต่ละช่วงวัย สิ่งสำคัญที่สุดต้องขับเคลื่อนการเรียนรู้ให้สอดคล้องต่อเนื่องกันทั้งในระดับ ปฐมวัย การศึกษาขั้นพื้นฐาน อาชีวศึกษา และอุดมศึกษา

กล่าวโดยสรุป คุณภาพผู้เรียน ในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงยังคงยึดการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ตามที่ระบุไว้ในหลักสูตร ซึ่งสามารถจัดออกเป็น 3 ด้านคือ

1. ด้านความดี คือ เป็นผู้ที่มีคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์
2. ด้านความเก่ง คือ มีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง มีความสามารถในการคิดอย่างเป็นระบบ คิดสร้างสรรค์ ตัดสินใจแก้ปัญหาได้อย่างมีสติสมเหตุผล มีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร มีทักษะในการทำงาน
3. ด้านความสุข คือ มีสุขภาพที่ดีและมีสุนทรียภาพ รักการทำงาน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต

3.2 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติกับคุณภาพผู้เรียน

ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 กำหนดให้การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข โดยการจัดระบบ โครงสร้าง และกระบวนการจัดการศึกษายึดหลักมีเอกภาพด้านนโยบาย และมีความหลากหลายในการปฏิบัติ มีการกระจายอำนาจที่มีประสิทธิภาพ และมีการทดสอบที่ได้มาตรฐานไปสู่ระดับชาติ สถานศึกษาและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีการกำหนดมาตรฐานการศึกษา และจัดระบบประกันคุณภาพการศึกษาทุกระดับและทุกประเภทการศึกษา ดังนั้นจึงจำเป็นที่รัฐต้องตรวจสอบประเมินผลว่าการจัดการศึกษาที่เป็นบริการสาธารณะแก่ประชาชนที่รัฐจะต้องจัดให้ทั่วถึงนั้น มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนดและมีคุณภาพเท่าเทียมกันมากน้อยเพียงใด จึงได้จัดตั้งสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) ขึ้นสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ(องค์การมหาชน) เรียกโดยย่อว่า "สทศ" ใช้ชื่อเป็นภาษาอังกฤษว่า "National Institute of Educational Testing Service (Public Organization)" เรียกโดยย่อว่า "NIETS" จัดตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 3 กันยายน 2548 ตามพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) พ.ศ.2548 ภายใต้การกำกับดูแลของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) จัดตั้งขึ้นเป็นองค์การมหาชนเพื่อให้งานมีประสิทธิภาพสามารถใช้ประโยชน์ทรัพยากรและบุคลากรได้สูงสุด มีความเป็นอิสระไม่ขึ้นอยู่กับการบริหารของหน่วยงานที่มีหน้าที่ความรับผิดชอบการจัดการศึกษาจึงมีความเป็นกลาง เป็นสถาบันที่มีการกำหนดหลักการ นโยบาย มาตรการและเป้าหมาย โครงสร้างการบริหาร และการดำเนินกิจการความสัมพันธ์กับรัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง บุคลากร การเงิน การตรวจสอบ และการประเมินผลที่เป็นระบบและมีประสิทธิภาพ ให้บรรลุตามวัตถุประสงค์การจัดตั้งสถาบันเพื่อบริหารจัดการและดำเนินการเกี่ยวกับการศึกษา วิจัย และให้บริการ ทางด้านการประเมินผลทางการศึกษาและทดสอบทางการศึกษาอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งเป็นศูนย์กลางความร่วมมือด้านการทดสอบทางการศึกษาในระดับชาติและนานาชาติ

กล่าวโดยสรุป พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาตินั้น ได้มีการกำหนดมาตรฐานการศึกษา ซึ่งเป็นข้อกำหนดต่างๆเกี่ยวกับคุณภาพผู้เรียนที่ต้องได้รับการพัฒนาเมื่อเข้ารับการศึกษา ตลอดจนกำหนดการติดตาม ตรวจสอบคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา เพื่อนำผลที่ได้มาปรับปรุงพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้ดียิ่งขึ้น ไป

3.3 มาตรฐานการศึกษาเพื่อการประเมินคุณภาพ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2550) ได้กล่าวถึงมาตรฐานการศึกษาซึ่งเป็นข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะ และคุณภาพที่พึงประสงค์ที่ต้องการให้เกิดขึ้นในสถานศึกษาทุกแห่ง มาตรฐานถูกกำหนดขึ้นเพื่อใช้เป็นหลักเทียบเคียงสำหรับการส่งเสริมและกำกับดูแล การตรวจสอบ การประเมินผล และการประกันคุณภาพทางการศึกษา การกำหนดให้มีมาตรฐานการศึกษาทำให้เกิดโอกาสที่เท่าเทียมกันในการพัฒนาคุณภาพ เพราะสถานศึกษาทุกแห่งรู้ว่าเป้าหมายการพัฒนาที่แท้จริงอยู่ที่ใด การกำหนดให้มีมาตรฐานการศึกษาจึงเป็นการให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษา 2 ประการ คือ 1) สถานศึกษาทุกแห่งมีเกณฑ์เปรียบเทียบกับมาตรฐานซึ่งเป็นมาตรฐานเดียวกัน 2) มาตรฐานทำให้สถานศึกษาเข้าใจชัดเจนว่าจะพัฒนาคุณภาพการศึกษาไปในทิศทางใด ดังนั้น หากมีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาเพื่อประเมินความก้าวหน้าหรือมีการประเมินเพื่อรับรองมาตรฐาน โดยองค์กรภายนอก สถานศึกษาก็สามารถเตรียมตัวให้พร้อมในการประเมินนั้นๆ ได้ มาตรฐานการศึกษามีประโยชน์ต่อบุคคลที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. ผู้เรียน ทำให้เกิดการปรับปรุงและพัฒนาตนเองตามความคาดหวังของสังคม และประเทศชาติว่าต้องการคนที่มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์อย่างไร จะทำอะไรจึงจะเป็นผู้มีคุณสมบัติตามที่มาตรฐานการศึกษากำหนด
2. ครู ใช้มาตรฐานเป็นกรอบแนวทางในการออกแบบการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และเป็นแนวทางในการพัฒนาตนเองตามคุณลักษณะและคุณสมบัติตามที่มาตรฐานกำหนด เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณภาพตามที่มาตรฐานกำหนดไว้
3. ท้องถิ่นและสถานศึกษา ใช้มาตรฐานเป็นแนวทางร่วมมือกันจัดการศึกษาให้บรรลุตามเป้าหมายที่ตั้งไว้
4. พ่อแม่ผู้ปกครอง ประชาชนและผู้นำชุมชน ใช้มาตรฐานเป็นเครื่องมือสื่อสารให้ประชาชนได้รับทราบกระบวนการจัดการศึกษา การจัดการเรียนการสอนที่จะทำให้คนไทยในท้องถิ่นเข้าใจและเข้ามามีส่วนร่วมเพื่อให้การจัดการศึกษาช่วยยกระดับคุณภาพผู้เรียนให้ได้ตามมาตรฐานที่กำหนด
5. ประเทศชาติ ใช้มาตรฐานเป็นเครื่องมือที่ทำให้ทุกองค์ประกอบของระบบการศึกษาขับเคลื่อนไปพร้อมๆ กัน สู่เป้าหมายเดียวกัน และทำให้เกิดภาพการจัดการศึกษาที่มีความหมาย

สำนักทดสอบทางการศึกษา คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2551) ได้เสนอมาตรฐานการจัดการศึกษา ซึ่งได้จากการศึกษางานวิจัย บทความ บทสัมภาษณ์ผู้นำทางการศึกษา

ผู้บริหารดีเด่นตลอดจนการแสดงความคิดเห็นของกลุ่มบุคคลทั่วไป สามารถสรุปได้ว่า สถานศึกษาที่จัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีสิ่งสำคัญที่บ่งบอกได้อย่างชัดเจนหลายประการ ได้แก่ มีการกำหนดภารกิจของสถานศึกษาที่ชัดเจน มีการกำกับติดตามงานสม่ำเสมอ ความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษา บ้าน และชุมชนมีความใกล้ชิดและไว้วางใจกัน มีการตั้งความคาดหวังของผลสำเร็จไว้สูง มีความเป็นผู้นำด้านการจัดการเรียนรู้อย่างมืออาชีพ ทั้งครูและผู้บริหารมีการสร้างโอกาสในการเรียนรู้และให้เวลาผู้เรียนในการทำงานกลุ่มมากขึ้น จัดสิ่งแวดล้อมที่จำเป็นอย่างมีระเบียบ สะอาด และปลอดภัย มีการจัดหลักสูตรที่ชัดเจนสอดคล้องกับเป้าหมายใช้กลวิธีการประเมินที่หลากหลาย จัดการเรียนการสอนที่กระตุ้นให้ผู้เรียนมีความสนใจกระตือรือร้นในการที่จะเรียนรู้ จัดบรรยากาศที่ส่งเสริมความเป็นเลิศทางวิชาการ ขจัดสิ่งที่จะเป็นอุปสรรคสำหรับการสร้างความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน พัฒนางานอยู่บนพื้นฐานของการวิจัย ใช้แหล่งเรียนรู้ที่มีอยู่อย่างเต็มที่และวางแผนงานอย่างมีประสิทธิภาพเมื่อวิเคราะห์ลักษณะหรือกิจกรรมต่าง ๆ แล้ว สามารถจัดแบ่งปัจจัยที่สะท้อน คุณภาพการศึกษาได้เป็น 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านคุณภาพผู้เรียน 2) ด้านการจัดการศึกษา(มองที่ครูผู้สอน ผู้บริหารสถานศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษาและผู้ปกครองชุมชน) 3) ด้านการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ (มองที่การร่วมมือกันระหว่างสถานศึกษาและชุมชน) 4) ด้านอัตลักษณ์ของสถานศึกษา (มองที่ เป้าหมาย วิสัยทัศน์ ปรัชญาและอุดมการณ์ของสถานศึกษา) และ 5) ด้านมาตรการส่งเสริม (มองที่การดำเนินงานเพื่อตอบสนองนโยบายตามอุดมการณ์ของสถานศึกษาและนโยบายของรัฐในขณะปัจจุบัน)

สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) (2558) มีพันธกิจหลักในการทดสอบและประเมินผลทางการศึกษาระดับชาติตามมาตรฐานการศึกษาในทุกระดับและทุกประเภทการศึกษาเพื่อให้คนไทยมีคุณภาพ ได้กำหนดให้ทุกสถานศึกษาส่งนักเรียนเข้ารับการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินั้นพื้นฐานหรือ O-NET เพื่อทดสอบความรู้และความคิดรวบยอดของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ตามมาตรฐานการเรียนรู้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ซึ่งวัตถุประสงค์การสอบคือ

1. ใช้เป็นองค์ประกอบหนึ่งในการจบการศึกษา ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
2. ใช้เป็นองค์ประกอบหนึ่งในการคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น
3. ใช้ในการปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอนของโรงเรียน
4. ใช้ในการประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียนระดับชาติ
5. การนำผลการทดสอบ O-NET ไปใช้ในวัตถุประสงค์อื่น

กล่าวโดยสรุปแล้ว มาตรฐานการศึกษาในการประเมินคุณภาพนั้น สถานศึกษาที่จะได้รับการประเมินผ่านเกณฑ์มาตรฐานนั้นจะมองจากคุณภาพมาตรฐานของบุคคลที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. ภายในสถานศึกษา คือ มาตรฐานด้านผู้เรียน ครู ผู้บริหาร คณะกรรมการสถานศึกษา

2. ภายนอกสถานศึกษา คือ ผู้ปกครอง ตลอดจนชุมชน ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาเฉพาะด้านคุณภาพผู้เรียน และประกอบบรรณกรรมที่เกี่ยวข้องเพื่อเพิ่มเป็นข้อมูลการศึกษางานวิจัยด้านคุณภาพผู้เรียน ดังรายละเอียดดังนี้

3.4 มาตรฐานด้านคุณภาพผู้เรียน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ) ได้กำหนดมาตรฐานด้านคุณภาพผู้เรียนไว้ 6 มาตรฐานดังนี้

มาตรฐานที่ 1 ผู้เรียนมีสุขภาพที่ดีและมีสุนทรียภาพ ประกอบไปด้วย 6 ตัวบ่งชี้ คือ

ตัวบ่งชี้ที่ 1.1 มีสุขนิสัยในการดูแลสุขภาพและออกกำลังกายสม่ำเสมอ

ตัวบ่งชี้ที่ 1.2 มีน้ำหนัก ส่วนสูง และมีสมรรถภาพทางกายตามเกณฑ์มาตรฐาน

ตัวบ่งชี้ที่ 1.3 ป้องกันตนเองจากสิ่งเสพติดให้โทษและหลีกเลี่ยงตนเองจากสภาวะที่เสี่ยงต่อความรุนแรง โรคภัย อุบัติเหตุและปัญหาทางเพศ

ตัวบ่งชี้ที่ 1.4 เห็นคุณค่าในตนเอง มีความมั่นใจ กล้าแสดงออกอย่างเหมาะสม

ตัวบ่งชี้ที่ 1.5 มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีและให้เกียรติผู้อื่น

ตัวบ่งชี้ที่ 1.6 สร้างผลงานจากเข้าร่วมกิจกรรมด้านศิลปะ ดนตรี /นาฏศิลป์ กีฬา/

นันทนาการตามจินตนาการ

มาตรฐานที่ 2 ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ ประกอบไปด้วย 4 ตัวบ่งชี้ คือ

ตัวบ่งชี้ที่ 2.1 มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามหลักสูตร

ตัวบ่งชี้ที่ 2.2 เอื้ออาทรผู้อื่นและกตัญญูทวดต่อผู้มีพระคุณ

ตัวบ่งชี้ที่ 2.3 ยอมรับความคิดและวัฒนธรรมที่แตกต่าง

ตัวบ่งชี้ที่ 2.4 ตระหนัก รู้คุณค่า ร่วมอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม

มาตรฐานที่ 3 ผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักเรียนรู้ และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ประกอบไปด้วย 4 ตัวบ่งชี้ คือ

ตัวบ่งชี้ที่ 3.1 มีนิสัยรักการอ่านและแสวงหาความรู้ด้วยตนเองจากห้องสมุด แหล่งเรียนรู้และสื่อต่าง รอบตัว

ตัวบ่งชี้ที่ 3.2 มีทักษะในการอ่าน ฟัง ดู พูด เขียนและตั้งคำถามเพื่อค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติม

ตัวบ่งชี้ที่ 3.3 เรียนรู้ร่วมกันเป็นกลุ่ม แลกเปลี่ยนความคิดเห็นเพื่อการเรียนรู้

ตัวบ่งชี้ที่ 3.4 ใช้เทคโนโลยีในการเรียนรู้และนำเสนอผลงาน

มาตรฐานที่ 4 ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดอย่างเป็นระบบ คิดสร้างสรรค์ ตัดสินใจ แก้ปัญหาได้อย่างมีสติสมเหตุผล ประกอบไปด้วย 4 ตัวบ่งชี้ คือ

ตัวบ่งชี้ที่ 4.1 สรุปลงความคิดจากเรื่องที่อ่าน ฟังและดู และสื่อสารโดยการพูดหรือเขียนตามความคิดของตนเอง

ตัวบ่งชี้ที่ 4.2 นำเสนอวิธีคิด วิธีแก้ปัญหาด้วยภาษาหรือวิธีการของตนเอง

ตัวบ่งชี้ที่ 4.3 กำหนดเป้าหมาย คาดการณ์ ตัดสินใจแก้ปัญหาโดยมีเหตุผลประกอบ

ตัวบ่งชี้ที่ 4.4 มีความคิดริเริ่ม และสร้างผลงานด้วยความภาคภูมิใจ

มาตรฐานที่ 5 ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร ประกอบไปด้วย 4 ตัวบ่งชี้ คือ

ตัวบ่งชี้ที่ 5.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแต่ละกลุ่มสาระเป็นไปตามเกณฑ์

ตัวบ่งชี้ที่ 5.2 ผลการประเมินสมรรถนะสำคัญตามหลักสูตรเป็นไปตามเกณฑ์

ตัวบ่งชี้ที่ 5.3 ผลการประเมินการอ่าน คิววิเคราะห์ และเขียนเป็นไปตามเกณฑ์

ตัวบ่งชี้ที่ 5.4 ผลการทดสอบระดับชาติเป็นไปตามเกณฑ์

มาตรฐานที่ 6 : ผู้เรียนมีทักษะในการทำงาน รักการทำงาน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต ประกอบไปด้วย 4 ตัวบ่งชี้ คือ

ตัวบ่งชี้ที่ 6.1 วางแผนการทำงานและดำเนินการจนสำเร็จ

ตัวบ่งชี้ที่ 6.2 ทำงานอย่างมีความสุข มุ่งมั่นพัฒนางาน และภูมิใจในผลงานของตนเอง

ตัวบ่งชี้ที่ 6.3 ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้

ตัวบ่งชี้ที่ 6.4 มีความรู้สึที่ดีต่ออาชีพสุจริตและหาความรู้เกี่ยวกับอาชีพที่ตนเองสนใจ

สำนักงานรับรองมาตรฐานและคุณภาพการศึกษา(องค์การมหาชน) ได้กำหนด

มาตรฐานด้านคุณภาพผู้เรียนเพื่อใช้ในการประเมินภายนอก ในรอบการประเมินที่ 3 ช่วงปีการศึกษา 2554-2558 โดยกำหนดไว้ 5 ตัวบ่งชี้ดังนี้

ตัวบ่งชี้ที่ 1 ผู้เรียนมีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี

ตัวบ่งชี้ที่ 1.1 ผู้เรียนมีน้ำหนัก ส่วนสูง และสมรรถภาพทางกายตามเกณฑ์ รวมทั้งรู้จักดูแลตนเองให้มีความปลอดภัย

ตัวบ่งชี้ที่ 1.2 ผู้เรียนมีสุนทรียภาพ

ตัวบ่งชี้ที่ 2 : ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์

ตัวบ่งชี้ที่ 2.1 ผู้เรียนเป็นลูกที่ดีของพ่อแม่ ผู้ปกครอง

ตัวบ่งชี้ที่ 2.2 ผู้เรียนเป็นนักเรียนที่ดีของโรงเรียน

ตัวบ่งชี้ที่ 2.3 ผู้เรียนมีการบำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคม

ตัวบ่งชี้ที่ 3 ผู้เรียนมีความใฝ่รู้ และเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

ตัวบ่งชี้ที่ 3.1 ผู้เรียนค้นคว้าหาความรู้จากการอ่านและใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

ตัวบ่งชี้ที่ 3.2 ผู้เรียนเรียนรู้ผ่านประสบการณ์ตรงร่วมกับผู้อื่นทั้งในและนอก

สถานศึกษา

ตัวบ่งชี้ที่ 4 ผู้เรียนคิดเป็น ทำเป็น

ตัวบ่งชี้ที่ 4.1 ผู้เรียนมีความสามารถด้านการคิด

ตัวบ่งชี้ที่ 4.2 ผู้เรียนมีความสามารถในการปรับตัวเข้ากับสังคม

ตัวบ่งชี้ที่ 5 : ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน

ตัวบ่งชี้ที่ 5.1 ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยใน
ระดับชั้น ม.3 และ ม.6

ตัวบ่งชี้ที่ 5.2 ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ใน
ระดับชั้น ม.3 และ ม.6

ตัวบ่งชี้ที่ 5.3 ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ใน
ระดับชั้น ม.3 และ ม.6

ตัวบ่งชี้ที่ 5.4 ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา
ศาสนาและวัฒนธรรม ในระดับชั้น ม.3 และ ม.6

ตัวบ่งชี้ที่ 5.5 ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและ
พลศึกษาในระดับชั้น ม.3 และ ม.6

ตัวบ่งชี้ที่ 5.6 ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ใน
ระดับชั้น ม.3 และ ม.6

ตัวบ่งชี้ที่ 5.7 ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ
และเทคโนโลยีในระดับชั้น ม.3 และ ม.6

ตัวบ่งชี้ที่ 5.8 ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้
ภาษาต่างประเทศ ในระดับชั้น ม.3 และ ม.6

ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ มาตรฐานคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการ
ประเมินคุณภาพภายใน (2559) ได้กำหนดมาตรฐานในด้านคุณภาพผู้เรียนเพื่อให้สอดคล้องกับการ
ประกันคุณภาพภายนอกดังนี้

มาตรฐาน ด้านคุณภาพผู้เรียน

1. ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน

1.1 ความสามารถในการอ่านเขียนการสื่อสาร การคิดคำนวณตามเกณฑ์ของแต่ละระดับชั้น

1.2 ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดวิจารณ์ ภูมิปรายแลเปลี่ยนแปลงความคิดเห็นและแก้ปัญหา

1.3 ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

1.4 ความก้าวหน้าทางการเรียนตามหลักสูตรของสถานศึกษา

1.5 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและพัฒนาการจากผลการทดสอบระดับชาติ

1.6 ความพร้อมในการศึกษาต่อ การฝึกงาน หรือการทำงาน

2. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน

2.1 การมีคุณลักษณะและค่านิยมที่ดีตามที่สถานศึกษากำหนด โดยไม่ขัดกับกฎหมายและวัฒนธรรมอันดีงามของไทย

2.2 ความภูมิใจในท้องถิ่นและความเป็นไทย

2.3 การยอมรับที่จะอยู่ร่วมกันบนความแตกต่างและหลากหลาย

2.4 สุขภาวะทางร่างกาย และสุขภาพจิตทางสังคม

ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง การกำหนดวิชาในการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O-Net) (2558) ตามที่กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดให้มีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ระดับชาติ ตามมาตรฐานการเรียนรู้ของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2551 โดยมีสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) เป็นผู้ดำเนินการทดสอบ ซึ่งสถานศึกษาต้องจัดให้ผู้เรียนทุกคนเข้ารับการทดสอบระดับชาติ เพื่อให้กระทรวงศึกษาธิการสามารถใช้ผลการประเมินในการกำหนดนโยบายและวางแผนการศึกษาของประเทศซึ่งมีการกำหนดการทดสอบมาตรฐานการเรียนรู้ใน 5 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ได้แก่

1. ภาษาไทย

2. คณิตศาสตร์

3. วิทยาศาสตร์

4. สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

5. ภาษาอังกฤษ

และเพื่อให้งานวิจัยได้ผลการวิจัยสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาเฉพาะ คุณภาพผู้เรียนที่สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน)

ได้ดำเนินการทดสอบ ตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง การกำหนดวิชาในการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O-Net) (2558) ใน 5 กลุ่มสาระการเรียนรู้ คือ 1) ภาษาไทย 2) คณิตศาสตร์ 3) วิทยาศาสตร์ 4) สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม และ 5) ภาษาอังกฤษ

4. สภาพการจัดการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 6

สำนักเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 6 มีพื้นที่รับผิดชอบ 2 จังหวัดคือ จังหวัดสมุทรปราการ และจังหวัดฉะเชิงเทรา โดยมีที่ตั้งของสำนักงานเขตพื้นที่อยู่ที่จังหวัดฉะเชิงเทรา ทำหน้าที่บริหารจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในระดับมัธยมศึกษาซึ่งแบ่งเป็น 2 ระดับ คือมัธยมศึกษาตอนต้น (ม.1-ม.3) และมัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.4-6) มีโรงเรียนในสังกัดรวม 54 โรงเรียน โดยแยกออกเป็นในจังหวัดสมุทรปราการจำนวน 25 โรงเรียน และในจังหวัดฉะเชิงเทราจำนวน 29 โรงเรียน และในปีการศึกษา 2561 มีจำนวนผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 54 คน และ ครูผู้สอนจำนวน 3,227 คน และนักเรียนจำนวนทั้งหมด 61,610 คน

4.1 ผลการประเมินคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 6

จากข้อมูลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O-Net) ของนักเรียนที่ศึกษาอยู่ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 6 จากโรงเรียนในสังกัดจำนวน 54 โรงเรียน พบว่า คุณภาพผู้เรียนสามารถเรียงตามลำดับคะแนนเฉลี่ยตามรายวิชาได้ดังนี้ภาษาไทย 55.41 คะแนน สังคมศึกษา 53.23 วิทยาศาสตร์ 46.62 ภาษาอังกฤษ 42.52 และคณิตศาสตร์ 39.24

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 6 มีพื้นที่ดูแลรับผิดชอบสถานศึกษาจำนวน 54 แห่งครอบคลุม 2 จังหวัดคือ จังหวัดสมุทรปราการ 25 แห่ง และจังหวัดฉะเชิงเทรา 29 แห่ง ซึ่งการจัดการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาเขตพื้นที่จังหวัดสมุทรปราการ นักเรียนได้รับการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O-Net) ไปแล้วและสามารถสรุปผลการประเมินในด้านมาตรฐานคุณภาพผู้เรียนทั้ง 5 รายวิชาได้ดังนี้

ตารางที่ 2.4 ผลการประเมินการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินี้พื้นฐาน (O-Net) ของนักเรียน
ที่ศึกษาอยู่ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 6 พื้นที่จังหวัด
สมุทรปราการ

มาตรฐาน คุณภาพผู้เรียน	ผลการประเมินคุณภาพ	
	คะแนนเฉลี่ย	อันดับ
รายวิชาที่ 1 ภาษาไทย	54.95	1
รายวิชาที่ 2 คณิตศาสตร์	38.70	5
รายวิชาที่ 3 วิทยาศาสตร์	45.88	3
รายวิชาที่ 4 สังคมศึกษา	52.64	2
รายวิชาที่ 5 ภาษาอังกฤษ	42.90	4

ที่มา : ภัทร ศรีละมัย (ศึกษานิเทศก์) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 6

จากผลการประเมินการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินี้พื้นฐาน (O-Net) ของ
นักเรียนที่ศึกษาอยู่ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 6 พื้นที่จังหวัด
สมุทรปราการ ดังกล่าว สะท้อนให้เห็นถึงคุณภาพผู้เรียนในแต่ละรายวิชา มีเพียงรายวิชาภาษาไทย
และสังคมศึกษาที่มีค่าเฉลี่ยเกินร้อยละ 50 และในรายวิชาคณิตศาสตร์มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด

กล่าวโดยสรุป คุณภาพผู้เรียนในเขตจังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 6 นั้นยังควรได้รับการปรับปรุงพัฒนาต่อไป โดยเฉพาะในรายวิชา
คณิตศาสตร์ ซึ่งมีความสำคัญมากที่สุดในการที่จะสะท้อนคุณภาพผู้เรียนในภาพรวมของตัวผู้เรียน
เองและภาพรวมสถานศึกษาอย่างมาก

5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

5.1 งานวิจัยภายในประเทศ

กรรณิการ์ ภิรมย์รัตน์ (2554) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการ
เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่
1 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา พบว่า ผลการศึกษา
ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านนักเรียน ปัจจัยด้านครอบครัว ปัจจัยด้านครู และปัจจัยด้าน
สถานศึกษา กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตร

แกนกลาง พ.ศ.2551 ของนักเรียนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับปัจจัยด้านนักเรียนได้แก่ เพศ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ เจตคติต่อการเรียน และปัจจัยด้านครอบครัว ได้แก่รายได้ผู้ปกครอง โดยมีความสัมพันธ์ตั้งแต่ .278 ถึง .360 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และไม่มีความสัมพันธ์กับปัจจัยด้านอื่นๆ

ชิตพร คำวัน (2554) ได้ศึกษาเรื่อง บทบาทผู้บริหารในกำหนดนโยบายการส่งเสริมชุมชนให้มีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในจังหวัดปทุมธานี พบว่า มีระดับมาก คือ 1) ด้านการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ 2) ด้านการพัฒนาสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี 3) ด้านการพัฒนาความใฝ่รู้และเรียนรู้ด้วยตนเอง อย่างต่อเนื่อง 4) ด้านการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน 5) ด้านการคิดเป็นทำเป็น

มาโนช จุลสุคนธ์ (2554) ได้ศึกษาเรื่อง ความต้องการของผู้ปกครองด้านคุณภาพผู้เรียนตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนภัทรดล อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า (1) ความต้องการของผู้ปกครองพิจารณาตามรายด้านแล้ว อยู่ในระดับมากที่สุด 8 มาตรฐาน (2) ผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษา อาชีพแตกต่างกันมีความต้องการด้านคุณภาพผู้เรียนตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานทั้งในภาพรวม และแยกตามมาตรฐานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

มณฑล ถาวรยิ่ง (2554) ได้ศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 18 พบว่า (1) ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 18 อยู่ในระดับมาก ยกเว้นด้านผู้นำการมีส่วนร่วม ด้านผู้นำที่ต้องการแก้ปัญหา และด้านการจัดการ อยู่ในระดับปานกลาง (2) คุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 18 อยู่ในระดับมาก (3) ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์เชิงบวกกับคุณภาพผู้เรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

วัชลี คำจริง (2554) ได้ศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ของจรรยาบรรณของวิชาชีพครูกับคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนเอกชน เขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการเขต 1 พบว่า (1) ระดับจรรยาบรรณของวิชาชีพของครูในโรงเรียนเอกชน เขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการเขต 1 ในภาพรวมมีคุณภาพอยู่ในระดับมาก (2) คุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนเอกชน เขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการเขต 1 ทุกมาตรฐานอยู่ในระดับมากยกเว้น มาตรฐานที่ 5 อยู่ในระดับดี (3) ความสัมพันธ์ระหว่างจรรยาบรรณของวิชาชีพครูกับคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนเอกชน เขตพื้นที่

การศึกษาสมุทรปราการเขต 1 ในภาพรวมมีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ประวิดา มีเปี่ยมสมบูรณ์ และคณะ (2555) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อมาตรฐานคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม พบว่า ระดับปัจจัยและระดับมาตรฐานคุณภาพผู้เรียนอยู่ในระดับมาก ปัจจัยกับมาตรฐานคุณภาพผู้เรียนมีความสัมพันธ์กันทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และตัวแปรพยากรณ์ของปัจจัยที่ส่งผลต่อมาตรฐานคุณภาพผู้เรียนด้านผู้ปกครอง ด้านผู้บริหาร ด้านอาคาร สถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวกและด้านนักเรียน สามารถร่วมกันพยากรณ์มาตรฐานคุณภาพผู้เรียนโดยรวมได้ร้อยละ 44.7 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ศิริภรณ์ ช่วยบำรุง (2555) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านกระบวนการบริหาร ด้านกระบวนการเรียนการสอน ด้านกระบวนการประกันคุณภาพการศึกษา มีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และปัจจัยแต่ละปัจจัยมีความสัมพันธ์ทางบวกกับคุณภาพการศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .01 พิจารณาตัวแปรปัจจัยที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงสุดคือ ด้านกระบวนการประกันคุณภาพการศึกษา และด้านกระบวนการบริหาร พบว่ามีความสัมพันธ์กันในระดับสูง ส่วนด้านกระบวนการเรียนการสอนมีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง และปัจจัยด้านกระบวนการประกันคุณภาพการศึกษาและด้านกระบวนการบริหารร่วมกัน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับคุณภาพการศึกษาอยู่ในระดับสูง และสามารถพยากรณ์คุณภาพการศึกษาได้ร้อยละ 81

ณิษฐรัตน์ ทัพขาว (2557) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง และชุมชน เพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาขอนแก่นเขต 1 พบว่า (1) โรงเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 โดยรวมมีส่วนร่วมในการยกระดับคุณภาพผู้เรียน โดยมีส่วนร่วมมากที่สุด คือ การดำเนินการ ส่วนที่มีส่วนร่วมน้อยที่สุด คือ การประเมินผล (2) การเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของโรงเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน จำแนกตามขนาดสถานศึกษาสถานศึกษาที่มีขนาดที่แตกต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมในการบริหารงานของสถานศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และเมื่อเปรียบเทียบคุณภาพผู้เรียนของสถานศึกษา พบว่า คุณภาพผู้เรียนของสถานศึกษาไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ปทุมพร ห่องบุตรศรี (2557) ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารงานตามมาตรฐานการศึกษาปฐมวัยด้านคุณภาพผู้เรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ประถมศึกษานครพนม พบว่า การบริหารงานตามมาตรฐานการศึกษาปฐมวัยด้านคุณภาพผู้เรียน ของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และผลการเปรียบเทียบ จำแนกตาม วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

พงษ์อสิรา ประหยัดทรัพย์ (2557) ได้ศึกษาเรื่อง บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา ที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณลักษณะผู้เรียนสู่การเป็น โรงเรียนมาตรฐานสากล ในสังกัดเขตพื้นที่ การศึกษา มัชฌมศึกษาเขต 4 จังหวัดปทุมธานี พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทของผู้บริหาร สถานศึกษากับการคุณลักษณะผู้เรียนสู่การเป็น โรงเรียนมาตรฐานสากล มีความสัมพันธ์อย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.1 และบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาส่งผลต่อการคุณลักษณะผู้เรียน สู่การเป็น โรงเรียนมาตรฐานสากล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5

สุดามาต ศรีนอก (2557) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยสมรรถนะครูและทักษะชีวิตของ นักเรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ พบว่า พบว่า (1) ระดับสมรรถนะครู โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ การบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ จริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพครู การสร้าง ความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนเพื่อการจัดการเรียนรู้ การวัดและประเมินผลการศึกษา และการพัฒนาตนเอง (2) ระดับทักษะชีวิตของนักเรียนโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับ จากมากไปหาน้อย คือ การสร้างสัมพันธ์ภาพที่ดีกับผู้อื่น การตระหนักรู้และเห็นคุณค่าในตนเอง และผู้อื่น และการคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจและแก้ปัญหาอย่าง และการจัดการกับอารมณ์และความเครียด (3) ตัวแปรระดับนักเรียน ได้แก่ การสร้างสัมพันธ์ภาพที่ดีกับผู้อื่น และการคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจและแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ส่งผลทางบวกต่อคุณภาพผู้เรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ 0.01 และ 0.05 ตามลำดับ การจัดการกับอารมณ์และความเครียดส่งผลทางลบต่อคุณภาพ ผู้เรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และตัวแปรระดับครู ได้แก่ การบริหารหลักสูตรและ การจัดการเรียนรู้ ส่งผลทางบวกต่อคุณภาพผู้เรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และการ พัฒนาตนเองส่งผลทางลบต่อคุณภาพผู้เรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ดวงเดือน แก้วฝ้าย (2558) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยการบริหารวิชาการที่ส่งผลต่อ คุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศกนครเขต 3 พบว่า ปัจจัยด้านการบริหารวิชาการส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน พบ 4 ตัวแปรที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน โดยรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.1 ด้านการแนะแนวศึกษาต่อ ส่งเสริมสนับสนุนวิชาการแก่ ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน สถานประกอบการได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.1 และการ ดำเนินงานเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.5

สายพิณ สมศรี (2558) ได้ศึกษาเรื่อง บทบาทการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของผู้บริหารสถานศึกษาใน โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา แสดงบทบาทในการพัฒนาผู้เรียนอยู่มาก โดยแสดงบทบาทด้านการเป็นผู้นำทางวิชาการเป็นอันดับสูงสุด รองลงมาคือ การพัฒนาบุคลากร การประเมินผล และการสนับสนุนการวิจัยและพัฒนา การสร้างแรงจูงใจ การบริหารแบบมีส่วนร่วม การส่งเสริมเทคโนโลยีทางการศึกษา ตามลำดับ

5.2 งานวิจัยต่างประเทศ

Crowser (2008) ได้ศึกษาเรื่อง ทักษะคติของนักการศึกษาเกี่ยวกับคุณภาพการศึกษาในชนบท ในมอนแทนา, เซาท์ดาโคตาและไวโอมิง ประเทศสหรัฐอเมริกา พบว่าทักษะคติของนักการศึกษาได้สะท้อนให้เห็นความสัมพันธ์ระหว่าง เทคโนโลยี การริเริ่มปฏิรูปการศึกษา สภาพอาคารเรียน ทรัพยากรด้านการเงินของชุมชน ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับทักษะในศตวรรษที่ 21 ซึ่งทุกด้านล้วนส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน

Renmin Ye (2008) ได้ศึกษาเรื่อง ลักษณะของครู ด้านความเชื่อ ความสัมพันธ์กับนักเรียน และการบริการด้านการศึกษาวិทยาศาสตร์ ที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน พบว่า มีความสัมพันธ์มากที่สุดระหว่างลักษณะของครูและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์ของนักเรียนอย่างมีนัยสำคัญ และในด้านความเชื่อเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์ของนักเรียนไม่ถึงระดับที่มีนัยสำคัญ

Jaiyeoba and Atanda (2009) ได้ศึกษาเกี่ยวกับ ปัจจัยคุณภาพที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ระดับมัธยมศึกษา ในทางตะวันตกเฉียงใต้และทิศเหนือกลางประเทศไนจีเรีย ซึ่งกลุ่มตัวอย่าง 1,014 คน ได้จากครูคณิตศาสตร์และครูใหญ่ที่เลือกผ่านขั้นตอนการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน พบว่า สองตัวแปรที่มีส่วนสำคัญต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในวิชาคณิตศาสตร์เป็นสิ่งอำนวยความสะดวกและวัสดุการเรียนการสอน ตามลำดับ วัสดุการเรียนการสอนและสิ่งอำนวยความสะดวก (ห้องสุขา) ได้รับการตัดสินใจที่มีส่วนสำคัญต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในวิชาคณิตศาสตร์ ดังนั้นรัฐบาลและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอื่น ๆ ควรตรวจสอบให้แน่ใจว่าโรงเรียนมีสิ่งอำนวยความสะดวกที่มีประสิทธิภาพและเพียงพอ และเสนอแนะให้มีอุปกรณ์การเรียนที่เพียงพอในโรงเรียน

Char-Shenda D. Covington (2010) ได้ศึกษาเกี่ยวกับ ขวัญและกำลังใจของครูที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน พบว่า 1) ไม่มีความสัมพันธ์ระหว่างขวัญกำลังใจของครูและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน (ซึ่งไม่เป็นไปตามความคาดหวัง) 2) ไม่มีความสัมพันธ์ระหว่างขวัญกำลังใจของครูและความสามารถของนักเรียน (เป็นไปตามความคาดหวัง) 3) ไม่มี

ความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษาของครู ขวัญกำลังใจของครูและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน

Davis Worshington (2011) ได้ศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างประสิทธิภาพครูและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ในเซาท์คาโรไลนา ประเทศสหรัฐอเมริกา โดยมุ่งศึกษาเกี่ยวกับครูที่มีการสอนมากกว่า 5 ปี พบว่า ประสิทธิภาพการสอนของครูที่มีประสบการณ์ในการสอนมากกว่า 5 ปี มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนแต่จะมีค่าความสัมพันธ์ที่ต่ำ ซึ่งเมื่อวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนเป็นกิจกรรมที่มีความซับซ้อน มีงานวิจัยอื่น ๆ แสดงให้เห็นว่ายังมีปัจจัยอื่น ๆ อีกมากมายที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนซึ่งเป็นที่ไม่เกี่ยวข้องกับคุณภาพของครู ซึ่งควรศึกษาเพิ่มในปัจจัยด้านอื่นๆต่อไป

Farooq (2011) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาในเมืองเมโทโพลิเทนประเทศปากีสถาน พบว่าสถานะทางเศรษฐกิจ สังคม และผู้ปกครองส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนอย่างมีนัยสำคัญ ซึ่งนักเรียนที่มีสถานะทางเศรษฐกิจที่ดี อยู่ในสภาพสังคมที่ดี จะมีคุณภาพในด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยรวมดีกว่าคนที่มีสถานะทางเศรษฐกิจ และอยู่ในสภาพสังคมที่ต่ำกว่า และเป็นที่น่าสนใจว่าระดับการศึกษาของผู้ปกครองส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มากกว่าอาชีพของผู้ปกครอง

Ward (2015) ได้ศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพการสอนของครูกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ในรัฐแคลิฟอร์เนีย สหรัฐอเมริกา พบว่าคุณภาพของครูมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาอย่างมีนัยยะสำคัญ ซึ่งความสามารถในการสอนของครู และประสบการณ์ในการสอน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับคะแนนจากการทดสอบมาตรฐานแคลิฟอร์เนีย (CSTs) สรุปผลการวิจัยส่วนใหญ่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เพิ่มขึ้นในรายวิชานั้นๆจะสัมพันธ์กับครูผู้สอนที่จบเอกวิชานั้น โดยตรง ซึ่งหัวหน้างานบุคคล หรือแผนกทรัพยากรมนุษย์ควรพิจารณาการจ้างงานบุคลากรและจัดการเรียนการสอนให้ตรงตามสาขาวิชาเอก

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 6 โดยมีวิธีการวิจัยเป็นลำดับขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ได้แก่ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 6 ในสถานศึกษาเขตจังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 6 ประจำปีการศึกษา 2561 จำนวน 6,738 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 6 ในสถานศึกษาเขตจังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 6 ประจำปีการศึกษา 2561 จำนวน 363 คน โดยใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) ตามจำนวนกลุ่มที่ต้องการ โดยจำแนกกลุ่มตัวอย่างได้จากสัดส่วนจำนวนโรงเรียนแต่ละขนาด รายละเอียดดังตารางที่ 3.1

ตารางที่ 3.1 จำแนกจำนวนกลุ่มตัวอย่างตามขนาดของสถานศึกษา (จำนวนนักเรียนในสถานศึกษา)

ขนาดของสถานศึกษา	จำนวน สถานศึกษา	ประชากร นักเรียนชั้น ม.6	กลุ่มตัวอย่าง นักเรียนชั้น ม.6
ขนาดใหญ่พิเศษ	17	6,165	330
ขนาดใหญ่	5	526	29
ขนาดกลาง	2	47	4
รวม	24	6,738	363

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 ลักษณะของเครื่องมือ

ผู้วิจัยใช้แบบสอบถาม (Questionnaires) โดยแบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับลักษณะส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ เกรดเฉลี่ยรวม 4 ภาคการศึกษา(GPA) ขนาดของสถานศึกษา

ตอนที่ 2 เป็นคำถามปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษาเขตจังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 6 โดยใช้วัดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด ซึ่งประกอบด้วยปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพผู้เรียนใน 5 ปัจจัย ซึ่งแต่ละปัจจัยมีจำนวน 10 ข้อ ได้แก่

1. ด้านการจัดการเรียนการสอน
2. ด้านความพร้อมของผู้เรียน
3. ด้านนโยบายส่งเสริมผู้เรียน
4. ด้านการสนับสนุนสื่อ และแหล่งเรียนรู้
5. ด้านการสนับสนุนจากผู้ปกครอง

กำหนดการให้น้ำหนักคะแนนดังนี้

- 5 หมายถึง มีระดับความเห็นด้วย มากที่สุด
- 4 หมายถึง มีระดับความเห็นด้วย มาก
- 3 หมายถึง มีระดับความเห็นด้วย ปานกลาง
- 2 หมายถึง มีระดับความเห็นด้วย น้อย
- 1 หมายถึง มีระดับความเห็นด้วย น้อยที่สุด

ชุดที่ 2 เป็นแบบรวบรวมข้อมูลคุณภาพผู้เรียน

โดยผู้วิจัยได้ข้อมูลจาก ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินิยมพื้นฐาน (O-NET) ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2561 ในสถานศึกษาเขตจังหวัดสมุทรปราการ ที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 6 ที่เผยแพร่ในเว็บไซต์ของสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) ซึ่งประกอบด้วยมาตรฐานใน 5 รายวิชา ได้แก่

1. ภาษาไทย
2. คณิตศาสตร์
3. วิทยาศาสตร์

4. สังคมศึกษา

5. ภาษาอังกฤษ

2.2 การสร้างเครื่องมือและตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

2.2.1 ศึกษาเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพผู้เรียน ระดับคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษาและวิธีการสร้างแบบสอบถาม

2.2.2 สร้างแบบสอบถามทั้ง 2 ตอน คือลักษณะส่วนบุคคลของผู้ตอบ แบบสอบถาม คำถามเกี่ยวกับปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพผู้เรียน

2.2.3 นำแบบสอบถามเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจพิจารณาและให้ข้อเสนอแนะปรับปรุง

2.2.4 นำแบบสอบถามไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน ตรวจพิจารณาความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยใช้แบบประเมินค่าความสอดคล้อง (IOC : Index of Item-Objective Congruence) ปรากฏว่าแบบสอบถามทุกข้อมีค่าความสอดคล้องระหว่าง 0.8 ถึง 1

2.2.5 นำแบบทดลองไปใช้ (Try out) กับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 6 ในสถานศึกษาที่นอกเหนือจากกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นสถานศึกษาในเขตจังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 6 จำนวน 30 คน แล้วนำข้อมูลที่ได้มาหาความเที่ยง (Reliability) โดยใช้สูตรค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครีอนบาค (Cronbach alpha Coefficient) ปรากฏว่าแบบสอบถามทั้งฉบับมีค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.95

2.2.6 ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามเป็นฉบับสมบูรณ์แล้วนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 ขออนุญาตจากงานบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

3.2 ขอความอนุเคราะห์จากผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 6 ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.3 ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ พร้อมหนังสือขอความร่วมมือไปยังผู้บริหารสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มประชากร จำนวน 363 ฉบับ พร้อมกำหนดวันรับคืนด้วยตนเองในเดือน กรกฎาคม พ.ศ. 2561 โดยได้รับคืนจำนวน 363 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

3.4 นำแบบสอบถามมาตรวจสอบความถูกต้อง และความสมบูรณ์ของการตอบคำถาม และนำมาวิเคราะห์ข้อมูล ตามวัตถุประสงค์ตั้งไว้

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับลักษณะส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ใช้การแจกแจงความถี่ ร้อยละ

4.2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพผู้เรียน ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 6 โดยใช้ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วแปลผลตามเกณฑ์ของเบสท์ ของ (Best, 1981 อ้างถึงใน บุญชม ศรีสะอาด, 2545 : 99) ดังนี้

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.50 – 5.00 หมายถึง เห็นด้วยในระดับ มากที่สุด

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.50 – 4.49 หมายถึง เห็นด้วยในระดับ มาก

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.50 – 3.49 หมายถึง เห็นด้วยในระดับ ปานกลาง

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.50 – 2.49 หมายถึง เห็นด้วยในระดับ น้อย

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.00 – 1.49 หมายถึง เห็นด้วยในระดับ น้อยที่สุด

4.3 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับคุณภาพผู้เรียน จากคะแนนผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินั้นพื้นฐาน (O-NET) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 6 โดยใช้ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วแปลผลตามเกณฑ์ของ (Best, 1981 อ้างถึงใน บุญชม ศรีสะอาด, 2545 : 99) ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย	คะแนนที่ได้	การแปลความหมาย
80.01 - 100.00	5	มีคุณภาพอยู่ในระดับดีมาก
60.01 - 80.00	4	มีคุณภาพอยู่ในระดับดี
40.01 - 60.00	3	มีคุณภาพอยู่ในระดับพอใช้
20.01 - 40.00	2	มีคุณภาพอยู่ในระดับปรับปรุง
00.01 - 20.00	1	มีคุณภาพอยู่ในระดับปรับปรุงเร่งด่วน

การแปลผล

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.50 – 5.00 หมายถึง มีคุณภาพอยู่ในระดับดีมาก

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.50 – 4.49 หมายถึง มีคุณภาพอยู่ในระดับดี

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.50 – 3.49 หมายถึง มีคุณภาพอยู่ในระดับพอใช้

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.50 – 2.49 หมายถึง มีคุณภาพอยู่ในระดับปรับปรุง

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.00 – 1.49 หมายถึง มีคุณภาพอยู่ในระดับปรับปรุงเร่งด่วน

4.4 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ ระหว่างปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพผู้เรียนกับระดับคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษาเขตจังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 6 ใช้ค่าสหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Correlation Coefficient)

4.5 วิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน ในสถานศึกษาเขตจังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 6 ใช้การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Stepwise Multiple Regression)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 6 โดยผู้วิจัยแบ่ง ผลการวิเคราะห์ข้อมูล แบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับระดับคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 6

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพผู้เรียนกับ ระดับคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 6

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนต่อคุณภาพผู้เรียนใน สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 6

สัญลักษณ์ตัวแปรที่ใช้ในการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ มีดังนี้

a = ค่าคงที่

b = ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยของ X

X = ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษาเขตจังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 6

X₁ = ด้านการจัดการเรียนการสอน

X₂ = ด้านความพร้อมของผู้เรียน

X₃ = ด้านนโยบายส่งเสริมผู้เรียน

X₄ = ด้านการสนับสนุนสื่อ และแหล่งเรียนรู้

X₅ = ด้านการสนับสนุนจากผู้ปกครอง

Y = คุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 6

Y₁ = ภาษาไทย

Y₂ = คณิตศาสตร์

Y₃ = วิทยาศาสตร์

Y₄ = สังคมศึกษา

Y₅ = ภาษาอังกฤษ

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้วิจัย ประกอบด้วย เพศ อายุ เกรดเฉลี่ยรวม 4 ภาค การศึกษา (GPA) ขนาดของสถานศึกษา โดยนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 เป็นผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยการหาค่าร้อยละ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของครูที่ตอบแบบสอบถาม แสดงในตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 ข้อมูลทั่วไปของนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่ตอบแบบสอบถาม

ลำดับที่		จำนวน	ร้อยละ
1	เพศ		
	1.1 ชาย	169	46.56
	1.3 หญิง	194	53.44
	รวม	363	100.00
2	อายุ		
	2.1 ต่ำกว่า 17 ปี	5	1.38
	2.2 17 ปี	183	50.41
	2.3 18 ปี	164	45.18
	2.4 มากกว่า 18 ปี	11	3.03
รวม	363	100.00	
3	เกรดเฉลี่ยรวม 4 ภาคการศึกษา (GPA)		
	3.1 ต่ำกว่า 2.00	12	3.31
	3.2 2.00 - 2.49	67	18.46
	3.3 2.50 - 2.99	121	33.33
	3.4 3.00 - 3.49	109	30.03
	3.5 3.50 - 4.00	54	14.87
รวม	363	100.00	

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ลำดับที่		จำนวน	ร้อยละ
4	ขนาดของสถานศึกษา		
	4.1 ขนาดใหญ่พิเศษ	330	90.91
	4.2 ขนาดใหญ่	29	7.99
	4.3 ขนาดกลาง	4	1.10
	รวม	363	100.00

จากตารางที่ 4.1 พบว่า นักเรียนที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 53.44 มีอายุ 17 ปี คิดเป็นร้อยละ 50.41 รองลงมา คือ 18 ปี คิดเป็นร้อยละ 45.18 เกรดเฉลี่ยรวม 4 ภาคการศึกษา (GPA) 2.50 - 2.99 คิดเป็นร้อยละ 33.33 รองลงมาคือ 3.00 - 3.49 คิดเป็นร้อยละ 30.03 ขนาดของสถานศึกษาใหญ่พิเศษ คิดเป็นร้อยละ 90.91 รองลงมาคือขนาดใหญ่ คิดเป็นร้อยละ 7.99

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 6

ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษาเขตจังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 6 โดยนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 เป็นผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิเคราะห์ ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษาเขตจังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 6 จะแสดงในตารางที่ 4.2 – 4.7

ตารางที่ 4.2 ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษาเขต 6

ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพผู้เรียน	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1. ด้านการจัดการเรียนการสอน	3.70	0.56	มาก
2. ด้านความพร้อมของผู้เรียน	3.78	0.55	มาก
3. ด้านนโยบายส่งเสริมผู้เรียน	3.63	0.61	มาก
4. ด้านการสนับสนุนสื่อ และแหล่งเรียนรู้	3.54	0.66	มาก
5. ด้านการสนับสนุนจากผู้ปกครอง	3.74	0.68	มาก
รวมเฉลี่ย	3.68	0.49	มาก

จากตารางที่ 4.2 พบว่าปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพผู้เรียนในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.68$, S.D. = 0.49) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน สามารถเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยสูงสุดมาต่ำสุด ได้ดังนี้ด้านความพร้อมของผู้เรียน ($\bar{X} = 3.78$, S.D. = 0.55) ด้านการสนับสนุนจากผู้ปกครอง ($\bar{X} = 3.74$, S.D. = 0.68) ด้านการจัดการเรียนการสอน ($\bar{X} = 3.70$, S.D. = 0.56) ด้านนโยบายส่งเสริมผู้เรียน ($\bar{X} = 3.63$, S.D. = 0.61) และด้านการสนับสนุนสื่อ และแหล่งเรียนรู้ ($\bar{X} = 3.54$, S.D. = 0.66)

ตารางที่ 4.3 ระดับปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 6 ด้านการจัดการเรียนการสอน

ด้านการจัดการเรียนการสอน	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1. มีการนำเข้าสู่บทเรียน ที่ทำให้นักเรียนเกิดความกระตือรือร้นและเกิดความสนใจในบทเรียน	3.72	0.73	มาก
2. มีการใช้คำถามจูงใจนักเรียน และเปิดโอกาสให้นักเรียนศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองตามความสนใจ	3.69	0.73	มาก
3. นักเรียนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นในห้องเรียน และได้รับโอกาสในการซักถามปัญหาที่สงสัย	3.74	0.89	มาก

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

ด้านการจัดการเรียนการสอน	\bar{X}	S.D.	ระดับ
4. เมื่อนักเรียนเกิดปัญหาด้านการเรียน ครูจะคอยดูแลให้คำปรึกษาและยอมรับความคิดเห็นและความสามารถของนักเรียน	3.79	0.90	มาก
5. กิจกรรมการเรียนรู้มีความหลากหลาย กระตุ้นให้นักเรียนอยากเรียนรู้โดยครูเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	3.69	0.83	มาก
6. นักเรียนได้เรียนรู้โดยการปฏิบัติจริงทั้งในและนอกห้องเรียน ตามความถนัด ความสนใจ และศักยภาพของผู้เรียน	3.53	0.90	มาก
7. ครูถ่ายทอดความรู้โดยใช้อุปกรณ์การสอนที่ทันสมัย มีสื่อใหม่ๆที่ทำให้นักเรียนเกิดความสนใจในบทเรียน	3.48	0.93	ปานกลาง
8. ครูสามารถสอนสิ่งที่สลับซับซ้อนให้เข้าใจง่าย เปลี่ยนเนื้อหาที่น่าเบื่อให้เป็นเนื้อหาที่สนุกและน่าสนใจ	3.58	0.91	มาก
9. ครูมีความสัมพันธ์ที่ดีกับนักเรียน ทำให้นักเรียนกล้าถามและกล้าแสดงความคิดเห็น	3.84	0.93	มาก
10. ครูมีความเชี่ยวชาญในสาขาวิชาที่สอน จัดการเรียนการสอนตรงตามตัวชี้วัด และเชื่อมโยงกับวิถีชีวิตตามพื้นฐานทางสังคมวัฒนธรรมและเศรษฐกิจของนักเรียน	3.91	0.81	มาก
รวม	3.70	0.56	มาก

จากตารางที่ 4.3 ระดับปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพผู้เรียน ด้านการจัดการเรียนการสอน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.70$, S.D. = 0.56) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ด้านการจัดการเรียนการสอนที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ครูมีความเชี่ยวชาญในสาขาวิชาที่สอน จัดการเรียนการสอนตรงตามตัวชี้วัด และเชื่อมโยงกับวิถีชีวิตตามพื้นฐานทางสังคมวัฒนธรรมและเศรษฐกิจของนักเรียน ($\bar{X} = 3.91$, S.D. = 0.81) และที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ครูถ่ายทอดความรู้โดยใช้อุปกรณ์การสอนที่ทันสมัย มีสื่อใหม่ๆที่ทำให้นักเรียนเกิดความสนใจในบทเรียน ($\bar{X} = 3.48$, S.D. = 0.93)

ตารางที่ 4.4 ระดับปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษา มัชฌมศึกษาเขต 6 ด้านความพร้อมของผู้เรียน

ด้านความพร้อมของผู้เรียน	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1. นักเรียนมีความกระหายใฝ่รู้ในการเรียน มีความต้องการเรียนรู้ อยู่ตลอดเวลา และคอยแสวงหาความรู้ใหม่ๆ ด้วยตนเองอยู่เสมอ	3.50	0.80	มาก
2. นักเรียนมีสุขภาพที่แข็งแรงสมบูรณ์ ไม่เจ็บป่วยจน ต้องหยุดเรียนบ่อยครั้ง	4.05	0.95	มาก
3. นักเรียนรู้ว่าตนเองมีความสนใจในด้านใด มีความถนัดในด้าน ใด และมีการวางแผนการศึกษาเพื่อพัฒนาตนเองอยู่เสมอ	3.81	0.85	มาก
4. นักเรียนเห็นความสำคัญของเนื้อหาวิชา การสอนของครู และ การจัดการศึกษาของโรงเรียนว่าเป็นประโยชน์ที่นักเรียน ได้รับ	3.81	0.78	มาก
5. นักเรียนมีความสุขในการมาเรียน ไม่มีเรื่องกังวลใจ และรู้ วิธีการควบคุมอารมณ์และความเครียด	3.69	0.96	มาก
6. นักเรียนมีความสัมพันธ์ที่ดีทั้งกับเพื่อนและครู และมีการ ช่วยเหลือซึ่งกันและกันทั้งด้านการเรียนและด้านอื่นๆ	3.99	0.85	มาก
7. นักเรียนมีความต้องการผลสัมฤทธิ์ที่สูงขึ้นเสมอ พยายาม ทำงานที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จ และทบทวนเนื้อหา บทเรียนอยู่เสมอ	3.75	0.83	มาก
8. เมื่อนักเรียนมีปัญหา นักเรียนสามารถคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจ และแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสม	3.63	0.84	มาก
9. นักเรียนมีความรักและภูมิใจในตนเอง มีความเชื่อมั่นใน ตนเองว่าสามารถทำสิ่งต่างๆ ให้เป็นไปตามเป้าหมายที่ตั้งไว้	3.83	0.86	มาก
10. นักเรียนขยันขันแข็ง มีความพากเพียรต่อสิ่งที่ท้าทายจน นำไปสู่ความสำเร็จ	3.76	0.87	มาก
รวม	3.78	0.55	มาก

จากตารางที่ 4.4 ระดับปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพผู้เรียน ด้านความพร้อมของผู้เรียน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.78$, S.D. = 0.55) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ด้านความพร้อมของผู้เรียนที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ นักเรียนมีสุขภาพที่แข็งแรงสมบูรณ์ ไม่เจ็บป่วยจนต้องหยุดเรียนบ่อยครั้ง ($\bar{X} = 4.05$, S.D. = 0.95) และที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ นักเรียนมีความกระหายใฝ่รู้ในการเรียน มีความต้องการเรียนรู้อยู่ตลอดเวลา และคอยแสวงหาความรู้ใหม่ๆ ด้วยตนเองอยู่เสมอ ($\bar{X} = 3.50$, S.D. = 0.80)

ตารางที่ 4.5 ระดับปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัชฌมศึกษาเขต 6 ด้านนโยบายส่งเสริมผู้เรียน

ด้านนโยบายส่งเสริมผู้เรียน	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1. ส่งเสริมการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในห้องเรียน ตลอดจนกิจกรรมทัศนศึกษาตามแหล่งเรียนรู้ที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน	3.62	0.93	มาก
2. สถานศึกษามีเป้าหมายที่ชัดเจนในการพัฒนาและกระตุ้นการเรียนรู้ของนักเรียน จะทำให้เด็กเกิดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง	3.67	0.81	มาก
3. ส่งเสริมสนับสนุนด้านทรัพยากรการเรียนการสอน และจัดสิ่งอำนวยความสะดวกในการจัดการเรียนรู้	3.63	0.83	มาก
4. ส่งเสริมการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ข่าวสารความรู้ทางวิชาการ ตลอดงานวิจัยที่เป็นประโยชน์ต่อการเรียนรู้ของนักเรียน และการจัดการเรียนการสอนของครู	3.73	0.76	มาก
5. ส่งเสริมการเรียนรู้ท้องถิ่น โดยนำภูมิปัญญาของท้องถิ่น เครื่องมืออุปกรณ์ ชุมชน เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา	3.55	0.85	มาก
6. ส่งเสริมการนิเทศการจัดการเรียนรู้อย่างสม่ำเสมอ และนำผลการนิเทศมาปรับปรุง พัฒนาการเรียนการสอนของครู	3.61	0.88	มาก
7. ส่งเสริมให้นักเรียนเข้ามามีส่วนร่วม ในการเสนอแนวคิด เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	3.65	0.86	มาก
8. ส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกันของบุคลากร เพื่อให้มีลักษณะเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้	3.63	0.86	มาก

ตารางที่ 4.5 (ต่อ)

ด้านนโยบายส่งเสริมผู้เรียน	\bar{X}	S.D.	ระดับ
9. ส่งเสริมสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนางานวิชาการ กับสถาบันการศึกษาอื่นๆ ทั้งในประเทศ และต่างประเทศ	3.63	0.84	มาก
10. ส่งเสริมให้ครูจัดกระบวนการเรียนรู้ ให้สอดคล้องกับ ศักยภาพความสนใจและความถนัดของผู้เรียน	3.57	0.87	มาก
รวม	3.63	0.61	มาก

จากตารางที่ 4.5 ระดับปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพผู้เรียน ด้านนโยบายส่งเสริมผู้เรียน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.63$, S.D. = 0.61) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ด้านนโยบายส่งเสริมผู้เรียนที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ส่งเสริมการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ข่าวสารความรู้ทางวิชาการ ตลอดจนงานวิจัยที่เป็นประโยชน์ต่อการเรียนรู้ของนักเรียน และการจัดการเรียนการสอนของครู ($\bar{X} = 3.73$, S.D. = 0.76) และที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ส่งเสริมการเรียนรู้ท้องถิ่น โดยนำภูมิปัญญาของท้องถิ่น เครือข่ายผู้ประกอบการ ชุมชน เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ($\bar{X} = 3.55$, S.D. = 0.85)

ตารางที่ 4.6 ระดับปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 6 ด้านการสนับสนุนสื่อ และแหล่งเรียนรู้

ด้านการสนับสนุนสื่อ และแหล่งเรียนรู้	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1. อุปกรณ์ในการเรียนรู้เพียงพอ เหมาะสมกับสภาพวิชาและวัย ของนักเรียน สนับสนุนให้นักเรียนเกิดความอยากรู้อยากเห็น	3.61	0.91	มาก
2. มีสื่อการเรียนการสอน และเทคโนโลยีที่หลากหลาย ที่ทำ ให้นักเรียนสนุกกับการเรียน และเพิ่มพูนความรู้ความเข้าใจ	3.63	0.99	มาก
3. อาคารสถานที่ มีแสงสว่างเพียงพอ เป็นระเบียบเรียบร้อย ถูก สุขลักษณะและมีความปลอดภัย	3.74	0.87	มาก
4. มีเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ที่นักเรียนสามารถเข้าถึงข้อมูล ข่าวสารด้านการศึกษามีคุณภาพได้อย่างรวดเร็ว	3.07	1.23	ปานกลาง
5. มีการใช้สื่อจากภูมิปัญญาในท้องถิ่น ที่มีประสิทธิภาพแปลก ใหม่ และนักเรียนมีส่วนในการผลิตและใช้สื่อ	3.41	0.95	ปานกลาง

ตารางที่ 4.6 (ต่อ)

ด้านการสนับสนุนสื่อ และแหล่งเรียนรู้	\bar{X}	S.D.	ระดับ
6. มีสื่อและแหล่งเรียนรู้ตามบริเวณต่างๆ ของสถานศึกษา ทำให้นักเรียนสามารถเรียนรู้ทั้งในและนอกห้องเรียนได้	3.48	0.96	ปานกลาง
7. มีบริการห้องสมุดในสถานศึกษา ที่เพียงพอและสามารถเข้าถึงได้อย่างสะดวก	3.77	0.85	มาก
8. มีแหล่งค้นคว้าที่เพียงพอและหลากหลาย ทั้งนี้หมายถึง เอกสาร ตำรา งานวิจัย ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ (IT)	3.57	0.86	มาก
9. มีแหล่งเรียนรู้ภายนอกโรงเรียนที่คอยให้บริการ เช่น ห้องสมุดชุมชน แหล่งฝึกอาชีพ ศูนย์ประวัติศาสตร์ชุมชน เป็นต้น	3.47	0.95	ปานกลาง
10. มีการฝึกอบรมและพัฒนาให้นักเรียนในการเข้าถึงสื่อ และแหล่งเรียนรู้ต่างๆทั้งในและนอกสถานศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพ	3.61	0.91	มาก
รวม	3.54	0.66	มาก

จากตารางที่ 4.6 ระดับปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพผู้เรียนด้านการสนับสนุนสื่อ และแหล่งเรียนรู้ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.54, S.D. = 0.66$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ด้านการสนับสนุนสื่อ และแหล่งเรียนรู้ ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ มีบริการห้องสมุดในสถานศึกษา ที่เพียงพอและสามารถเข้าถึงได้อย่างสะดวก ($\bar{X} = 3.77, S.D. = 0.85$) และที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือมีเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ที่นักเรียนสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารด้านการศึกษาที่มีคุณภาพได้อย่างรวดเร็ว ($\bar{X} = 3.07, S.D. = 1.23$)

ตารางที่ 4.7 ระดับปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 6 ด้านการสนับสนุนจากผู้ปกครอง

ด้านการสนับสนุนจากผู้ปกครอง	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1. ผู้ปกครองให้ความร่วมมือโดยการเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษากับสถานศึกษาของนักเรียน	3.64	0.88	มาก
2. ผู้ปกครองเป็นตัวอย่างในการแสวงหาความรู้ให้กับนักเรียน เช่น ชอบอ่านหนังสือ ชอบแสวงหาความรู้ใหม่ๆ และชอบการคิดวิเคราะห์	3.57	0.91	มาก
3. ผู้ปกครองคอยช่วยเหลือการเรียนนักเรียนที่บ้าน ให้ความรู้เพิ่มเติม แก้ปัญหาเกี่ยวกับการเรียนรู้เชิงวิชาการแก่นักเรียน	3.76	0.89	มาก
4. ผู้ปกครองจัดหาอุปกรณ์การเรียนที่จำเป็นและส่งเสริมกิจกรรมการเรียนรู้ให้แก่เด็กนักเรียน	3.85	0.95	มาก
5. ผู้ปกครองจัดสภาพแวดล้อมที่บ้านให้เป็นแหล่งเรียนรู้ที่จะช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ให้แก่เด็กนักเรียน	3.68	0.93	มาก
6. ผู้ปกครองพานักเรียนออกไปทัศนศึกษาตามแหล่งเรียนรู้ต่างๆ ตามความสนใจของนักเรียน	3.50	1.00	มาก
7. ผู้ปกครองคอยให้กำลังใจนักเรียน สร้างแรงกระตุ้นให้เกิดความเชื่อมั่นและเห็นคุณค่าในตนเอง	3.85	1.04	มาก
8. ผู้ปกครองเป็นตัวอย่างที่ดีในเรื่องของความขยันอดทน มุ่งมั่น ทุ่มเทในสิ่งที่กำหนดเป้าหมายไว้ให้ประสบผลสำเร็จให้กับผู้เรียน	3.93	0.93	มาก
9. ผู้ปกครองพบครูผู้สอนอย่างสม่ำเสมอ ประสานความร่วมมือแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกันในการพัฒนาเด็กนักเรียน	3.61	1.02	มาก
10. ผู้ปกครองใส่ใจดูแลนักเรียนให้ปฏิบัติตามกฎระเบียบของโรงเรียนให้คำปรึกษาแนะนำในการปฏิบัติตนของนักเรียน	4.05	0.82	มาก
รวม	3.74	0.68	มาก

จากตารางที่ 4.7 ระดับปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพผู้เรียนด้านการสนับสนุนจากผู้ปกครอง ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.74, S.D. = 0.68$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าด้านการสนับสนุนจากผู้ปกครอง ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ผู้ปกครองใจใส่ดูแลนักเรียนให้ปฏิบัติตามกฎระเบียบของโรงเรียนให้คำปรึกษาแนะนำในการปฏิบัติตนของนักเรียน ($\bar{X} = 4.05, S.D. = 0.82$) และที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ผู้ปกครองพานักเรียนออกไปทัศนศึกษาตามแหล่งเรียนรู้ต่างๆ ตามความสนใจของนักเรียน ($\bar{X} = 3.50, S.D. = 1.00$)

ผลการวิเคราะห์ระดับคุณภาพผู้เรียน ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 6

คุณภาพผู้เรียน จากผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินำขั้นพื้นฐาน (O-NET) ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2561 ในสถานศึกษาเขตจังหวัดสมุทรปราการ ที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 6 ที่เผยแพร่ในเว็บไซต์ของสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) ซึ่งผู้วิจัยจัดทำแบบรวบรวมข้อมูล และวิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิเคราะห์คุณภาพผู้เรียน แสดงในตารางที่ 4.8

ตารางที่ 4.8 คุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 6

มาตรฐานคุณภาพผู้เรียน	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1. ภาษาไทย	3.00	0.78	พอใช้
2. คณิตศาสตร์	2.25	0.67	ปรับปรุง
3. วิทยาศาสตร์	2.50	0.88	พอใช้
4. สังคมศึกษา	2.92	0.71	พอใช้
5. ภาษาอังกฤษ	2.45	0.77	ปรับปรุง
รวม	2.62	0.32	พอใช้

จากตารางที่ 4.8 ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินำขั้นพื้นฐาน (O-NET) ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2561 พบว่า ในภาพรวมผู้เรียนในโรงเรียนเขตจังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 6 มีคุณภาพใน พอใช้ และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีคุณภาพในระดับพอใช้ 3 รายวิชา โดยภาษาไทยมีค่าเฉลี่ยสูงสุดที่สุด ($\bar{X} = 3.00, S.D. = 0.78$) รองลงมา คือ สังคมศึกษา ($\bar{X} = 2.592, S.D. = 0.71$) และคณิตศาสตร์มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดมีคุณภาพในระดับ ปรับปรุง ($\bar{X} = 2.25, S.D. = 0.67$)

**ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพผู้เรียนกับ
ระดับคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษาเขต 6**

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพผู้เรียนกับคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 6 ใช้การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) แล้วนำค่า r ที่หาได้ไปทดสอบนัยสำคัญที่ระดับ .01 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพผู้เรียน แสดงในตารางที่ 4.9 – 4.10

ตารางที่ 4.9 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่าง ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 6 โดยหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ แบบ Pearson

ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพผู้เรียน (X)	คุณภาพผู้เรียน (Y)
1. ด้านการจัดการเรียนการสอน (X_1)	0.245**
2. ด้านความพร้อมของผู้เรียน (X_2)	0.226**
3. ด้านนโยบายส่งเสริมผู้เรียน (X_3)	0.305**
4. ด้านการสนับสนุนสื่อ และแหล่งเรียนรู้ (X_4)	0.329**
5. ด้านการสนับสนุนจากผู้ปกครอง (X_5)	0.374**
รวมปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพผู้เรียน	0.375**

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 4.9 พบว่า ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพผู้เรียน ทั้ง 5 ด้าน มาวิเคราะห์ว่ามีปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพใดบ้างที่มีความสัมพันธ์ต่อคุณภาพผู้เรียน โดยทำการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ แบบ Pearson พบว่า ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพผู้เรียนทุกด้านมีความสัมพันธ์ต่อคุณภาพผู้เรียน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 โดยเรียงตามลำดับความสัมพันธ์ดังนี้ ด้านการสนับสนุนจากผู้ปกครอง (X_5) ด้านการสนับสนุนสื่อ และแหล่งเรียนรู้ (X_4) ด้านนโยบายส่งเสริมผู้เรียน (X_3) ด้านการจัดการเรียนการสอน (X_1) และ ด้านความพร้อมของผู้เรียน (X_2)

ตารางที่ 4.10 สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพผู้เรียนกับคุณภาพผู้เรียน
 ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 6

	ด้านการจัดการเรียนการสอน (X ₁)	ด้านความพร้อมของผู้เรียน (X ₂)	ด้านนโยบายส่งเสริมผู้เรียน (X ₃)	ด้านการสนับสนุนสื่อ และแหล่งเรียนรู้ (X ₄)	ด้านการสนับสนุนจากผู้ปกครอง (X ₅)	ภาษาไทย (Y ₁)	คณิตศาสตร์ (Y ₂)	วิทยาศาสตร์ (Y ₃)	สังคมศึกษา (Y ₄)	ภาษาอังกฤษ (Y ₅)
X ₁	1									
X ₂	0.621**	1								
X ₃	0.563**	0.495**	1							
X ₄	0.506**	0.439**	0.721**	1						
X ₅	0.543**	0.498**	0.586**	0.541**	1					
Y ₁	0.309**	0.284**	0.357**	0.372**	0.416**	1				
Y ₂	0.204**	0.188**	0.271**	0.299**	0.345**	0.181**	1			
Y ₃	0.229**	0.211**	0.293**	0.318**	0.363**	0.293**	0.230**	1		
Y ₄	0.293**	0.269**	0.344**	0.362**	0.406**	0.320**	0.193**	0.185**	1	
Y ₅	0.224**	0.206**	0.288**	0.314**	0.359**	0.241**	0.273**	0.286**	0.145**	1

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 4.10 พบว่า ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพผู้เรียนด้านการจัดการเรียนการสอนนั้น มีความสัมพันธ์กับภาษาไทยสูงที่สุด ($r = 0.309$) และวิชาคณิตศาสตร์ต่ำที่สุด ($r = 0.204$) ด้านความพร้อมของผู้เรียน มีความสัมพันธ์กับภาษาไทยสูงที่สุด ($r = 0.284$) และคณิตศาสตร์ต่ำที่สุด ($r = 0.188$) ด้านนโยบายส่งเสริมผู้เรียน มีความสัมพันธ์กับภาษาไทยสูงที่สุด ($r = 0.357$) และคณิตศาสตร์ต่ำที่สุด ($r = 0.271$) ด้านการสนับสนุนสื่อ และแหล่งเรียนรู้ มีความสัมพันธ์กับ

ภาษาไทยสูงที่สุด ($r = 0.372$) และคณิตศาสตร์ต่ำที่สุด ($r = 0.299$) ด้านการสนับสนุนจากผู้ปกครอง มีความสัมพันธ์กับภาษาไทยสูงที่สุด ($r = 0.416$) และคณิตศาสตร์ต่ำที่สุด ($r = 0.345$)

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 6

ตารางที่ 4.11 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงทำนายของปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 6 โดยหาค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression)

ตัวแปร	r	R ²	F	p
X ₅	0.510	0.260	126.593	.00
X ₅ X ₄	0.572	0.328	87.706	.00
X ₅ X ₄ X ₁	0.592	0.351	64.661	.00

จากตารางที่ 4.11 พบว่า เมื่อนำปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนทั้ง 5 ด้านมาวิเคราะห์เพื่อค้นหาว่ามี ปัจจัยใดบ้างที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน โดยทำการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณด้วยวิธี Stepwise พบว่ามีปัจจัย 3 ด้านที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 เรียงตามลำดับ ได้แก่ ด้านการสนับสนุนจากผู้ปกครอง (X₅) ด้านการสนับสนุนสื่อ และแหล่งเรียนรู้ (X₄) ด้านการจัดการเรียนการสอน (X₁) ส่วนด้านความพร้อมของผู้เรียน และด้านนโยบายส่งเสริมผู้เรียนไม่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนทั้ง 3 ด้านส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนเท่ากับ 0.59 ($r = 0.592$) และสามารถอธิบายความแปรปรวนของคุณภาพผู้เรียนได้ร้อยละ 35.1 ($R^2 = 0.351$) โดยโมเดลมีความสอดคล้องกับประชากรน้อย

ตารางที่ 4.12 ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษาเขต 6

ตัวแปร		B	SE.B	β	t-value	p value
ด้านการสนับสนุนจากผู้ปกครอง	X_5	0.243	0.049	0.270	4.968	.00
ด้านการสนับสนุนสื่อ และแหล่งเรียนรู้	X_4	0.233	0.049	0.253	4.767	.00
ด้านการจัดการเรียนการสอน	X_1	0.209	0.058	0.190	3.580	.00
ค่าคงที่		0.931	0.189		4.914	.00
$r = 0.592$						
$R^2 = 0.351$						
$F = 64.661$						
$p = .00$						
สมการในการพยากรณ์ คือ						
$Y' = 0.931 + 0.243X_5 + 0.233X_4 + 0.209X_1$						
สมการพยากรณ์ในรูปแบบมาตรฐาน คือ						
$Z'_Y = 0.270Z_{X5} + 0.253Z_{X4} + 0.190Z_{X1}$						

จากตารางที่ 4.12 พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนที่สามารถอธิบายหรือพยากรณ์คุณภาพผู้เรียน ประกอบด้วย 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการสนับสนุนจากผู้ปกครอง (X_5) ด้านการสนับสนุนสื่อ และแหล่งเรียนรู้ (X_4) ด้านการจัดการเรียนการสอน (X_1) ซึ่งแสดงลำดับการส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนจากมากไปหาน้อยดังนี้ ด้านการสนับสนุนจากผู้ปกครอง X_5 ($\beta = 0.270$) ด้านการสนับสนุนสื่อ และแหล่งเรียนรู้ X_4 ($\beta = 0.253$) ด้านการจัดการเรียนการสอน X_1 ($\beta = 0.190$)

กล่าวโดยสรุปปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนที่สามารถอธิบายหรือพยากรณ์คุณภาพผู้เรียน ประกอบด้วย 3 ด้าน ซึ่งร่วมกันทำนายคุณภาพผู้เรียนได้ร้อยละ 35.1 ($R^2 = 0.351$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .00 ซึ่งสามารถเขียนเป็นสมการในการพยากรณ์ คือ

$$Y' = 0.931 + 0.243X_5 + 0.233X_4 + 0.209X_1$$

สมการพยากรณ์ในรูปแบบมาตรฐาน คือ

$$Z'_Y = 0.270Z_{X5} + 0.253Z_{X4} + 0.190Z_{X1}$$

บทที่ 5

สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาวิจัยเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 6 ครั้งนี้ ได้สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะตามลำดับ ดังนี้

1. สรุปการวิจัย

1.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.1.1 เพื่อศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับระดับคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษาเขตจังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 6

1.1.2 เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพผู้เรียนกับระดับคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษาเขตจังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 6

1.1.3 เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษาเขตจังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 6

1.2 วิธีดำเนินการวิจัย

1.2.1 **กลุ่มตัวอย่าง** ได้แก่ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 6 ในสถานศึกษาเขตจังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 6 ประจำปีการศึกษา 2561 จำนวน 25 แห่ง โดยการประมาณขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของเครจซี่ และมอแกน (Kregcie and Morgan) รวมทั้งสิ้น 363 คน วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) ตามจำนวนกลุ่มที่ต้องการ โดยจำแนกกลุ่มตัวอย่างได้จากสัดส่วนจำนวนโรงเรียนแต่ละขนาด ได้กลุ่มตัวอย่างแยกเป็น

1) สถานศึกษาขนาดกลาง 2 แห่ง	จำนวน 4 คน
2) สถานศึกษาขนาดใหญ่ 5 แห่ง	จำนวน 29 คน
3) สถานศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ 17 แห่ง	จำนวน 330 คน

1.2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยในครั้งนี้ถูกแบ่งเป็น 2 ชุด คือ

ชุดที่ 1 เป็นแบบสอบถาม ซึ่งแบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับลักษณะส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ เกรดเฉลี่ยรวม 4 ภาคการศึกษา(GPA) และขนาดของสถานศึกษา

ตอนที่ 2 เป็นคำถามปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษาเขตจังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 6 โดยใช้วัดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ เพื่อสอบถามปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพผู้เรียนใน 5 ด้าน ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 ท่าน ได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence : IOC) มีค่าอยู่ระหว่าง 0.8 ถึง 1 จากนั้นได้นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (try out) กับนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 6 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน จากโรงเรียนนวมินทราชินูทิศสวนกุหลาบวิทยาลัย สมุทรปราการ โรงเรียนมัธยมวัดศรีจันทร์ประดิษฐ์ โรงเรียนมัธยมวัดใหม่สมุทรกิจวิทยาเขต ซึ่งเป็นสถานศึกษาในเขตจังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 6 เพื่อหาค่าความเที่ยง (Reliability) โดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha Coefficient) ทั้งฉบับ ได้ค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.95

ชุดที่ 2 เป็นแบบรวบรวมข้อมูลคุณภาพผู้เรียน ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 6 จากผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินิยมพื้นฐาน (O-NET) ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2561 ในสถานศึกษาเขตจังหวัดสมุทรปราการ ที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 6 ที่เผยแพร่ในเว็บไซต์ของสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน)

1.2.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล มีขั้นตอนในการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

ผู้วิจัยขอหนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลจากประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช เพื่อขออนุญาตผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มัธยมศึกษาเขต 6 เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล ส่งแบบสอบถามจำนวน 363 ฉบับ รับแบบสอบถามกลับคืนจำนวน 363 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

1.2.4 การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ ดังนี้

ใช้ค่าความถี่และค่าร้อยละ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) และค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression) ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1.3 ผลการวิจัย

1.3.1 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษาเขตจังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 6 พบว่าระดับปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษาเขตจังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 6 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายด้านเรียงตามลำดับ ดังนี้ ด้านความพร้อมของผู้เรียน ด้านการสนับสนุนจากผู้ปกครอง ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านนโยบายส่งเสริมผู้เรียน และด้านการสนับสนุนสื่อ และแหล่งเรียนรู้

1) ปัจจัยด้านความพร้อมของผู้เรียน ในภาพรวมรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ด้านความพร้อมของผู้เรียนที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ นักเรียนมีสุขภาพที่ดี ร่างกายแข็งแรงสมบูรณ์ ไม่เจ็บป่วยจนต้องหยุดเรียนบ่อยครั้ง และด้านความพร้อมของผู้เรียนที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ นักเรียนมีความกระหายใฝ่รู้ในการเรียน มีความต้องการเรียนรู้อยู่ตลอดเวลา และคอยแสวงหาความรู้ใหม่ๆ ด้วยตนเองอยู่เสมอ

2) ปัจจัยด้านการสนับสนุนจากผู้ปกครองในภาพรวมรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ด้านการสนับสนุนจากผู้ปกครองที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ผู้ปกครองใจใส่ดูแลนักเรียนให้ปฏิบัติตามกฎระเบียบของโรงเรียนให้คำปรึกษาแนะนำในการปฏิบัติตนของนักเรียน รองลงมาคือ ผู้ปกครองเป็นตัวอย่างที่ดีในเรื่องของความขยัน อดทน มุ่งมั่น ทุ่มเทในสิ่งที่กำหนดเป้าหมายไว้ให้ประสบความสำเร็จให้กับผู้เรียน และด้านการสนับสนุนจากผู้ปกครองที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ผู้ปกครองพานักเรียนออกไปทัศนศึกษาตามแหล่งเรียนรู้ต่างๆ ตามความสนใจของนักเรียน

3) ปัจจัยด้านการจัดการเรียนการสอน ในภาพรวมรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ด้านการจัดการเรียนการสอนที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ครูมีความเชี่ยวชาญในสาขาวิชาที่สอน จัดการเรียนการสอนตรงตามตัวชี้วัด และเชื่อมโยงกับวิถีชีวิตตามพื้นฐานทางสังคมวัฒนธรรมและเศรษฐกิจของนักเรียน และด้านการจัดการเรียนการสอนที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ครูถ่ายทอดความรู้โดยใช้อุปกรณ์การสอนที่ทันสมัย มีสื่อใหม่ๆ ที่ทำให้นักเรียนเกิดความสนใจในบทเรียน

4) ปัจจัยด้านนโยบายส่งเสริมผู้เรียน ในภาพรวมรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ด้านนโยบายส่งเสริมผู้เรียนที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ส่งเสริมการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ข่าวสารความรู้ทางวิชาการ ตลอดจนงานวิจัยที่เป็นประโยชน์ต่อการเรียนรู้ของนักเรียน และการจัดการเรียนการสอนของครู และด้านนโยบายส่งเสริมผู้เรียนที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ส่งเสริมให้ครูจัดกระบวนการเรียนรู้ ให้สอดคล้องกับศักยภาพความสนใจและความถนัดของผู้เรียน

5) ปัจจัยด้านการสนับสนุนสื่อ และแหล่งเรียนรู้ในภาพรวมรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ด้านการสนับสนุนสื่อ และแหล่งเรียนรู้ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ มีบริการห้องสมุดในสถานศึกษา ที่เพียงพอและสามารถเข้าถึงได้อย่างสะดวก และด้านการสนับสนุนสื่อ และแหล่งเรียนรู้ที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ มีการใช้สื่อจากภูมิปัญญาในท้องถิ่น ที่มีประสิทธิภาพแปลกใหม่ และนักเรียนมีส่วนในการผลิตและใช้สื่อ

1.3.2 ผลการวิเคราะห์ระดับคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 6 พบว่า คุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 6 จากผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินั้นพื้นฐาน (O-NET) ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2561 ในภาพรวมมีคุณภาพในระดับ พอใช้ โดยเมื่อพิจารณาเป็นรายวิชาจะพบว่า วิชาที่มีคุณภาพสูงสุดคือ ภาษาไทย มีคุณภาพในระดับ พอใช้ รองลงมา คือ สังคมศึกษา มีคุณภาพในระดับพอใช้ และวิชาที่มีคุณภาพต่ำที่สุดคือ คณิตศาสตร์ มีคุณภาพในระดับ ปรับปรุง

1.3.3 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพผู้เรียนกับคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 6 พบว่าจากการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ แบบ Pearson ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพผู้เรียนทุกด้านมีความสัมพันธ์ต่อคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 6 อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.01 ได้แก่ ด้านการสนับสนุนจากผู้ปกครอง (X_5) ด้านการสนับสนุนสื่อ และแหล่งเรียนรู้ (X_4) ด้านนโยบายส่งเสริมผู้เรียน (X_3) ด้านการจัดการเรียนการสอน (X_1) และด้านความพร้อมของผู้เรียน (X_2) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับที่ .01 และมีลักษณะตามกันโดยเรียงตามลำดับ

1.3.4 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 6 พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อ คุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษาเขตจังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 6 จากการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณด้วยวิธี Stepwise มี 3 ด้านที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 6 อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.01 เรียงตามลำดับ ได้แก่ ด้านการสนับสนุนจากผู้ปกครอง (X_5) ด้านการสนับสนุนสื่อ และแหล่งเรียนรู้ (X_4) ด้านการจัดการเรียนการสอน (X_1) ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ได้ตั้งไว้ ส่วนในด้านความพร้อมของผู้เรียน และด้านนโยบายส่งเสริมผู้เรียนไม่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษาเขตจังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 6 อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05

2. อภิปรายผล

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 6 ผู้วิจัยได้นำประเด็นสำคัญที่พบมาอภิปรายผล ดังนี้

2.1 ผลการวิจัยปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 6 พบว่า ระดับปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 6 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งอาจเป็นไปได้ว่า สถานศึกษาส่วนใหญ่ในเขตจังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 6 เป็นสถานศึกษาที่มีขนาดใหญ่พิเศษ อยู่ในเขตปริมณฑล มีงบประมาณในการสนับสนุนเพียงพอ มีความพร้อมของบุคลากรในการดำเนินงานของสถานศึกษาตลอดจนอุปกรณ์ อาคารสถานที่ที่มีความพร้อม การเข้าถึงโอกาสทางการเรียนรู้ของนักเรียน ตลอดจนความพร้อมของผู้ปกครองในการดูแลสนับสนุนการเรียนรู้ของนักเรียนซึ่งสะท้อนผ่านผลการวิจัยที่แสดงให้เห็น ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพผู้เรียนในระดับสูงที่สุด คือ ด้านความพร้อมของผู้เรียน รองลงมาคือ ด้านการสนับสนุนจากผู้ปกครอง ส่วนด้านการสนับสนุนสื่อ และแหล่งเรียนรู้มีระดับที่ต่ำที่สุด อาจเป็นเพราะแต่ละสถานศึกษามีนักเรียนจำนวนมากทำให้การบริหารจัดการสื่อ และแหล่งเรียนรู้ นั้นยังไม่เพียงพอต่อความต้องการของนักเรียน และสอดคล้องกับ ประวิตา มีเปี่ยมสมบุรณ์ และคณะ (2555, น.145-146) ที่ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อมาตรฐานคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียน ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม พบว่า ระดับปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพผู้เรียนอยู่ในระดับมาก ศิราภรณ์ ช่วยบำรุง (2555, 124-125) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ พบว่า ระดับปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพผู้เรียนอยู่ในระดับมาก

2.1.1 ปัจจัยด้านการจัดการเรียนการสอน อยู่ในระดับมาก อาจเป็นเพราะครูผู้สอน ได้สอนตามรายวิชาที่ตนเองถนัดตามสาขาที่เรียนจบมา มีความรู้ความสามารถในการจัดกิจกรรม การเรียนการสอนที่หลากหลายตามความถนัด และความสนใจของผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับ กระทรวงศึกษาธิการ (2553, น. 2-3) ที่กล่าวว่า ครูจะต้องจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตร แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เพื่อพัฒนาศักยภาพอย่างรอบด้าน ทั้งร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคม กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้ใช้องค์ความรู้ ทักษะและเจตคติจากการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ และประสบการณ์ของผู้เรียนมาปฏิบัติกิจกรรมเพื่อช่วยให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะสำคัญ ได้แก่ ความสามารถในการคิด ความสามารถในการแก้ปัญหา

ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต และความสามารถในการใช้เทคโนโลยี ซึ่งจะส่งผลในการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ได้แก่ รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ซื่อสัตย์ สุจริต มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง มุ่งมั่นในการทำงาน รักความเป็นไทย และมีจิตสาธารณะ เกิดทักษะการทำงาน และอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุขในฐานะเป็นพลเมืองไทย และพลโลก

2.1.2 ปัจจัยด้านความพร้อมของผู้เรียน อยู่ในระดับมาก อาจเป็นเพราะผู้เรียนมีสุขภาพร่างกายที่แข็งแรงทำให้มาเรียนได้อย่างสม่ำเสมอ มีความสุขในการมาโรงเรียน มีแรงจูงใจที่อยากจะประสบความสำเร็จในการเรียน มีความกระตือรือร้นใฝ่เรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2553, น.77-78) ได้กล่าวถึงความพร้อมและลักษณะของผู้เรียนที่จะสามารถพัฒนาตนเองให้เป็นผู้เรียนที่มีคุณภาพได้ ต้องมีองค์ประกอบทักษะชีวิตสำคัญที่จะเพิ่มภูมิคุ้มกันให้กับเด็กในสภาพสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงและเตรียมความพร้อมสำหรับการปรับตัวของผู้เรียนในอนาคตไว้ ดังนี้ 1) การตระหนักรู้และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น หมายถึง การรู้จักความถนัดความสามารถ จุดเด่น จุดด้อยของตนเอง เข้าใจความแตกต่างของแต่ละบุคคล รู้จักตนเอง ยอมรับ เห็นคุณค่าและภาคภูมิใจในตนเองและผู้อื่น มีเป้าหมายในชีวิต และมีความรับผิดชอบต่อสังคม 2) การคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจ และแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ หมายถึง การแยกแยะข้อมูล ข่าวสาร ปัญหาและสถานการณ์รอบตัว วิพากษ์วิจารณ์และประเมินสถานการณ์รอบตัวด้วยหลักเหตุและข้อมูลที่ถูกต้อง รับรู้ปัญหา สาเหตุของปัญหา หาทางเลือกและตัดสินใจแก้ปัญหาในสถานการณ์ต่างๆ อย่างสร้างสรรค์ 3) การจัดการกับอารมณ์และความเครียด หมายถึง ความเข้าใจและรู้เท่าทันภาวะอารมณ์ของบุคคล รู้สาเหตุของความเครียด รู้วิธีการควบคุมอารมณ์และความเครียด รู้วิธีผ่อนคลาย หลีกเลียง และปรับเปลี่ยนพฤติกรรมที่จะก่อให้เกิดอารมณ์ไม่พึงประสงค์ 4) การสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น หมายถึง การเข้าใจมุมมอง อารมณ์ ความรู้สึกของผู้อื่น ใช้ภาษาพูดและภาษากายเพื่อสื่อสารความรู้สึกนึกคิดของตนเอง ได้รับความรู้สึกนึกคิดและความต้องการของผู้อื่นวางตัวได้ถูกต้องเหมาะสมในสถานการณ์ต่าง ๆ ใช้การสื่อสารที่สร้างความสัมพันธภาพที่ดี สร้างความร่วมมือและทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

2.1.3 ปัจจัยด้านนโยบายส่งเสริมผู้เรียน อยู่ในระดับมาก อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษามีนโยบายส่งเสริมการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทั้งในและนอกห้องเรียน ตลอดจนกิจกรรมทัศนศึกษาตามแหล่งเรียนรู้ คอยสนับสนุนด้านทรัพยากรการเรียนการสอน และจัดตั้งอำนวยความสะดวกในการจัดการเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับ นโยบายสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 ได้กำหนดนโยบายด้านการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน และส่งเสริมการจัดการศึกษาเพื่อสร้างขีดความสามารถไว้ในยุทธศาสตร์ที่ 2 พัฒนาคุณภาพผู้เรียน และส่งเสริมการจัดการศึกษาเพื่อสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันไว้ดังนี้ 1) เสริมสร้างความเข้มแข็งในการพัฒนา

ผู้เรียนอย่างมีคุณภาพด้วยการปรับหลักสูตร การวัดและประเมินผลที่เหมาะสม ส่งเสริมการเรียนการสอนให้ผู้เรียนมีความมั่นใจในการสื่อสารภาษาอังกฤษ ภาษาประเทศคู่ค้า และภาษาอาเซียนอย่างน้อย 1 ภาษา 2) พัฒนาคุณภาพกระบวนการเรียนรู้ ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้เรียนมีนิสัยรักการอ่าน ส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ผ่านกิจกรรมการปฏิบัติจริง (Active Learning) เน้นทักษะกระบวนการ ให้เกิดทักษะการคิดวิเคราะห์ คิดแก้ปัญหา และคิดสร้างสรรค์ ในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ทั้งในและนอกห้องเรียน ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ ๒๑ ปฏิบัติทักษะกระบวนการวิทยาศาสตร์ และจิตวิทยาศาสตร์ สนับสนุนการผลิต จัดทำ และใช้สื่อการเรียนการสอน เทคโนโลยี นวัตกรรมและสิ่งอำนวยความสะดวกที่หลากหลายรวมทั้งการพัฒนาห้องสมุดและแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษา ในการจัดการเรียนรู้ได้ทั้งในห้องเรียน และนอกห้องเรียนเพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างเต็มศักยภาพ ส่งเสริมการจัดหลักสูตรทักษะอาชีพ ควบคู่ไปกับวิชาสามัญ เช่น ทวิศึกษา (Dual Education) , หลักสูตรระยะสั้น และส่งเสริมสนับสนุนการจัดกิจกรรมแนะแนวเพื่อการศึกษาต่อและการประกอบอาชีพอย่างเข้มแข็งต่อเนื่องและเป็นรูปธรรม

2.1.4 ปัจจัยด้านการสนับสนุนสื่อ และแหล่งเรียนรู้ อยู่ในระดับมาก อาจเป็นเพราะสถานศึกษามีสื่อการเรียนการสอน และเทคโนโลยีที่หลากหลาย ตลอดจนแหล่งเรียนรู้ที่เพียงพอและสามารถเข้าถึงได้อย่างสะดวก ซึ่งสอดคล้องกับ พระราชบัญญัติการจัดการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 ได้กล่าวถึงความสำคัญของสื่อ และแหล่งเรียนรู้ว่า “สื่อการเรียนรู้” เป็นเครื่องมือของการเรียนรู้ที่ทำให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองเป็นสิ่งสำคัญเนื่องจากในยุคปัจจุบันข้อมูล ข่าวสาร ความรู้ การใช้เทคโนโลยีและการสื่อสารมีการเชื่อมโยงกันทั่วโลก ซึ่งสื่อการเรียนรู้ หมายถึง ทุกสิ่งทุกอย่างรอบตัวผู้เรียนที่ช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ เช่น คน สัตว์ สิ่งของ ธรรมชาติ รวมถึงเหตุการณ์ หรือ แนวความคิด โดยมุ่งเน้นส่งเสริมการค้นคว้า หรือ การแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ช่วยให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการเรียนรู้ของผู้เรียนทำหน้าที่ในการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพในการ ถ่ายทอดความรู้ ความเข้าใจ ความรู้ลึก เพิ่มพูนทักษะและประสบการณ์ ช่วยกระตุ้นให้เกิดศักยภาพทางความคิดได้แก่ คิดวิเคราะห์ คิดสร้างสรรค์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ และมีทักษะในการสร้างความรู้ด้วยตนเอง

2.1.5 ปัจจัยด้านการสนับสนุนจากผู้ปกครอง อยู่ในระดับมาก อาจเป็นเพราะผู้ปกครองคอยสนับสนุนนักเรียนในเรื่องการเรียนอยู่เสมอ คอยให้กำลังใจนักเรียน สร้างแรงกระตุ้น และเข้าไปมีส่วนร่วมในการพัฒนาผู้เรียนกับสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับ พะนากร มีภูคำ (2554, น.50-60) ได้กล่าวถึงบทบาทของผู้ปกครองในการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา ที่จะช่วยส่งเสริมคุณภาพผู้เรียนไว้ 5 ด้านดังนี้ 1) ด้านการจัดหลักสูตร คือการร่วม

คัดเลือกและร่วมเป็นคณะกรรมการบริหารหลักสูตรของโรงเรียน การเข้าร่วมประชุมฟังคำชี้แจง การให้คำปรึกษาแนะแนวและร่วมให้ข้อมูล 2) การจัดการเรียนการสอน คือการที่ ผู้ปกครองได้มีส่วนร่วมในการจัดประสบการณ์กิจกรรมการเรียนการสอน การจัดหาสื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอน การจัดสภาพแวดล้อมและบรรยากาศที่ดีหรือเป็นวิทยากรพิเศษ 3) ความสัมพันธ์ระหว่างบ้านกับโรงเรียน คือการที่ผู้ปกครองเอาใจใส่ดูแลนักเรียนให้ปฏิบัติตามกฎระเบียบของโรงเรียนให้คำปรึกษาแนะนำ ในการปฏิบัติตนของนักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมและช่วยเหลือในการจัดกิจกรรมของโรงเรียน 4) การช่วยเหลือการเรียนที่บ้าน 5) การร่วมตัดสินใจในนโยบายบริหารโรงเรียน คือการให้ผู้ปกครองเป็นกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐานเป็น กรรมการที่ปรึกษาของห้องเรียน และร่วมกำหนดนโยบายและแผนงานของโรงเรียน ซึ่งบทบาทเหล่านี้จะเป็นปัจจัยในการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้ดียิ่งขึ้น

2.2 ผลการวิจัยคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 6 พบว่า จากผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินั้นพื้นฐาน (O-NET) ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2561 ผู้เรียนในสถานศึกษาสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 6 มีคุณภาพในภาพรวมในระดับพอใช้ ซึ่งอาจเป็นเพราะจังหวัดสมุทรปราการ เป็นจังหวัดที่อยู่ในเขตปริมณฑลใกล้กับกรุงเทพมหานครซึ่งเป็นเมืองหลวงของประเทศ มีความเจริญในหลายๆด้าน ทั้งการคมนาคม การติดต่อสื่อสารที่สะดวกสบาย อีกทั้งแหล่งเรียนรู้ต่างๆ ที่หลากหลาย ทำให้สามารถจัดการศึกษาโดยใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยได้ สภาพแวดล้อมรอบโรงเรียนส่วนใหญ่มักเป็นโรงงานหรือผู้ประกอบการบริษัทใหญ่ระดับประเทศ ทำให้มีการระดมทรัพยากรและได้รับการสนับสนุนจากภาคเอกชนในเรื่องของการจัดการศึกษา และองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นที่ให้ความสำคัญและสนับสนุนการบริหารจัดการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ แต่ผู้เรียนยังขาดความกระหายใฝ่รู้ในการเรียน หรือต้องการเรียนรู้อยู่ตลอดเวลา ทำให้ผู้เรียนไม่ค่อยแสวงหาความรู้ใหม่ๆด้วยตนเอง ซึ่งส่งผลให้การทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินั้นพื้นฐาน (O-NET) ยังมีคุณภาพในภาพรวมอยู่ในระดับ พอใช้ เท่านั้น โดยรายวิชาที่มีคุณภาพอยู่ในเกณฑ์ต้องปรับปรุง คือ คณิตศาสตร์ และภาษาอังกฤษ อาจเป็นเพราะ ครูผู้สอนไม่ได้จัดการเรียนการสอน โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญอย่างแท้จริง หรือขาดความเข้าใจในเรื่องนี้ ไม่สามารถสอนสิ่งที่สลับซับซ้อนให้เข้าใจง่าย หรือเปลี่ยนเนื้อหาที่น่าเบื่อให้เป็นเนื้อหาที่สนุกและน่าสนใจได้ ซึ่งครูต้องมุ่งเน้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ โดยการจัดการเรียนการสอน โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ดังนั้น ครูต้องมีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องนี้ โดยเฉพาะเรื่องของความสำคัญความจำเป็น ทั้งนี้เพราะจะช่วยในการปรับเปลี่ยนแนวคิดในการจัดเรียนการสอน ซึ่งครูจะมีบทบาทในฐานะผู้จัดการและผู้อำนวยความสะดวก บทบาทผู้จัดการ ซึ่งกำหนดเป้าหมายในการจัดการว่า ให้ผู้เรียน

ได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพของตนเอง ครูต้องมีข้อมูลของผู้เรียนแต่ละคนรอบด้าน (พระราชบัญญัติการจัดการศึกษาแห่งชาติ แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 3 พ.ศ. 2553) ซึ่งสอดคล้องกับ อภิชา พุ่มพวง (2559, น.18) ได้ศึกษาคุณภาพผู้เรียน โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 พบว่าในทุกมาตรฐานอยู่ในระดับดีขึ้นไป ยกเว้นในด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน ศรัญญา ศิริวรศิลป์ (2558, น.21) ได้ศึกษาคุณภาพผู้เรียน โรงเรียนเขตอำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 พบว่าในทุกมาตรฐานอยู่ในระดับดี ยกเว้นในด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนที่อยู่ในระดับ ปรับปรุงเร่งด่วน

2.3 ผลการวิจัยความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 6 พบว่า ในแต่ละด้านมีความสัมพันธ์กับคุณภาพผู้เรียนทุกด้าน โดยด้านการสนับสนุนจากผู้ปกครอง มีความสัมพันธ์ในระดับที่สูงที่สุด เนื่องจากผู้เรียนมีผู้ปกครองที่คอยติดตามการเรียนของนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ จัดหาอุปกรณ์การเรียนให้ผู้เรียนอย่างครบถ้วน และคอยให้คำชี้แนะถึงความสำคัญของการเรียนในวิชาต่างๆ (วิลาวัณย์ เสมรสุต 2554, น.47-48) อีกทั้งสถานศึกษาในเขตจังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 6 มีการส่งเสริมให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ทั้งการเข้ามาเป็นคณะกรรมการสถานศึกษา กรรมการประจำห้องเรียน ชมรมผู้ปกครอง ตลอดจนการนำผู้ปกครองเข้ามาเป็นวิทยากรในสถานศึกษา แต่ปัญหาที่พบก็คือปัจจุบันรูปแบบการจัดการเรียนการสอนมีความแตกต่างจากในอดีตทั้งด้านเนื้อหาและวิธีการ ทำให้การช่วยเหลือในเรื่องวิชาการของนักเรียนที่บ้านยังไม่ตรงตามความต้องการของผู้เรียน และผู้ปกครองต้องทำงานทำให้เวลาในการเรียนรู้ร่วมกันหรือทัศนศึกษาตามแหล่งเรียนรู้ต่างๆ ยังทำได้น้อย

รองลงมาคือด้านการสนับสนุนสื่อ และแหล่งเรียนรู้ เนื่องจากผู้เรียนสามารถเข้าถึงสื่อและแหล่งเรียนรู้ที่ช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ในสิ่งที่ไม่รู้หรืออยากจะเรียนรู้ ทำให้เกิดความคิด ความอ่านเกิดความเจริญงอกงามทางสติปัญญา และพัฒนาตนเองให้มีคุณภาพได้ ทิสนา แฉมมณี (2550, น.39) อีกทั้งสถานศึกษาในเขตจังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 6 มีการส่งเสริมให้ครูใช้สื่อในการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน พัฒนาสถานที่ต่างๆ ในสถานศึกษาให้เป็นแหล่งเรียนรู้ ส่งเสริมการใช้สื่อจากภูมิปัญญาในท้องถิ่น ตลอดจนพัฒนาเครือข่ายอินเทอร์เน็ตในสถานศึกษาเพื่อให้ผู้เรียนเข้าถึงข้อมูลได้สะดวกรวดเร็วมากยิ่งขึ้น แต่ปัญหาที่พบก็คือผู้เรียนไม่ได้รับการฝึกอบรมในการเข้าถึงสื่อและแหล่งเรียนรู้ที่มีคุณภาพ สื่อที่นักเรียนเข้าถึงอาจเป็นสื่อแนวบันเทิงมากกว่าความรู้ที่จำเป็น

และด้านความพร้อมของผู้เรียนต่ำที่สุด เนื่องจากผู้เรียนยังขาดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในการเรียน ไม่เห็นความสำคัญในรายวิชาที่เรียน ทำให้ผู้เรียนไม่มีความกระหายใฝ่รู้ในการเรียน หรือมีความต้องการเรียนรู้อยู่ตลอดเวลา ส่งผลให้ไม่เกิดการแสวงหาความรู้ใหม่ๆด้วยตนเอง ขาดความมั่นใจในความสามารถของตนเองในการทำสิ่งต่างให้ลุล่วง สุภารัตน์ ชีรธรรมธาดา (2557, น.18-19) โดยสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 6 ได้พยายามส่งเสริมการแนะแนวการศึกษาต่อและอาชีพที่ช่วยให้นักเรียนได้ค้นพบตัวเอง จนเกิดความใฝ่รู้ ใฝ่เรียนตามอาชีพที่ตนเองสนใจ และการพยายามส่งเสริมให้ครูจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับการเรียนรู้ในโลกยุคปัจจุบันมากขึ้นทั้งการจัดการเรียนรู้แบบ 3R8C และ QSCCS เป็นการฝึกผู้เรียนให้รู้จักคิด สังเกตตั้งคำถามอย่างมีเหตุผล แสวงหาความรู้ข้อมูล และสารสนเทศ จากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย นำความรู้และสารสนเทศที่ได้จากการแสวงหาความรู้มาสรุปและสร้างองค์ความรู้ นำความรู้ที่ได้มาแลกเปลี่ยนสื่อสารและเชื่อมโยงความรู้ไปสู่การทำประโยชน์ให้กับสังคมและชุมชน

2.4 ผลการวิจัยปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนผลต่อคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 6 พบว่า มี 3 ด้านที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน คือ ด้านการสนับสนุนจากผู้ปกครอง ด้านการสนับสนุนสื่อ และแหล่งเรียนรู้ และด้านการจัดการเรียนการสอน ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ ส่วนด้านความพร้อมของผู้เรียน และด้านนโยบายส่งเสริมผู้เรียนไม่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 6

2.4.1 ด้านการสนับสนุนจากผู้ปกครอง ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 6 มากที่สุดอาจเป็นเพราะว่า ผู้ปกครองของนักเรียนมีอาชีพที่มั่นคงมีรายได้ที่เพียงพอในการสนับสนุนการเรียนของผู้เรียน เห็นความสำคัญของการศึกษาและเข้ามามีส่วนร่วมกับสถานศึกษาอย่างสม่ำเสมอทั้งการประชุมผู้ปกครอง การเป็นคณะกรรมการสถานศึกษา ทำให้ผู้ปกครองมีความเข้าใจในการจัดการศึกษาของโรงเรียนมากขึ้น มีการใช้เทคโนโลยีในการติดต่อสื่อสารเพื่อให้ข้อมูลแลกเปลี่ยนกันระหว่างผู้ปกครองและที่ปรึกษา ผ่านการตั้งกรุ๊ปไลน์ ทำให้ผู้ปกครองทราบพฤติกรรมและผลการเรียนของผู้เรียนและคอยช่วยกำกับนักเรียนให้คอยทบทวนบทเรียนและปฏิบัติตามระเบียบของสถานศึกษา ตามที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2554) ได้ระบุไว้ว่า ผู้ปกครองควรตระหนักเสมอว่า ไม่ควรทิ้งภาระการเลี้ยงดูลูกทั้งหมดให้โรงเรียนเป็นผู้รับผิดชอบแต่ฝ่ายเดียว พ่อ แม่ ผู้ปกครองต้องคำนึงถึงสิทธิของลูก นั่นก็คือประโยชน์ของลูกเป็นอันดับแรก ต้องรู้จักปรับวิธีการเลี้ยงดูให้เข้ากับพัฒนาการที่เปลี่ยนแปลงไปตามวัย ต้องเอาใจใส่ ดูแลพฤติกรรม ให้ความสนใจ ให้ความสนใจพร้อมเปิดโอกาสให้ลูกได้ค้นพบตัวเองเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ แบบอย่างที่ดีแก่ลูกไม่ควรคาดหวังในตัวลูกมาก

เกินไป เพราะจะสร้างความกดดันให้ลูก และควรส่งเสริมให้ลูกได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพ ผู้ปกครองต้องมีความเข้าใจนโยบาย กฎระเบียบ การเรียนการสอนของโรงเรียนและการประเมินผลความสำเร็จต่างๆ ของลูก ควรพบครูผู้สอนอย่างสม่ำเสมอ เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างลูกอยู่ที่บ้านและโรงเรียน ความเอาใจใส่ของพ่อแม่จะส่งผลต่อการเรียนรู้ของลูก รวมทั้งการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างเครือข่ายพ่อแม่ ผู้ปกครองในโรงเรียนเพื่อช่วยเหลือซึ่งกันและกัน คอยเสริมสร้างการเรียนรู้ของลูกทุกเวลาทุกสถานที่ เช่น ไปทัศนศึกษาตามแหล่งการเรียนรู้ในจังหวัดต่างๆ เพื่อให้เกิด การเรียนรู้ร่วมกันจากสภาพแวดล้อมที่ได้พบเห็นทำให้ทุกคนได้รับบรรยากาศที่มีความรู้ ความสุข และความสนุกสนานทำให้สายสัมพันธ์ พ่อ แม่ ลูก มีความแน่นแฟ้นยิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้อง กับประวัติ มีเปี่ยมสมบูรณ์ และคณะ (2555) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อมาตรฐานคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม พบว่า ระดับปัจจัยและระดับมาตรฐานคุณภาพผู้เรียนอยู่ในระดับมาก และปัจจัยด้าน ผู้ปกครองส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน ฟาร์รูค (Farooq, 2011) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนระดับมัธยมศึกษา ในเมืองเมโทโพลิเทนประเทศปากีสถาน พบว่า สถานะทางเศรษฐกิจ สังคม ของผู้ปกครองส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนอย่างมีนัยสำคัญ

2.4.2 ด้านการสนับสนุนสื่อ และแหล่งเรียนรู้ ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 6 อาจเป็นเพราะว่า สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 6 ได้รับการสนับสนุนจากงบประมาณในหลายๆภาคส่วน นอกเหนือจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานแล้ว ยังมีสมาคมครูผู้ปกครอง สมาคมศิษย์เก่า องค์การบริหารส่วนจังหวัด องค์การบริหารส่วนตำบล และเทศบาลในท้องถิ่นคอยให้การสนับสนุนงบประมาณตามที่สถานศึกษาได้เสนอโครงการในการพัฒนาสื่อ และแหล่งเรียนรู้อยู่เสมอ ประกอบกับสถานศึกษาอยู่ในเขตปริมณฑลทำให้การเข้าถึงแหล่งเรียนรู้ภายนอกโรงเรียนทำได้โดยง่าย นอกจากนี้ยังมีการส่งเสริมอบรมพัฒนาการสร้างสื่อการเรียนรู้ให้กับครูผู้สอนโดยเฉพาะสื่อประเภทอิเล็กทรอนิกส์ เช่น Google Classroom , E-Book และ QR Code เพื่อให้ครูนำไปสร้างสื่อเพื่อให้ผู้เรียนสามารถเข้าไปเรียนได้ตลอดเวลา ไม่ได้จำกัดแค่ในห้องเรียนเท่านั้น ตามที่นโยบายของสำนักคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (พ.ศ.2560-2579) ที่ระบุไว้ว่า ส่งเสริมสนับสนุนให้บุคลากรในสังกัด มีความรู้ ความสามารถ ในการนำเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการศึกษา เข้ามาใช้ในการจัดการเรียนการสอนตลอดจนมีความรู้ความสามารถในการผลิตและพัฒนาสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งสามารถใช้งานได้ทั้งในระบบออฟไลน์และออนไลน์ เพื่อเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตัวเอง ทุกที่ ทุกเวลา ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตได้ตามความถนัดความสนใจของตนเอง ซึ่งเป็นการตอบสนองความ

ต้องการที่แตกต่างกันของแต่ละบุคคล ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนได้นำความรู้และประสบการณ์ไปใช้ในการดำเนินชีวิตและพัฒนาต่อยอดในการประกอบอาชีพได้ในอนาคต (สำนักเทคโนโลยีเพื่อการเรียนการสอน สพฐ. 2560,น.1) ซึ่งสอดคล้องกับ ศิวินิต อรรถวุฒิกุล และคณะ (2556) ที่ได้ทำการศึกษา พฤติกรรมและปัจจัย ที่ส่งผลต่อความสำเร็จ ในการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ ด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของครูในภูมิภาคตะวันตกพบว่า การที่สถานศึกษาจัดให้มีแหล่งเรียนรู้ที่มีสภาพแวดล้อมและสื่อ ที่อำนวยความสะดวกการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการทั้งภายในและหรือภายนอกห้องเรียนอย่างหลากหลาย ส่งผลให้ครูและผู้เรียนเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ ตลอดจนทำให้ผู้เรียนมีคุณภาพอยู่ในระดับดี ในทุกมาตรฐาน ทักษิณีย์ สุขทวี และกัญญารัชการย์ นิลวรรณ (2560) ได้ทำการศึกษา การบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ตามหลักการบริหาร 4M โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 จังหวัดนครพนมพบว่า การบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ตามหลักการบริหาร 4M โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต22จังหวัดนครพนม โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าการศึกษาในปัจจุบันไม่จำกัดเพียงแค่การเรียนรู้จาก ในห้องเรียนเท่านั้น แต่ผู้เรียนต้องมีการเรียนรู้จากนอกห้องเรียนและแหล่งเรียนรู้ที่มีอยู่ในท้องถิ่น ซึ่งส่งผลให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาทางด้านสติปัญญา อารมณ์ และทักษะ และทำให้มีระดับคุณภาพผู้เรียนในภาพรวมในระดับดี

2.4.3 ด้านการจัดการเรียนการสอน ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 6 อาจเป็นเพราะ ครูมีความเชี่ยวชาญในสาขาวิชาที่สอน จัดการเรียนการสอนตรงตามตัวชี้วัด และเชื่อมโยงกับวิถีชีวิตตามพื้นฐานทางสังคมวัฒนธรรม และเศรษฐกิจของนักเรียน และมีความสัมพันธ์ที่ดีกับนักเรียน ทำให้นักเรียนกล้าถามและกล้าแสดงความคิดเห็น ประกอบกับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 6 มักมีโครงการส่งเสริมพัฒนาบุคลากรในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับการเรียนรู้ในโลกยุคปัจจุบันมากอยู่เสมอ ทั้งรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนคิด สังเกตตั้งคำถามอย่างมีเหตุผล แสวงหาความรู้ข้อมูลเพิ่มเติม ตามที่พระราชบัญญัติการจัดการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 ที่กล่าวไว้ว่า การที่จะมุ่งเน้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่มีคุณภาพนั้น การจัดการเรียนการสอนต้องเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ดังนั้น ครูต้องมีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องนี้ ทั้งนี้เพราะจะช่วยในการปรับเปลี่ยนแนวคิดในการจัดเรียนการสอน ซึ่งครูจะมีบทบาทในฐานะผู้จัดการและผู้อำนวยความสะดวก บทบาทผู้จัดการ ซึ่งกำหนดเป้าหมายในการจัดการว่า ให้ผู้เรียนได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพของตนเอง ครูต้องมีข้อมูลของผู้เรียน เพื่อนำมาวิเคราะห์และจัดการอย่างเหมาะสมเป็นงานหลักที่สำคัญ ซึ่งสอดคล้องกับ Ward (2015)

ได้ศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพการสอนของครูกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ในรัฐแคลิฟอร์เนีย สหรัฐอเมริกา พบว่า คุณภาพของครูมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาอย่างมีนัยยะสำคัญ ซึ่งความสามารถในการสอนของครู และประสบการณ์ในการสอน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับคะแนนจากการทดสอบมาตรฐานแคลิฟอร์เนีย (CSTs) Andrea Davis Washington (2011) ที่ได้ทำการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างประสิทธิภาพครูและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน พบว่า คะแนนของนักเรียนในด้านทักษะการอ่าน และด้านคณิตศาสตร์มีผลสัมฤทธิ์ที่ดี ซึ่งการศึกษารังนี้อยู่บนพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่างครูที่มีคุณภาพการจัดการเรียนการสอนสูงตามที่กำหนดโดยระบบการประเมินผลการศึกษานี้ให้เห็นว่ามีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระหว่างสองตัวแปร

2.4.3 ด้านความพร้อมของผู้เรียน ไม่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษาเขตจังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 6 อาจเป็นเพราะ จากผลการวิจัยที่สะท้อนให้เห็นความพร้อมของผู้เรียนที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือผู้เรียนมีความกระหายใฝ่รู้ในการเรียน มีความต้องการเรียนรู้อยู่ตลอดเวลา และคอยแสวงหาความรู้ใหม่ๆด้วยตนเองอยู่เสมอ ซึ่งอาจเป็นเพราะนักเรียนไม่เห็นความสำคัญและไม่เกิดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในการเรียน การศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม จึงสะท้อนผ่านพฤติกรรมการเรียนที่ขาดความสนใจขาดความกระตือรือร้นและไม่ต่อยอดในการศึกษาพัฒนาตนเอง ตามที่ อนุชิต เอกา (2558, น. 27) ที่ได้กล่าวว่า ปัจจัยด้านผู้เรียนที่มีลักษณะที่จะทำให้ผู้เรียนมีคุณภาพนั้น คือนักเรียนใฝ่เรียนรู้ คือ ผู้เรียนตั้งใจเรียนมีความพร้อมที่จะเรียน มีความกระหายใฝ่รู้ในการเรียนรับผิดชอบเวลาในการจัดกิจกรรมแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ให้ความร่วมมือในการจัดกิจกรรม มีทักษะในการทำงาน มีพื้นฐานในเรื่องที่จะเรียน มีความต้องการเรียนรู้อยู่ตลอดเวลา/คิดริเริ่มสร้างสรรค์ ซึ่งสอดคล้องกับกรณีการศึกษากิจการณ (2554) ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนในเครือข่าย พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตรแกนกลาง พ.ศ.2551 ของนักเรียนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับปัจจัยด้านนักเรียน ได้แก่ เพศ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ เจตคติต่อการเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.4.5 ด้านนโยบายส่งเสริมผู้เรียน ไม่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษาเขตจังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 6 อาจเป็นเพราะ จากผลการวิจัยที่สะท้อนให้เห็นนโยบายส่งเสริมผู้เรียนที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ นโยบายในการส่งเสริมการเรียนรู้ท้องถิ่น โดยนำภูมิปัญญาของท้องถิ่น เครือข่ายผู้ประกอบการ ชุมชน เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา และนโยบายส่งเสริมให้ครูจัดกระบวนการเรียนรู้ ให้สอดคล้องกับ

ศักยภาพความสนใจและความถนัดของผู้เรียน ซึ่งการนำนโยบายเหล่านี้ไปสู่การปฏิบัติให้เกิดประสิทธิผลยังทำไม่ได้ ตามที่ พูลชัย ยาวราช (2550, น.1-2) ที่ได้กล่าวว่านโยบายทางการศึกษาที่จะส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพผู้เรียนได้นั้น สถานศึกษาเป็นองค์การทางการศึกษาที่มีความสำคัญมาก ที่จะสามารถทำให้การนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติประสบความสำเร็จ เพราะไม่ว่าการกำหนดนโยบายจะดีเพียงใดก็ตาม แต่เมื่อนำไปปฏิบัติกลับเกิดความล้มเหลว ทำให้ไม่ประสบความสำเร็จตามที่เป้าประสงค์ของนโยบาย แต่ในทางตรงข้ามหากได้มีการศึกษารูปแบบ แนวทาง วิธีการ ขั้นตอน ตลอดจนปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อหรือปัญหาต่างๆ การนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติก็สามารถทำให้เห็นนโยบายประสบความสำเร็จได้ ซึ่งสอดคล้องกับ พลอยนภัส ทองสายบุญฤดี (2559) ที่ได้ทำการศึกษาปัญหาและแนวทางแก้ปัญหาการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา พระนครศรีอยุธยา เขต 1 พบว่า ปัญหาในการนำนโยบายที่กำหนดไว้ไปสู่การปฏิบัติมากที่สุดคือ ด้านการตรวจสอบกำกับดูแล ประเมินผลนโยบาย และการจัดองค์การบริหารและประสานงานทั้งบุคลากรภายในและภายนอกสถานศึกษา

3. ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนผลต่อคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 6 ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากการศึกษาพบว่า ปัจจัยด้านการสนับสนุนจากผู้ปกครอง ปัจจัยด้านการสนับสนุนสื่อและแหล่งเรียนรู้ และปัจจัยด้านการจัดการเรียนการสอน ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 6 ส่วนปัจจัยด้านความพร้อมของผู้เรียน และปัจจัยด้านนโยบายส่งเสริมผู้เรียน ไม่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 6 ดังนั้นทางสถานศึกษาควรดำเนินการพัฒนาดังนี้

3.1.1 ด้านการสนับสนุนจากผู้ปกครอง สถานศึกษาควรดำเนินการดังนี้

ส่งเสริมความร่วมมือกับผู้ปกครองในการพานักเรียนออกไปทัศนศึกษาตามแหล่งเรียนรู้ต่างๆ ตามความสนใจของนักเรียน และเป็นตัวอย่างในการแสวงหาความรู้ให้กับนักเรียน เช่น ชอบอ่านหนังสือ ชอบแสวงหาความรู้ใหม่ๆ อยู่เสมอ

3.1.2 ด้านการสนับสนุนสื่อและแหล่งเรียนรู้ สถานศึกษาควรดำเนินการดังนี้

ประสานความร่วมมือกับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 6 หรือเครือข่ายต่างๆ ในการจัดงบประมาณในการติดตั้งเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ที่นักเรียนสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารด้านการศึกษาที่มีคุณภาพได้อย่างรวดเร็ว

3.1.3 ด้านการจัดการเรียนการสอน สถานศึกษาควรดำเนินการดังนี้

ส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนของครูในการถ่ายทอดความรู้โดยใช้ อุปกรณ์การสอนที่ทันสมัย มีสื่อใหม่ๆ ที่ทำให้นักเรียนเกิดความสนใจในบทเรียน

3.1.4 ด้านความพร้อมของผู้เรียน สถานศึกษาควรดำเนินการดังนี้

จัดกิจกรรมปรับพื้นฐานหรือแนะแนวเตรียมความพร้อมให้ผู้เรียนค้นพบ ความถนัดของตนเอง ให้มีความกระหายใฝ่รู้ในการเรียน มีความต้องการเรียนรู้อยู่ตลอดเวลา และ คอยแสวงหาความรู้ใหม่ๆ ด้วยตนเองอยู่เสมอ

3.1.5 ด้านนโยบายส่งเสริมผู้เรียน สถานศึกษาควรดำเนินการดังนี้

ส่งเสริมการเรียนรู้ท้องถิ่น โดยนำภูมิปัญญาของท้องถิ่น เครือข่ายผู้ประกอบการ ชุมชน เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา

3.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยในครั้งต่อไป

3.2.1 ควรศึกษาให้ทราบถึงสาเหตุที่แท้จริงเกี่ยวกับปัจจัยด้านความพร้อมของผู้เรียน ที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 6 เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาปรับปรุง และพัฒนาคุณภาพผู้เรียนต่อไป

3.2.2 ควรศึกษาให้ทราบถึงสาเหตุที่แท้จริงเกี่ยวกับปัจจัยด้านนโยบายส่งเสริมผู้เรียน ที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษาเขตจังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 6 เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาปรับปรุง และพัฒนาคุณภาพผู้เรียนต่อไป

3.2.3 ควรมีการศึกษาแนวทางการส่งเสริมความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับผู้ประกอบการ ในการเข้ามามีส่วนร่วมในการส่งเสริมพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษาเขตจังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 6 ต่อไป

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรรณิการ์ ภิรมย์รัตน์. (2554). ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา. (วิทยานิพนธ์ ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา, กรุงเทพฯ.
- ไกรพจน์ บุญประเสริฐ. (2550). บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการดำเนินงานใน สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ช่วงชั้นที่ 1-2 ในฐานะนิติบุคคล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษากาญจนบุรี. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัย ราชภัฏกาญจนบุรี, กาญจนบุรี.
- กุลทรี พิภุลเกษม. (2554). การบริหารงานวิชาการที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2 (วิทยานิพนธ์ปริญญา ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศิลปากร, กรุงเทพฯ.
- จอร์จศักดิ์ โสมราช. (2557). ความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผล ของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตรเขต 1 (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด, กรุงเทพฯ.
- ข้อบังคับคุรุสภา. (2556). มาตรฐานวิชาชีพ. กรุงเทพฯ: คุรุสภา.
- จรินทร์ ลักษณวิศิษฏ์. (2552). นโยบายการศึกษา ด้านการจัดการเรียนการสอน. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- จิตพร คำวัน. (2554). บทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมชุมชนให้มีส่วนร่วมในการพัฒนาผู้เรียน ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดปทุมธานี (วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์, กรุงเทพฯ.
- ชุมศักดิ์ อินทร์รักษ์. (2554). วงจรการปฏิบัติงานที่มีคุณภาพในสถานศึกษา. (พิมพ์ครั้งที่ 5).
ปัตตานี: ฝ่ายเทคโนโลยีทางการศึกษา สำนักงานวิทยบริการ
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี.
- ชูชาติ แปลงล้วน. (2551). การบริหารโดยใช้โรงเรียนเรียนเป็นฐานสำหรับโรงเรียน กรณีศึกษา โรงเรียนในโครงการปฏิรูปการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาเชิงทราย เขต 4. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต).
มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย, เชียงราย.

- ณภัทร ศรีละมัย. (2561) ผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-Net) ของนักเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัชฌมศึกษาเขต 6. ค้นคืนวันที่ 2 พฤศจิกายน 2559, จาก www.srilamai.net/
- ณญัตต์ ทัพพา. (2557). การมีส่วนร่วมของโรงเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน เพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ขอนแก่น.
- ดิลกะ ลัทธพิพัฒน์. (2555). ผลกระทบของการสร้างความรับผิดชอบทางการศึกษาต่อสัมฤทธิ์ผลของนักเรียนไทย ในการสัมมนาวิชาการประจำปี 2554 “ขกเครื่องการศึกษาไทย: สู่วิศวกรรมการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างทั่วถึง” (Revamping Thai Education System: Quality for All) โดย สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย 15 กุมภาพันธ์ 2555 ณ ห้องบางกอกคอนเวนชันเซ็นเตอร์ บี โรงแรมเซ็นทาราแกรนด์ เซ็นทรัลเวิลด์ ค้นคืนวันที่ 20 ธันวาคม 2556, จาก www.tdri.or.th.
- ดวงเดือน แก้วฝ้าย. (2558). ปัจจัยการบริหารวิชาการที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนครเขต 3. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร, สกลนคร.
- ทัศนีย์ สุขทวี และกัญญ์รัชการย์ นิลวรรณ. (2559). การบริหารตามหลักการบริหารการเรียนรู้ตามหลัก 4 M. วารสารบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยศิลปากร 6,2 (มกราคม - มิถุนายน): 238-244.
- ทิตนา แจมมณี. (2550). ศาสตร์การสอน: องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ. (พิมพ์ครั้งที่ 6). กรุงเทพฯ ฯ: ด่านสุทธาการพิมพ์.
- ทองอินทร์ วงศ์โสธร. (2556). ทฤษฎีระบบ. ใน ทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารการศึกษา. หน่วยที่ 2. สำนักพิมพ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- ชนบดี บัวใหญ่รักษา. (2550). แนวทางการพัฒนาครูในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลยเขต 2. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย, เลย.
- ธวัชชัย ศุกดิษฐ์. (2556). ปัจจัยที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ในการเรียนปริญญาโท ของสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์. สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

- นฤมล เจริญพรสกุล และช่อเพชร เป้าเงิน. (2559). ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน
ประถมศึกษาสังกัดคณะกรรมการการศึกษาเอกชน. *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัย
ปทุมธานี* 8,2 (กรกฎาคม- ธันวาคม): 220-223.
- นิติกรณ์ ฉันทวงศ์ชนะ. (2554). การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน(School – Based Management:
SBM) ค้นคืนวันที่ 7 พฤศจิกายน 2559,จาก Web site: [http:// www.onec.go.th](http://www.onec.go.th).
- บพิตร อิศระ. (2550). การพัฒนาโมเดลเชิงสาเหตุของการเรียนรู้ที่มีความสุขของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในกรุงเทพมหานคร. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหา
บัณฑิต). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). *การวิจัยเบื้องต้น*. (พิมพ์ครั้งที่ 6). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- บุญเต็ม เจริญ. (2551). *ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมกรรมการบริหารงานวิชาการ ของผู้บริหาร
สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน กับผลการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษา สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และเขต 2*. (วิทยานิพนธ์
ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา,
พระนครศรีอยุธยา.
- ปทุมพร ห่องบุตรศรี. (2558). *การบริหารงานตามมาตรฐานการศึกษาปฐมวัยด้านคุณภาพผู้เรียน
ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม
เขต 2*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยนครพนม,
นครพนม.
- ประยูร ศรีประสาธน์. (2556). *พัฒนาการทฤษฎีการบริหารและการบริหารการศึกษา. ใน ทฤษฎี
และแนวปฏิบัติในการบริหารการศึกษา. หน่วยที่ 1 สำนักพิมพ์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช*.
- ประวีตา มีเปี่ยมสมบูรณ์ และคณะ. (2555). ปัจจัยที่ส่งผลต่อมาตรฐานคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียน
ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม
(วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.
- พนากร มีภูคำ. (2554). *การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนในการจัดการศึกษา สำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตร
มหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ, ปทุมธานี.
- พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ปรับปรุงฉบับที่ 3. (2553). *การบริหารและการจัดการการศึกษา*.
(พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.

- พัชรสดา กัลยาณวุฒิ. (2558). ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาระดับ
ปวช. และ ระดับ ปวส. วารสารวิชาการ วิทยาลัยเทคโนโลยีพายัพ 3,2 (พฤษภาคม –
สิงหาคม): 62-87.
- พิชชาวดี ฤาษา. (2555). สมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนในเขตอำเภอนิคมพัฒนา สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยองเขต 1. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.
- พรศรี พุทธานนท์. (2553). ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่มีผลการเรียนต่ำ โรงเรียนแม่แดง อำเภอมะเขง จังหวัดเชียงใหม่
(วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่.
- พลอยนภัส ทองสายบุญดี. (2555). การศึกษาปัญหาและแนวทางแก้ปัญหาการนโยบายไปสู่
การปฏิบัติของสถานศึกษาสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
พระนครศรีอยุธยา เขต 1. วารสารวิจัยและพัฒนา วิทยาลัยอกรรรม ในพระบรม
ราชูปถัมภ์ 10,2 (พฤษภาคม – สิงหาคม): 13-21.
- พงษ์อศรา ประหยัดทรัพย์. (2557). บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการพัฒนา
คุณลักษณะผู้เรียนสู่การเป็นโรงเรียนมาตรฐานสากล ในสังกัดเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษาเขต 4 จังหวัดปทุมธานี. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต).
มหาวิทยาลัยราชวมงคลธัญบุรี, กรุงเทพฯ.
- ภูษฤทธิ วิทยานุรักษ์นักรักษาศิริ. (2556). รายงานผลโครงการ การใช้วงจรคุณภาพ PDCA. ใน
การพัฒนาการให้บริการการศึกษาแบบครบวงจร. จัดโดยศูนย์วิทย์พัฒนา มสช.
สุโขทัย วันที่ 12 – 15 กุมภาพันธ์ 2556 ณ กองบิน 52 อำเภอหัวหิน จังหวัด
ประจวบคีรีขันธ์
- มานอชย์ จุลสุคนธ์ และคณะ. (2554). ความต้องการของผู้ปกครองด้านคุณภาพผู้เรียนตาม
มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนภัทรคด อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด.
วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏสาคาม 4,2 (พฤษภาคม – สิงหาคม): 137-146.
- มณฑล ถาวรยิ่ง. (2554). การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารกับคุณภาพผู้เรียน
ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 18. (วิทยานิพนธ์
ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์, สงขลา.
- รัชณี อมาตยกุล. (2556). ปัญหาของครู คุณภาพของครู. กรุงเทพฯ: พิมพ์ลักษณ์.
- รัตนา ดวงแก้ว. (2557). การพัฒนาคุณภาพการศึกษา. ค้นคืนวันที่ 2 พฤศจิกายน 2559,
จาก www.edu.stou.ac.th/EDU/UploadedFile/23723-11.pdf.

- รวมพร มินานนท์ และคณะ. (2556). ปัจจัยที่มีผลต่อการจัดการเรียนการสอน. *วารสารพยาบาล*
วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี เชียงใหม่ 40,4 (ตุลาคม – ธันวาคม) : 126-137.
- เลิศดาว กลิ่นศรีสุข. (2553). ความหมายของการบริหารการศึกษา. (*education administration*).
ค้นคืนเมื่อ 17 สิงหาคม 2560, จาก <https://www.gotoknow.org/posts/403387>.
- วันชัย ปานจันทร์. (2554). ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาทรัพยากร
มนุษย์. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- วิลาวัณย์ เสมรสุต. (2554). บทบาทของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน โรงเรียน
เทศบาลบ้านศรีตะกั่วป่า อำเภอตะกั่วป่า. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต).
มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต, กรุงเทพฯ.
- วิษณุ ทรัพย์สมบัติ และคณะ. (2553). การจัดระบบบริหารและสารสนเทศทางการศึกษา.
ศูนย์วิจัยพัฒนา มสธ. ลำปาง.
- วีรยุทธ พรพจน์ธนาศ. (2557). องค์ประกอบของหลักสูตรมาภิบาลใน โรงเรียน. ค้นคืนเมื่อ 15
ตุลาคม 2559, จาก www.bu.ac.th/knowledgecenter/.../jan.../aw08.pdf.
- ศรัณญา ศิริวรศิลป์. (2558). การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิจัย
เป็นฐาน. *วารสารมนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศิลปะ* 8,2 (พฤษภาคม – สิงหาคม) :
192-227.
- ศิรินันท์ ต้นประเสริฐ. (2553). การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้ของ
นักเรียน โรงเรียนท่าพระ สังกัดสำนักงานเขตบางกอกใหญ่ กรุงเทพมหานคร.
(วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช,
นนทบุรี.
- ศิราภรณ์ ช่วยบำรุง. (2555). ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหา
บัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี,
- ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ. (2550). *การจัดการและพฤติกรรมองค์กร*. กรุงเทพฯ: ธีระฟิล์ม
และไชน่าเท็กซ์.
- ศิวินิต อรรถวุฒิกุล. (2556). “ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณา
การ ด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของครูในภูมิภาคตะวันตก. ใน การ
ประชุมนำเสนอผลงานวิจัยและวิทยานิพนธ์ระดับชาติสาขาการศึกษาและสาขาที่
เกี่ยวข้อง ประจำปี 2556 คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร น.23-32.

- สกล วงเจริญศรี. (2550). *การศึกษาทักษะชีวิต และการสร้าง โมเดลกลุ่มฝึกอบรมเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนวัยรุ่น*. (ดุษฎีนิพนธ์ปริญญาการศึกษาคุณวุฒิปบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.
- สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ(องค์การมหาชน). (2560). *ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติ (O-Net)*. ค้นคืนเมื่อ 27 สิงหาคม 2561, จาก <http://www.niets.or.th>.
- สายพิณ สมศรี. (2558). *บทบาทการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พระนครศรีอยุธยา เขต 1* (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา, พระนครศรีอยุธยา.
- เสกสิฐ เล้ากิจเจริญ. (2550). *การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการสื่อเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์เพื่อการเรียนการสอน โรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลราชบุรี เขตเหนือ*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.
- สุดามาต ศรีนอก. (2557). *ปัจจัยสมรรถนะครูและทักษะชีวิตของนักเรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ขอนแก่น.
- สุดารัตน์ ชีรธรรมธาดา. (2557). *พฤติกรรมของผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ พฤติกรรมเชิงสร้างสรรค์ และความฉลาดทางอารมณ์*. กรุงเทพฯ: คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2561). *นโยบายคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประจำปีงบประมาณ 2561*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ. (2554). *หลักธรรมาภิบาลการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี*. กรุงเทพฯ: สำนักงาน ก.พ.ร.
- สำนักงานเลขาธิการการศึกษา. (2552). *การปฏิรูปการศึกษาในศตวรรษที่สอง พ.ศ. 2552 – 2561*. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักทดสอบทางการศึกษา. (2554). *แนวทางการประเมินคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ.
- สำนักทดสอบทางการศึกษา. (2558). *ผลการประเมินคุณภาพภายนอก*. ค้นคืนวันที่ 1 พฤศจิกายน 2559, จาก <http://aqa.onesqa.or.th/SummaryReport.aspx>.
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2553). *แนวทางการเน้นการพัฒนาผู้เรียนสู่การปฏิบัติ*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ.

- สำนักทดสอบทางการศึกษา. (2554). *มาตรฐานการประเมินคุณภาพภายนอกรอบที่สาม (พ.ศ. ๒๕๕๔ – ๒๕๕๘) ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ.
- สำนักพัฒนาเทคนิคศึกษา. (2559). *สื่อการเรียนการสอน*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.
- หลักสูตรแกนกลางขั้นพื้นฐาน(ฉบับปรับปรุง). (2560). *คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- หวน พันธุ์พันธ์. (2551). การบริหารทรัพยากรทางการศึกษา คืบค้นวันที่ 15 พฤศจิกายน 2559, จาก <http://www.krucenter.net/UserFiles/File/new/n386.pdf>.
- อนัน กัณนาง. (2550). พฤติกรรมการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอน โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานประถมศึกษาจังหวัดเชียงใหม่ (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย, เชียงราย.
- อนุชิต เอกา. (2555). *การพัฒนาบุคลากรในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบโครงงานโรงเรียนชุมชนบ้านชาด อำเภอชุมพลบุรี จังหวัดสุรินทร์*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, มหาสารคาม.
- อภิษา พุ่มพวง. (2559). ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 (วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.
- อิสรา ก้านแก้ว. (2550). *สื่อการเรียนรู้*. ขอนแก่น: สาขาเทคโนโลยีการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- อรพรรณ พรสีมา. (2552). *โรงเรียนปฏิรูปการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน*. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: วี ที ซี คอมมิวนิเคชั่น.
- Adebola O. Jaiyeoba. (2011). *School Quality Factors and Secondary School Students' Achievement in Mathematics in South-Western and North-Central Nigeria* (Master's thesis). University of Ibadan, Ibadan, Nigeria.
- Andrea Davis Washington. (2011). *Formalevaluation of Teachers: An Examination of The Relationship between Teacher Performance and Student Achievement*. (Master's thesis). Available from Pro Quest Dissertations and Theses database. (UMI No. 3454838).

- Cathy Griffin Hargis. (2013). *Teacher Training and Student Performance on The end of Course Exam in Algebra 1* (Master's thesis). Available from ProQuest Dissertations and Theses database. (UMI No. 3569439).
- Char-Shenda D. Covington. (2010). *Lagging in The Race: The Impact of Teacher Morale on Student Achievement*. (Doctor's thesis). Available from ProQuest Dissertations and Theses database. (UMI No. 3727121).
- Freedberg, L. & Gronke, A. (2014). School funding reforms spark push to get parent input. Retrieved November 3, 2016, from <http://edsources.org/2014/school-funding-reforms-spark-push-to-get-parentinput/59697#.UzNEUccoxyg>.
- Huong-Duong. (2015). *The Relationship Between Preexisting Teacher Quality Factors and High School Student Achievement* (Doctor's thesis). Available from ProQuest Dissertations and Theses database. (UMI No. 3727121).
- Lunenburg, F. C. & Ornstein, A. C. (2012). *Educational administration*. 6th ed. Wadsworth, Cengage Learning.
- M.S. Farooq. (2011). *Factors Affecting Students' Quality of Academic Performance: A Case of Secondary School Level* (Master's thesis). University of the Punjab, Pakistan.
- Prima N. Atwell . (2013). *The Effective Behaviors and Practice of Administrators in Urban Charter Schools Relating to Student Achievement*. (Doctor's thesis). Available from ProQuest Dissertations and Theses database. (UMI No. 3603524).
- Sally M. Crowser. (2008). *Rural Educators' Perceptions Regarding Qualities in Rural Schools* (Master's thesis). Available from ProQuest Dissertations and Theses database. (UMI No. 3351189).

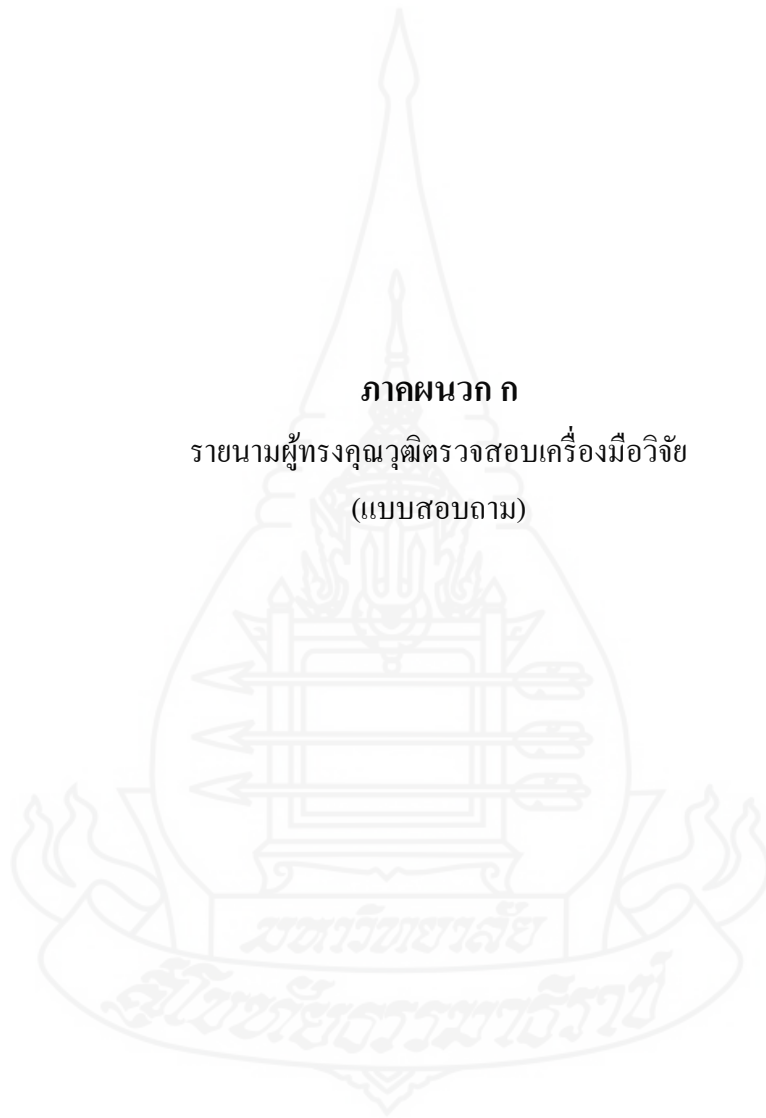
ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

สภามหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ภาคผนวก ก

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือวิจัย
(แบบสอบถาม)

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือ

1. ชื่อ ดร. ชูชาติ แก้วนอก
 สถานที่ทำงาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สมุทรปราการ เขต 1
 วุฒิการศึกษา ปรัชญาคุยฎีบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยสยาม
 ประสบการณ์หรือความชำนาญ รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
 สมุทรปราการ เขต 1
2. ชื่อ นายกิตติศักดิ์ ชาญอักษร
 สถานที่ทำงาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 6
 วุฒิการศึกษา ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
 ประสบการณ์หรือความชำนาญ ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ
3. ชื่อ ดร.ธีรศักดิ์ นรดี
 สถานที่ทำงาน โรงเรียนวัดทองคั้ง จ. สมุทรปราการ
 วุฒิการศึกษา ปรัชญาคุยฎีบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ
 ประสบการณ์หรือความชำนาญ ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ
4. ชื่อ นางรัชดา ดิจะมาลา
 สถานที่ทำงาน โรงเรียนสิริเบญญาลัย จ. สมุทรปราการ
 วุฒิการศึกษา ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยนเรศวร
 ประสบการณ์หรือความชำนาญ ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ
5. ชื่อ นายสมชาย แสงถนอม
 สถานที่ทำงาน โรงเรียนสาขาสุทธิราอุปลัมภ์ จ. สมุทรปราการ
 วุฒิการศึกษา ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
 ประสบการณ์หรือความชำนาญ ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ

ภาคผนวก ข
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษาเขตจังหวัดสมุทรปราการ
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 6

คำชี้แจง

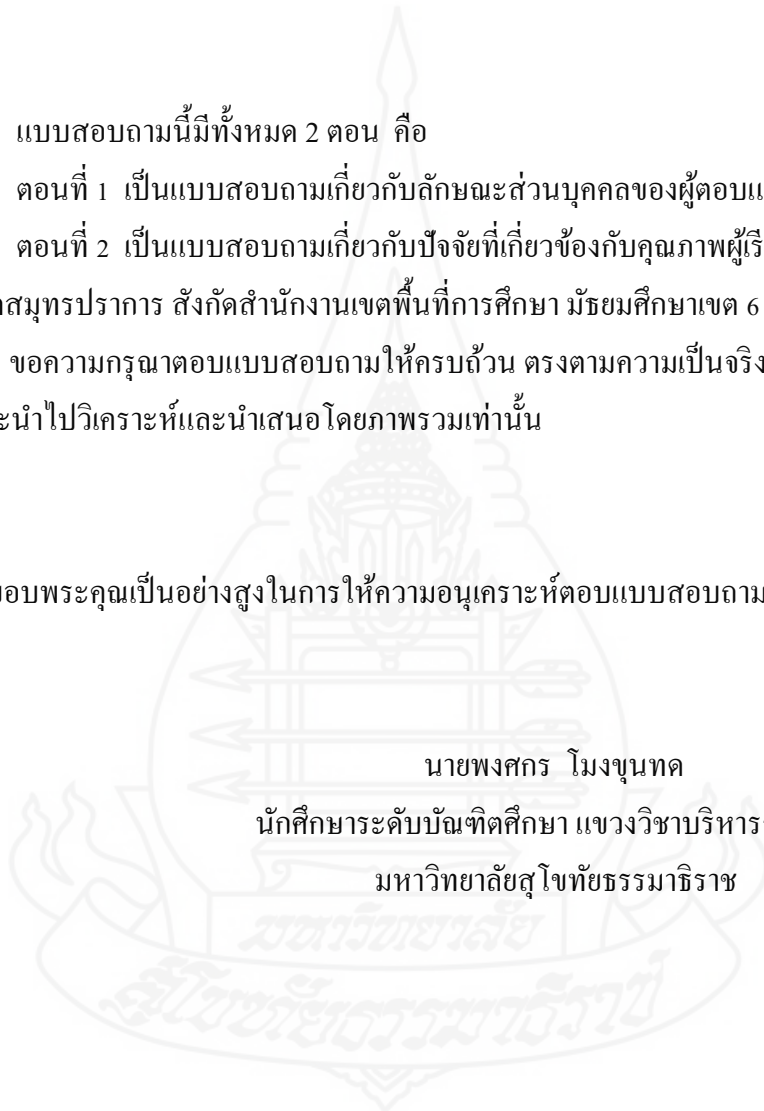
1. แบบสอบถามนี้มีทั้งหมด 2 ตอน คือ
ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับลักษณะส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม
ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา
เขตจังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 6
2. ขอความกรุณาตอบแบบสอบถามให้ครบถ้วน ตรงตามความเป็นจริงเนื่องจากคำตอบ
ของท่านจะนำไปวิเคราะห์และนำเสนอโดยภาพรวมเท่านั้น

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงในการให้ความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถาม

นายพงศกร โมงขุนทด

นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา แขนงวิชาบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

ตอนที่ 1

ข้อมูลสถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง

โปรดใส่เครื่องหมาย ✓ ลงใน () หน้าข้อความที่ตรงกับสถานภาพความเป็นจริงของท่าน

1. เพศ

- () ชาย
() หญิง

2. อายุ

- () ต่ำกว่า 17 ปี
() 17 ปี
() 18 ปี
() มากกว่า 18 ปี

3. เกรดเฉลี่ยรวม 4 ภาคการศึกษา (GPA)

- () ต่ำกว่า 2.00
() 2.00 - 2.49
() 2.50 - 2.99
() 3.00 - 3.49
() 3.50 - 4.00

4. ขนาดของสถานศึกษา

- () ขนาดใหญ่พิเศษ (นักเรียน 1,500 คนขึ้นไป)
() ขนาดใหญ่ (นักเรียน 1,000 - 1,499 คน)
() ขนาดกลาง (นักเรียน 500 - 999 คน)

ตอนที่ 2 ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพผู้เรียน

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับสภาพความเป็นจริงตามความคิดเห็นของท่าน

ระดับ 5 หมายถึง มีการปฏิบัติ อยู่ในระดับ มากที่สุด
 ระดับ 4 หมายถึง มีการปฏิบัติ อยู่ในระดับ มาก
 ระดับ 3 หมายถึง มีการปฏิบัติ อยู่ในระดับ ปานกลาง
 ระดับ 2 หมายถึง มีการปฏิบัติ อยู่ในระดับ น้อย
 ระดับ 1 หมายถึง มีการปฏิบัติ อยู่ในระดับ น้อยที่สุด

ข้อ	ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพผู้เรียน	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
	ปัจจัยด้านการจัดการเรียนการสอน					
1	มีการนำเข้าสู่บทเรียน ที่ทำให้นักเรียนเกิดความกระตือรือร้น และเกิดความสนใจในบทเรียน					
2	มีการใช้คำถามจูงใจนักเรียน และเปิดโอกาสให้นักเรียนศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองตามความสนใจ					
3	นักเรียนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นในห้องเรียน และได้รับโอกาสในการซักถามปัญหาที่สงสัย					
4	เมื่อนักเรียนเกิดปัญหาด้านการเรียน ครูจะคอยดูแลให้คำปรึกษาและยอมรับความคิดเห็นและความสามารถของนักเรียน					
5	กิจกรรมการเรียนรู้มีความหลากหลาย กระตุ้นให้นักเรียนอยากเรียนรู้โดยครูเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้					
6	นักเรียนได้เรียนรู้โดยการปฏิบัติจริงทั้งในและนอกห้องเรียน ตามความถนัด ความสนใจ และศักยภาพของผู้เรียน					
7	ครูถ่ายทอดความรู้โดยใช้อุปกรณ์การสอนที่ทันสมัย มีสื่อใหม่ๆ ที่ทำให้นักเรียนเกิดความสนใจในบทเรียน					
8	ครูสามารถสอนสิ่งที่สลับซับซ้อนให้เข้าใจง่าย เปลี่ยนเนื้อหาที่น่าเบื่อให้เป็นเนื้อหาที่สนุกและน่าสนใจ					

ข้อ	ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพผู้เรียน	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
9	ครูมีความสัมพันธ์ที่ดีกับนักเรียน ทำให้นักเรียนกล้าถามและกล้าแสดงความคิดเห็น					
10	ครูมีความเชี่ยวชาญในสาขาวิชาที่สอน จัดการเรียนการสอน ตรงตามตัวชี้วัด และเชื่อมโยงกับวิถีชีวิตตามพื้นฐานทาง สังคมวัฒนธรรมและเศรษฐกิจของนักเรียน					
	ปัจจัยด้านความพร้อมของผู้เรียน					
11	นักเรียนมีความกระหายใฝ่รู้ในการเรียน มีความต้องการเรียน ร้อยต่อร้อยเวลา และคอยแสวงหาความรู้ใหม่ๆด้วยตนเองอยู่เสมอ					
12	นักเรียนมีสุขภาพที่ดีร่างกายแข็งแรงสมบูรณ์ ไม่เจ็บป่วยจน ต้องหยุดเรียนบ่อยครั้ง					
13	นักเรียนรู้ว่าตนเองมีความสนใจในด้านใด มีความถนัดในด้านใด และมีการวางแผนการศึกษาเพื่อพัฒนาตนเองอยู่เสมอ					
14	นักเรียนเห็นความสำคัญของเนื้อหาวิชา การสอนของครู และการจัดการศึกษาของโรงเรียนว่าเป็นประโยชน์ที่นักเรียน ได้รับ					
15	นักเรียนมีความสุขในการมาเรียน ไม่มีเรื่องกังวลใจ และรู้วิธีการควบคุมอารมณ์และความเครียด					
16	นักเรียนมีความสัมพันธ์ที่ดีทั้งกับเพื่อนและครู และมีการช่วยเหลือซึ่งกันและกันทั้งด้านการเรียนและด้านอื่นๆ					
17	นักเรียนมีความต้องการผลสัมฤทธิ์ที่สูงขึ้นเสมอ พยายามทำงานที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จ และทบทวนเนื้อหาบทเรียนอยู่เสมอ					
18	เมื่อนักเรียนมีปัญหา นักเรียนสามารถคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจ และแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสม					

ข้อ	ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพผู้เรียน	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
19	นักเรียนมีความรักและภูมิใจในตนเอง มีความเชื่อมั่นในตนเองว่าสามารถทำสิ่งต่างๆ ให้เป็นไปตามเป้าหมายที่ตั้งไว้					
20	นักเรียนขยันขันแข็ง มีความพากเพียรต่อสิ่งที่ท้าทายจนนำไปสู่ความสำเร็จ					
	ปัจจัยด้านนโยบายส่งเสริมผู้เรียน					
21	ส่งเสริมการจัดกิจกรรมการเรียนรู้นอกห้องเรียน ตลอดจนกิจกรรมทัศนศึกษาตามแหล่งเรียนรู้ที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน					
22	สถานศึกษามีเป้าหมายที่ชัดเจนในการพัฒนาและกระตุ้นการเรียนรู้ของนักเรียน จะทำให้เด็กเกิดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง					
23	ส่งเสริมสนับสนุนด้านทรัพยากรการเรียนการสอน และจัดตั้งอำนวยการความสะดวกในการจัดการเรียนรู้					
24	ส่งเสริมการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ข่าวสารความรู้ทางวิชาการ ตลอดจนงานวิจัยที่เป็นประโยชน์ต่อการเรียนรู้ของนักเรียน และการจัดการเรียนการสอนของครู					
25	ส่งเสริมการเรียนรู้ท้องถิ่น โดยนำภูมิปัญญาของท้องถิ่นเครือข่ายผู้ประกอบการ ชุมชน เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา					
26	ส่งเสริมการนิเทศการจัดการเรียนรู้อย่างสม่ำเสมอ และนำผลการนิเทศมาปรับปรุง พัฒนาการเรียนการสอนของครู					
27	ส่งเสริมให้นักเรียนเข้ามามีส่วนร่วม ในการเสนอแนวคิดเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน					
28	ส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกันของบุคลากร เพื่อให้มีลักษณะเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้					

ข้อ	ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพผู้เรียน	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
29	ส่งเสริมสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนางานวิชาการกับสถาบันการศึกษาอื่นๆ ทั้งในประเทศ และต่างประเทศ					
30	ส่งเสริมให้ครูจัดกระบวนการเรียนรู้ ให้สอดคล้องกับศักยภาพความสนใจและความถนัดของผู้เรียน					
	ปัจจัยด้านสนับสนุนสื่อ และแหล่งเรียนรู้					
31	อุปกรณ์ในการเรียนรู้เพียงพอ เหมาะสมกับสภาพวิชาและวัยของนักเรียน สนับสนุนให้นักเรียนเกิดความอยากรู้อยากเห็น					
32	มีสื่อการเรียนการสอน และเทคโนโลยีที่หลากหลาย ที่ทำให้นักเรียนสนุกกับการเรียน และเพิ่มพูนความรู้ความเข้าใจ					
33	อาคารสถานที่ มีแสงสว่างเพียงพอ เป็นระเบียบเรียบร้อย ถูกสุขลักษณะและมีความปลอดภัย					
34	มีเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ที่นักเรียนสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารด้านการศึกษาที่มีคุณภาพได้อย่างรวดเร็ว					
35	มีการใช้สื่อจากภูมิปัญญาในท้องถิ่น ที่มีประสิทธิภาพแปลกใหม่ และนักเรียนมีส่วนในการผลิตและใช้สื่อ					
36	มีสื่อและแหล่งเรียนรู้ตามบริเวณต่างๆ ของสถานศึกษา ทำให้นักเรียนสามารถเรียนรู้ทั้งในและนอกห้องเรียนได้					
37	มีบริการห้องสมุดในสถานศึกษา ที่เพียงพอและสามารถเข้าถึงได้อย่างสะดวก					
38	มีแหล่งค้นคว้าที่เพียงพอและหลากหลาย ทั้งนี้หมายถึง เอกสาร ตำรา งานวิจัย ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ (IT)					
39	มีแหล่งเรียนรู้ภายนอกโรงเรียนที่คอยให้บริการ เช่น ห้องสมุดชุมชน แหล่งฝึกอาชีพ ศูนย์ประวัติศาสตร์ชุมชน เป็นต้น					

ข้อ	ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพผู้เรียน	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
40	มีการฝึกอบรมและพัฒนานักเรียนในการเข้าถึงสื่อ และแหล่งเรียนรู้ต่างๆทั้งในและนอกสถานศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพ					
	ปัจจัยด้านสนับสนุนจากผู้ปกครอง					
41	ผู้ปกครองให้ความร่วมมือโดยการเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษากับสถานศึกษาของนักเรียน					
42	ผู้ปกครองเป็นตัวอย่างในการแสวงหาความรู้ให้กับนักเรียน เช่น ชอบอ่านหนังสือ ชอบแสวงหาความรู้ใหม่ๆ และชอบการคิดวิเคราะห์					
43	ผู้ปกครองคอยช่วยเหลือการเรียนนักเรียนที่บ้าน ให้ความรู้เพิ่มเติม แก้ปัญหาเกี่ยวกับการเรียนรู้เชิงวิชาการแก่นักเรียน					
44	ผู้ปกครองจัดหาอุปกรณ์การเรียนที่จำเป็นและส่งเสริมกิจกรรมการเรียนรู้ให้แก่เด็กนักเรียน					
45	ผู้ปกครองจัดสภาพแวดล้อมที่บ้านให้เป็นแหล่งเรียนรู้ ที่จะช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ให้แก่เด็กนักเรียน					
46	ผู้ปกครองพานักเรียนออกไปทัศนศึกษาตามแหล่งเรียนรู้ต่างๆ ตามความสนใจของเด็กนักเรียน					
47	ผู้ปกครองคอยให้กำลังใจนักเรียน สร้างแรงกระตุ้น ให้เกิดความเชื่อมั่นและเห็นคุณค่าในตนเอง					
48	ผู้ปกครองเป็นตัวอย่างที่ดีในเรื่องของความขยัน อดทน มุ่งมั่น ทุ่มเทในสิ่งที่กำหนดเป้าหมายไว้ให้ประสบผลสำเร็จให้กับผู้เรียน					
49	ผู้ปกครองพบครูผู้สอนอย่างสม่ำเสมอ ประสานความร่วมมือ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกันในการพัฒนานักเรียน					
50	ผู้ปกครองใส่ใจดูแลนักเรียนให้ปฏิบัติตามกฎระเบียบของโรงเรียนให้คำปรึกษาแนะนำในการปฏิบัติตนของนักเรียน					

ภาคผนวก ค
หนังสือประสานงาน

ที่ ศธ ๐๕๒๒.๑๖ (บ)/๑๑๑

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี ๑๑๑๒๐

๑๑ เมษายน ๒๕๖๑

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือวิจัย

เรียน ดร. ชูชาติ แก้วนอก

สิ่งที่ส่งมาด้วยโครงการวิทยานิพนธ์ จำนวน ๑ ชุด

ด้วยนายพงศกร โมงขุนทด นักศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษา แขนงวิชาบริหารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต ๖ ตามโครงการวิทยานิพนธ์ที่แนบมาด้วยนี้

การจัดทำวิทยานิพนธ์เรื่องดังกล่าว นักศึกษาได้จัดทำเครื่องมือที่จะเก็บรวบรวมข้อมูลและได้รับความเห็นชอบเบื้องต้นจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ไว้ขั้นหนึ่งแล้ว แต่เพื่อให้เครื่องมือที่จัดทำนั้นมีความครอบคลุมเนื้อหาวิชา แนวปฏิบัติ และสอดคล้องกับหลักและกระบวนการวิจัย ทางสาขาวิชา จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิด้านบริหารการศึกษา ได้โปรดพิจารณาตรวจสอบและให้ความคิดเห็นเพื่อการปรับปรุงเครื่องมือการวิจัยของนักศึกษาผู้นี้ด้วย สำหรับรายละเอียดอื่น ๆ นักศึกษาจะนำเรียนด้วยตนเอง

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี จึงขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทวีวัฒน์ วัฒนกุลเจริญ)
ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

โทร. ๐-๒๕๐๔-๘๕๐๕

โทรสาร. ๐-๒๕๐๓-๓๕๖๖-๗

เบอร์โทรนักศึกษา ๐๘๐-๒๙๕๘๕๕๕๙

ที่ ศธ ๐๕๒๒.๑๖ (บ)/๑๑๑

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี ๑๑๑๒๐

๑๑ เมษายน ๒๕๖๑

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือวิจัย

เรียน นายกิตติศักดิ์ ชาญอักษร

สิ่งที่ส่งมาด้วยโครงการวิทยานิพนธ์ จำนวน ๑ ชุด

ด้วยนายพงศกร โมงขุนทด นักศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษา แขนงวิชาบริหารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต ๖ ตามโครงการวิทยานิพนธ์ที่แนบมาด้วยนี้

การจัดทำวิทยานิพนธ์เรื่องดังกล่าว นักศึกษาได้จัดทำเครื่องมือที่จะเก็บรวบรวมข้อมูลและได้รับความเห็นชอบเบื้องต้นจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ไว้ขั้นหนึ่งแล้ว แต่เพื่อให้เครื่องมือที่จัดทำนั้นมีความครอบคลุม เนื้อหาวิชา แนวปฏิบัติ และสอดคล้องกับหลักและกระบวนการวิจัย ทางสาขาวิชา จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิด้านบริหารการศึกษา ได้โปรดพิจารณาตรวจสอบและให้ความคิดเห็นเพื่อการปรับปรุงเครื่องมือการวิจัยของนักศึกษาผู้นี้ด้วย สำหรับรายละเอียดอื่น ๆ นักศึกษาจะนำเรียนด้วยตนเอง

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี จึงขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทวีวัฒน์ วัฒนกุลเจริญ)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

โทร. ๐-๒๕๐๔-๘๕๐๕

โทรสาร. ๐-๒๕๐๓-๓๕๖๖-๗

เบอร์โทรนักศึกษา ๐๘๐-๒๙๕๘๕๕๙

ที่ ศธ ๐๕๒๒.๑๖ (ป)/๑๑๑

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี ๑๑๑๒๐

๑๑ เมษายน ๒๕๖๑

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือวิจัย

เรียน ดร.ธีรศักดิ์ นรดี

สิ่งที่ส่งมาด้วยโครงการวิทยานิพนธ์ จำนวน ๑ ชุด

ด้วยนายพงศกร โมงขุนทด นักศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษา แขนงวิชาบริหารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต ๖ ตามโครงการวิทยานิพนธ์ที่แนบมาด้วยนี้

การจัดทำวิทยานิพนธ์เรื่องดังกล่าว นักศึกษาได้จัดทำเครื่องมือที่จะเก็บรวบรวมข้อมูลและได้รับความเห็นชอบเบื้องต้นจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ไว้ขั้นหนึ่งแล้ว แต่เพื่อให้เครื่องมือที่จัดทำนั้นมีความครอบคลุมเนื้อหาวิชา แนวปฏิบัติ และสอดคล้องกับหลักและกระบวนการวิจัย ทางสาขาวิชา จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิด้านบริหารการศึกษา ได้โปรดพิจารณาตรวจสอบและให้ความคิดเห็นเพื่อการปรับปรุงเครื่องมือการวิจัยของนักศึกษาผู้นี้ด้วย สำหรับรายละเอียดอื่น ๆ นักศึกษาจะนำเรียนด้วยตนเอง

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี จึงขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทวิวัฒน์ วิฒนกุลเจริญ)
ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

โทร. ๐-๒๕๐๔-๘๕๐๕

โทรสาร. ๐-๒๕๐๓-๓๕๖๖-๗

เบอร์โทรนักศึกษา ๐๘๐-๒๙๕๘๕๕๕๙

ที่ ศธ ๐๕๒๒.๑๖ (บ)/๑๑๑

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี ๑๑๑๒๐

๑๑ เมษายน ๒๕๖๑

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือวิจัย

เรียน นางรัชดา ดีจะมาลา

สิ่งที่ส่งมาด้วยโครงการวิทยานิพนธ์ จำนวน ๑ ชุด

ด้วยนายพงศกร โมงขุนทด นักศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษา แขนงวิชาบริหารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต ๖ ตามโครงการวิทยานิพนธ์ที่แนบมาด้วยนี้

การจัดทำวิทยานิพนธ์เรื่องดังกล่าว นักศึกษาได้จัดทำเครื่องมือที่จะเก็บรวบรวมข้อมูลและได้รับความเห็นชอบเบื้องต้นจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ไว้ขั้นหนึ่งแล้ว แต่เพื่อให้เครื่องมือที่จัดทำนั้นมีความครอบคลุมเนื้อหาวิชา แนวปฏิบัติ และสอดคล้องกับหลักและกระบวนการวิจัย ทางสาขาวิชา จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิด้านบริหารการศึกษา ได้โปรดพิจารณาตรวจสอบและให้ความคิดเห็นเพื่อการปรับปรุงเครื่องมือการวิจัยของนักศึกษาผู้นี้ด้วย สำหรับรายละเอียดอื่น ๆ นักศึกษาจะนำเรียนด้วยตนเอง

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี จึงขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทวีวัฒน์ วัฒนกุลเจริญ)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

โทร. ๐-๒๕๐๔-๘๕๐๕

โทรสาร. ๐-๒๕๐๓-๓๕๖๖-๗

เบอร์โทรนักศึกษา ๐๘๐-๒๙๕๘๕๕๕๙

ที่ ศธ ๐๕๒๒.๑๖ (บ)/๑๑๑

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี ๑๑๑๒๐

๑๑ เมษายน ๒๕๖๑

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือวิจัย

เรียน นายสมชาย แสงถนนอม

สิ่งที่ส่งมาด้วยโครงการวิทยานิพนธ์ จำนวน ๑ ชุด

ด้วยนายพงศกร โมงขุนทด นักศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษา แขนงวิชาบริหารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต ๖ ตามโครงการวิทยานิพนธ์ที่แนบมาด้วยนี้

การจัดทำวิทยานิพนธ์เรื่องดังกล่าว นักศึกษาได้จัดทำเครื่องมือที่จะเก็บรวบรวมข้อมูลและได้รับความเห็นชอบเบื้องต้นจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ไว้ขั้นหนึ่งแล้ว แต่เพื่อให้เครื่องมือที่จัดทำนั้นมีความครอบคลุมเนื้อหาวิชา แนวปฏิบัติ และสอดคล้องกับหลักและกระบวนการวิจัย ทางสาขาวิชา จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิด้าน บริหารการศึกษา ได้โปรดพิจารณาตรวจสอบและให้ความคิดเห็นเพื่อการปรับปรุงเครื่องมือการวิจัยของนักศึกษาผู้นี้ด้วย สำหรับรายละเอียดอื่น ๆ นักศึกษาจะนำเรียนด้วยตนเอง

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี จึงขอคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทวีวัฒน์ วัฒนกุลเจริญ)
ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

โทร. ๐-๒๕๐๔-๘๕๐๕

โทรสาร. ๐-๒๕๐๓-๓๕๖๖-๗

เบอร์โทรนักศึกษา ๐๘๐-๒๙๕๘๕๕๕๙

ที่ ศธ ๐๕๒๒.๑๖ (บ)/๓๐๐

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี ๑๑๑๒๐

๒ กรกฎาคม ๒๕๖๑

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต ๖

ด้วยนายพงศกร โมงขุนทด นักศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษา แขนงวิชาบริหารการศึกษาศาสตร์ สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษาเขตจังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต ๖

ในการนี้ นักศึกษาจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยจาก ตัวอย่างนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาชั้นปีที่ ๖ ในสถานศึกษาเขตจังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต ๖ ประจำปีการศึกษา ๒๕๖๑ ทั้งสิ้น ๒๕ โรงเรียน จำนวน ๓๖๓ คน

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน ในการอนุญาตให้นักศึกษาดำเนินการเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยตามวัน เวลา และรายละเอียดที่นักศึกษาเสนอมาพร้อมนี้ หวังว่าจะได้รับความกรุณาจากท่านและขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทวีวัฒน์ วัฒนกุลเจริญ)
ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา
โทร. ๐-๒๕๐๔-๘๕๐๕
โทรสาร. ๐-๒๕๐๓-๓๕๖๖-๗
เบอร์โทรศัพท์นักศึกษา ๐๘๐-๒๙๕๘๕๕๕๙

ภาคผนวก ง
คำสถิติต่างๆ ที่ใช้ในการวิจัย

ตรวจสอบความตรงของเนื้อหา (Content validity) และนําคำนวณค่าดัชนีของความสอดคล้อง
(Index of item Objective Congruence : IOC)

แบบสอบถาม ข้อที่	คะแนนความเห็นผู้ทรงคุณวุฒิ					รวม	IOC	แปลผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
1	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
2	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
3	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
4	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
5	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
6	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
7	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
8	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
9	+1	+1	+1	0	+1	4	0.8	ใช้ได้
10	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
11	+1	+1	+1	0	+1	4	0.8	ใช้ได้
12	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
13	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้

แบบสอบถาม	คะแนนความเห็นผู้ทรงคุณวุฒิ					รวม	IOC	แปลผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
14	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
15	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
16	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
17	+1	+1	+1	0	+1	4	0.8	ใช้ได้
18	+1	+1	+1	0	+1	4	0.8	ใช้ได้
19	+1	+1	+1	0	+1	4	0.8	ใช้ได้
20	+1	+1	+1	0	+1	4	0.8	ใช้ได้
21	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
22	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
23	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
24	+1	+1	+1	0	+1	4	0.8	ใช้ได้
25	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
26	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
27	+1	+1	0	+1	+1	4	0.8	ใช้ได้
28	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
29	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้

แบบสอบถาม	คะแนนความเห็นผู้ทรงคุณวุฒิ					รวม	IOC	แปลผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
30	+1	+1	0	+1	+1	4	0.8	ใช้ได้
31	+1	+1	+1	0	+1	4	0.8	ใช้ได้
32	+1	+1	+1	0	+1	4	0.8	ใช้ได้
33	+1	+1	0	+1	+1	4	0.8	ใช้ได้
34	+1	+1	0	+1	+1	4	0.8	ใช้ได้
35	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
36	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
37	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
38	+1	+1	+1	0	+1	4	0.8	ใช้ได้
39	+1	+1	+1	0	+1	4	0.8	ใช้ได้
40	+1	+1	+1	0	+1	4	0.8	ใช้ได้
41	+1	+1	0	+1	+1	4	0.8	ใช้ได้
42	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
43	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
44	+1	+1	+1	0	+1	4	0.8	ใช้ได้
45	+1	+1	+1	0	+1	4	0.8	ใช้ได้

แบบสอบถาม	คะแนนความเห็นผู้ทรงคุณวุฒิ					รวม	IOC	แปลผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
46	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
47	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
48	+1	+1	+1	0	+1	4	0.8	ใช้ได้
49	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
50	+1	+1	+1	0	+1	4	0.8	ใช้ได้

Reliability

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
.945	50

Item-Total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
ข้อ 1	183.73	429.030	.504	.945
ข้อ 2	184.00	434.690	.205	.946
ข้อ 3	183.87	422.257	.492	.944
ข้อ 4	183.77	416.392	.612	.944
ข้อ 5	183.80	433.683	.225	.946
ข้อ 6	183.97	421.964	.629	.944
ข้อ 7	184.00	422.069	.613	.944
ข้อ 8	184.23	418.392	.620	.944
ข้อ 9	183.77	422.116	.532	.944
ข้อ 10	183.77	424.530	.518	.944
ข้อ 11	184.00	426.966	.482	.945
ข้อ 12	183.83	417.178	.619	.944
ข้อ 13	183.83	428.557	.452	.945
ข้อ 14	184.03	418.930	.761	.943
ข้อ 15	184.07	416.271	.668	.943
ข้อ 16	183.73	434.685	.257	.946
ข้อ 17	184.17	429.937	.377	.945
ข้อ 18	184.17	427.592	.401	.945
ข้อ 19	183.97	423.826	.528	.944
ข้อ 20	184.07	426.616	.477	.945
ข้อ 21	183.87	417.913	.682	.943
ข้อ 22	184.20	418.097	.750	.943
ข้อ 23	184.00	418.207	.627	.944

ข้อ 24	183.93	425.099	.533	.944
ข้อ 25	184.37	419.620	.620	.944
ข้อ 26	183.90	422.231	.652	.944
ข้อ 27	183.83	426.764	.418	.945
ข้อ 28	184.13	415.292	.685	.943
ข้อ 29	183.87	425.292	.557	.944
ข้อ 30	184.03	428.309	.370	.945
ข้อ 31	184.17	420.695	.486	.945
ข้อ 32	183.93	418.892	.544	.944
ข้อ 33	183.87	428.257	.362	.945
ข้อ 34	184.77	429.013	.281	.946
ข้อ 35	184.37	425.620	.464	.945
ข้อ 36	184.10	425.955	.410	.945
ข้อ 37	183.90	433.403	.249	.946
ข้อ 38	184.20	429.476	.427	.945
ข้อ 39	184.60	422.731	.425	.945
ข้อ 40	184.23	425.633	.459	.945
ข้อ 41	184.00	427.862	.390	.945
ข้อ 42	184.10	416.369	.659	.943
ข้อ 43	183.97	420.033	.554	.944
ข้อ 44	183.90	418.645	.612	.944
ข้อ 45	184.17	424.626	.421	.945
ข้อ 46	184.30	423.045	.511	.944
ข้อ 47	183.63	419.895	.549	.944
ข้อ 48	183.67	409.195	.690	.943
ข้อ 49	184.00	437.655	.066	.947
ข้อ 50	183.80	428.166	.343	.945

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ	นายพงศกร โมงขุนทด
วัน เดือน ปีเกิด	14 มิถุนายน 2533
สถานที่เกิด	อำเภอหนองบัว จังหวัดนครสวรรค์
ประวัติการศึกษา	ศึกษาศาสตรบัณฑิต (สาขาวิชาสุขศึกษา) มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ พ.ศ. 2556
สถานที่ทำงาน	โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า สมุทรปราการ ตำบลบางหัวเสือ อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ
ตำแหน่ง	ครู

